

309105

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4.

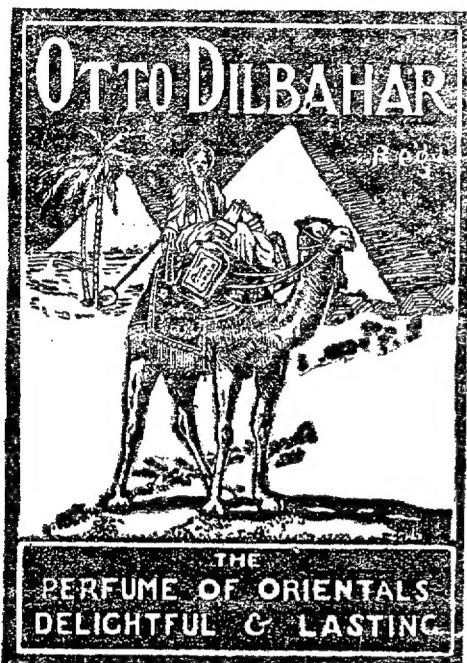
చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ నవంబరునెల 17 వ తేది శనివారము

No. 190

నంపుటము. ౪.

పింగళనామ సంవత్సర కార్తికమాస శుద్ధ తృతీయ 3.

నంబిక ౧౯౦

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126
(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు సువాసనగలది.
అల్పాహారముగాని, సాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు
సువాసన నిన్ను లభించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్న నైజు (ఆర గ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యరకము నైజు 1-గ్రాం " " 0-12-0
పేరొక నైజు 2 " " " 1-4-0
నెద్ద నైజు 4 " లేక 1/2 ఔన్సు " " 2-0-0
వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు నెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైన
న, కార్డుపైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవారి
వ్రాసినచో ఆటో దిల్ బహార్ గల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

పోల్ ఏజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్లా మసీదు బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల కార

దోలును. వాయువు

పోట్ల పోగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియుంటు నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశ మందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం దీక్ష. 109, ఫ్రెడిక్స్, బొంబాయి, 6, నెంబురెట్టి పథి, మద్రాసు.

తక్షణము దరఖాస్తుచేయుడు.

కొద్దిపకులు మాత్రమే.

భారత దేశ సేవకు రాలైన

లోకమాత ఆనిబిసంటు చరిత్ర

ఇది ఆంధ్ర దేశ స్వరాజ్య సంఘ కావ్యదర్శియగు

గా. హరిసర్వోత్తమరావు పంతులు ఎం. ఏ.

గారిచే సులభమైనది వ్రాయబడినది. వెల 12 అణాలు.

తక్షణము ఈ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు:—

(916)

ఉత్తమగ్రంథాలయము 145, టంకసాలవీధి సాహుకార్పేట, మద్రాసు.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు: మొసర్పు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్న పట్నం,

ఈ, చోళ్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెజు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయిల్లకున్న, దుంప, ఫలవృక్ష
ములకున్న, మొక్క తీగనైరాలకున్న సంపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు.
ఇవి లాన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి
తాలూకు భూములనుట్టిని రసాయన కోశశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణాగుణములను అను
సరించి తయారుచేయించుచున్నారు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసాంతర ప్రతికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం,
మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి,
డిక్టేక్కు జిల్లాలోని రమీర్ చాన్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన ప్రతికను స్పష్ట, ఇంకా ఎరువు
విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈ క్రింది సుదనాంబియుండు వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

Special Large Type Edition
CELEBRATED NOVEL. IN BIG TYPES

MARY PIRCE

Or The Memoirs of a Maid Servant.

By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes
Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed
paper, and contains more than 1,500 pages.
This novel is one of the Masterpieces of
Reynolds, full of gripping and Thrilling inter-
est throughout. Only a limited number of
Copies are printed owing scarcity of paper.

The virgin's kiss or the bronze Statue.

By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2
Single Volume As. 12. This novel is unri-
valled in fluency plot and description of nature,
art and love and characters, and is one of the
excellent productions of Reynolds. Only a
limited number of Copies are printed owing
to scarcity of paper. Apply sharp:—

Superior Watch Co.,

POST BOX No. 167,

536

(A.) MADRAS E.

K. B. JOSHI & Co.,

32, Hornby Road Fort,

BOMBAY.

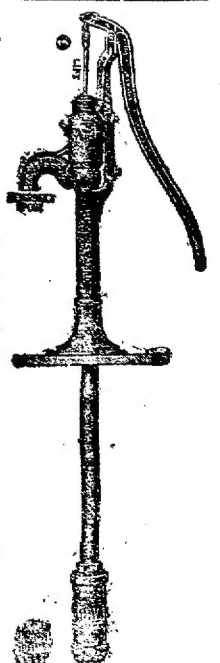
LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the
largest available Hand Pump
on the Market. Very useful
for Shallow Water. Large
capacity to suit small irriga-
tion write for particulars and
prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps
wells up to 150 ft; Tank
Pumps of new pattern, ready
in stock. Write at once for
further particulars.

321, Hornby Road Fort Bombay

బరోజు శత్రుత్వమున నున్న పక్షము బహుమతిగ నొసంగబడినది. ఆర్థిక పక్షాన్ని రిజర్వు కాబడినది.

జగద్గుర్యుత్తమై నువాసనగల సెంటు. పరిమళము వెక్కువగా ఉండును. ఒకమాత్రం కొని దీని యధార్థమును పరీక్షింపుడు.

ధరలు	
క్రీడస్సు బుట్టి	2-0-0
1 క్రాము	0-12-0
క్రీడస్సు	0-0-0
కాగిత	0-1-0

పగస్తాక్ తలచుచున్న గూడ పరీక్షింపుడు. దీనిలో లోహ సంబంధ మగు చుముత తేలియు కలియుట లేదు. సుప్రసిద్ధమైన తలచునె నీసా 1-2 రూపాయ. పోస్టేజీ చేరు. ఒక లక్షాచీకని పంపినచో నమోనాకు ఒక చిన్న నీసాతో చదువుచున్నవగు పంపబడును. (490)

వి. పరస్తాక్ పెర్మ్యూమరీ కో, నెం 1, క్రిస్టోని, బొంబాయి సెంటు రి.

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

వందేతంబు రి సిద్ధావధములు.

నామమాత్రం కస్తూరిమాత్రం నిష్పజైనను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునకు లక్షలకొలది నీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే క; బర్మా, సింజి, మలియన్, గోవా, ఫీజి, బరెండ్, హైదరాబాద్, మున్నగు ప్రత్యేకములవాడు కూడ నీ సిద్ధావధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయిక లోకావయహర" కస్తూరి మాత్రం నీసా మీయింట నున్నచుండల, మాటికి వైద్యుల సమమునును, నిరీక్షించి, మొర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంస్యము, చులుబద్ధకము, దగ్ధ, గజమునోపి, బలహీనత, ఆహారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు లుగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధావధుల సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు సుపయోగకరములగు కిర్మాటక మూలికలనుండియు యోగ్యములను తయారు చేయుచుండును.

రిజర్వులేన యావ్యాపార గురుత్వము, ప్రతి నీసానుండుక ఉండును; చూచి తినికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతి నీసాతో కూడి యుండును. 260 మాత్రమున నీసా 4 అణాలు, చూడవలెను.

6 నీసాల పోషకాహార	కెప్టెం చిక్కిన
టాపాల భిర్యూతో చేరి	యా 1-8-0
12. నీసాలాకసారి కొనిన	2-12-0
25. నీసాలాకసారి కొనిన	5-0-0
సమస్త రోగములకు మావద్ద ఆయుర్వేద	
రీతిని సిద్ధావధములు దొరకును.	

వినియోగము:—శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

మోహిని తైలము:—శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేరును. నువాసన గలిగియుండును. 0-12-0 అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

Encourage Swadeshi Industries BY Buying Swadeshi Goods. ANDHRA KNITTING FACTORY, 220, CHINA BAZAAR ST. MADRAS. Socks and Stockings in different colours and sizes can be had at moderate rates. Trial orders Solicited. 805

మసలూరు కాగితపు మరలు.

ఈయంత్రశాలలు 1887 వ సంవత్సరమున తిరువాన్ కూరులో స్థాపించబడినవి. తిరువాన్ కూరు సంస్థానాధీశులు ఇందు వాటాదారులుగ నుండుటయే గాక కంపెనీ మూల ఘనమునకు కొంతవట్టునకువడ్డినకూడ నిచ్చుచుండిరి. అయినను కంపెనీ వారికి ప్రతి సంవత్సరమును నష్టము కలుగుచుండెను. ఇట్లు కొన్ని సంవత్సరములు కంపెనీవారు నష్టములకు భరించిన పట్టుట యంత్రశాలలను, తిరువాన్ కూరు దొరతనమువారు వేలములలోగొని తిరిగి కొచ్చినవలకు విక్రయించిరి. ఈవిక్రయముతో దొరతనమువారికి 5 లక్షల రూపాయలు నష్టము కలిగెను. 1895 వ సంవత్సరము నుండి 1908 వరకు కొచ్చినవలకు నష్టమును భరించి తుదకు ఆనంతరములో 'లెక్చి పేపరుమిల్స్' వారికి విక్రయించిరి. వీరికికూడ నష్టమే కాని లాభములు కలగలేదు. 1914వ సంవత్సరములో ప్రస్తుత యజమానులకు ఈయంత్రశాలలు చెందినవి. ప్రెసియరుగారి సిఫార్సుపైరి తమకు తోచిన ధనసహాయ మొనర్చుటకు తిరువాన్ కూరు దొరతనమువారు అంగీకరించి యంత్రశాలల యజమానులను దొరతనమువారుదస్తావేజులను వ్రాసికొనిరి. యంత్రశాలకార్యనిర్వహణమును దొరతనము వారు వహించెదరు కాని ఒక ఇంజనీరునకును కాగితపు గుఱ్ఱును తయారు చేయునతని కొకనిని నెలవేతనములు ఒక సంవత్సరమువఱకు నిచ్చుటకును కాగితములను చేయుటయందు ప్రసిద్ధిగాంచిన మార్సిడనుగారు అప్పడప్పుడు యంత్రశాలను తయారుగ కాగితమునుచూచుటకు వచ్చినప్పుడు వారి కేమైన నిచ్చుటకును దొరతనమువారు రంగీకరించిరి. ఈ యేర్పాటులు వలన కలుగు లాభములను వినియోగించి వెదురు గుఱ్ఱుతో కాగితములు తయారుచేయు నొక యంత్రశాలను చెన్నరాజ ధానిలో స్థాపించుటసాధ్యమగునని ప్రెసియరుగారు తలచిరి.

1916 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో దొరతనము వారు ఇంజనీరును, కాగితపు ముద్దను తయారుచేయు ఒక ఉద్యోగిని నియమించిరి. తెల్లకాగితమును తయారు చేయుటచే నష్టము కలుగుచున్నదని భావించబడి వ్రాను పేపరు తయారు చేయుటకు నిశ్చయింపబడినది. 1916 వ సంవత్సరము జూనునెల 5 వ తేదీ లగాయతు జూలై 22 వ తేదీ వఱకును మరల సరిగ పని జరిగినది. ఆ మరుసటి దినమునుండియు పని నిలిచిపోయెను. ఇంజనీరు మరలను సోదాచేసి బాయిలరు చెడిపోయినదని పలికెను. క్రొత్తబోయిలర్లు వచ్చువఱకు పనిజరుగుటకు అవకాశము లేదని యంత్రశాలా యజమానులకు తెలుపబడినది. ఆదినమునుండియు బాయిలర్లకు యత్నము చేయబడగ ఆ సంవత్సరాంతమునకు బోయిలర్లు దొరకినవి. అవి అచర్చబడి 10, 15 దినములు పని జరుగు నప్పటికి దస్తావేజు కాలము పూర్తియైనది. మరల సహాయమొనర్చుటయూ మానుటయూ యని దొరతనమువారు శంకించుచుండిరి. కాగితములను తయారుచేయుటలో మేరుగాంచినవా రొకరు ఈసమయమున చెన్న పురిలో నుండుటచే వారిని యంత్రశాలా యజమానులు తమయంత్రశాలలో నుద్యోగిగ నియమించిరి. అదికాక దొరతనమువారును నెలకు 15 వందల రూపాయల చొప్పున యంత్రశాల వారికి సహాయము పట్టియొక సంవత్సరము వఱకు చేయుటకంగీకరించిరి. అనిఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఏలూరునందు 11-వ తేది సాయంకాలము ఒకకోడికి 2 తలకాయలు 3 కండ్లు 3 కాళ్లు గలపిల్ల యుత్పత్తియై 15 నిమిషములు మాత్రమే జీవించి, మృతిమొందెనని తెలియకచ్చుచున్నది.

ప్రకటన.

చెంగల్ పట్టు డిస్ట్రక్టు, యెణ్ణూరు సర్కిల్, వల్లూరు అత్తి పట్టు ప్యాక్టరీ లలో ఉన్న మాతాలూకు మార్జినుదాఖలా ఉప్పు వాములు విక్రయించ దలచినాము. గాన కావలసినవారు యిదిగువ చిరునామాదారుగారికి వ్రాసినయెడల కోరిన సంజాయిషీ పొందగలరు.

వల్లూరు ప్యాక్టరీ లై సెన్సు నె 34 - య 32-19 అత్తిపట్టు ప్యాక్టరీ డిటో 10 - య 3-20 మోతే వెంకన్నగారు, లై సెన్సు హోల్డరు, ఏలూరు, కృష్ణ జిల్లా.

హిందూ లాత్రి పాఠశాల, కయికలూరు.

ఈ గ్రామములో ఒక బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలును ఒకబాలికా పాఠశాలయును మహమ్మదీయులకు ఒకపాఠశాలయును గలవు. మా గ్రామము కొల్లేటిదరి నుండుటవల్ల ప్రతి సంవత్సరము వచ్చు వరదలవల్ల ప్రజలుచేయు వ్యవసాయములు పోయి రయితు లంగర చాల బీదస్థితిలో నుండుట వల్ల 8 యేండ్ల ప్రా.మముగల బాలిక మొదలు నడువశాలక యుండు ముసలివాని వరకు కూలిచేసియే జీవించ గలసియున్నది గావున గక్క మెంటు వారిచే సోపించుచున్న సాత్రశాలకు నెల్లి చదువుకొని జ్ఞానము బడయుటకు వీలు కలుగుట లేదు. అందుచే చాలనంది తెలియనివారై యుండుటకు జూచి, గ్రామ స్థులు కొందరు, పగలంతయు కష్టపడి జీవనము చేయుచు చదువుకొనుటకు ఆసక్తి గలవారికి ఉచితముగా చదువు చెప్పటకు 9-11-17 తారీఖున వై పాఠశాలను స్థాపించిరి. కయికలూరు చేరి నలు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు వేంకట గమణయ్య గారి, ఆధిపత్యము క్రింద సభ జరుపబడినది. సము అసిస్టెంటు సజ్జను డి. నూర్యవారాయణ గారు విద్యావశ్యకతను గురించియు ఈ చేరి నూడరువైజయగారు విద్యలేమి వలని నష్టములను గురించియు, ముత్తరాజుగారు విద్యవలని లాభములను గురించియు సుపన్యసించిన తరువాత, ఉచితముగా విద్య నేర్పద నని వాగ్దానము చేసిన నూరి సీతారామయ్య గారిచే విద్యార్థులకు అక్షరాభ్యాసము గావించబడెను.

త్వరపడుడు! వెల 10 అణాలు. అమ్మతో నవల!!

కలభాషిణి విజయ సేన:- ఇదియొక చక్కని నవల దీనిగురించి మేమెమయు చెప్పనక్కరలేదు. ఇది శ్రీ పురుషు తిరువురును చదువదగినది. కొన్ని ప్రతులే యున్నవి.

వ్యవహార చంద్రిక:- ఇది గ్రామ మనసపు, కరణము, స్త్రీదరు గురుస్తాలు, గొప్పరైతులు, జమీందారులు, వ్యాపారస్తులు మొదలగు వారందరికి అనుకూలముగా నుండుటకు నూతన ఆర్ట్ ననుసరించి తెనుగున వ్రాయబడియున్నది. వెల 12 అణాలు. అయ్యర్ అందు రావుజీ, (898) కృష్ణమనాయుని అగ్రహారం మద్రాసు.

బురుతు శోధక 957

బురుతుశాల ఆత్మికూరమైన వ్యాధి. దానిని తొలగింపవచ్చు సంతానము కలుగదు. ఈబురుతుశోధకము నేపించి అనేక శ్రీలు సంతానములై ఇప్పుడు చాల నుభించుచున్నారు. నీవు బురుతుశాల వలన బాధపడుచున్నావా? అట్లుయిన బురుతుశోధకము నేపించుము. వెల పోస్టేజీతో డబ్బీ 8-4-0,

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాజమండ్రి తేక, 83, లింగి నెట్టి వీధి, మద్రాసు

ఉచితము. గదాధర మనోహరమగు నవల. అడ్డన్:- హెచ్.బి.ఎం.వీ. అందు సన్ను, 943 పోస్టునాంబు 27, మద్రాసు.

NOTICE (955) Our marginally noted Salt Pans situated in Chengalput District, Ennore Circle, attached to Vollur and Athiput Factories will be sold. Intending purchasers are requested to address the undersigned for any particulars relating thereto. Ac C Vollur Factory License No. 34 32 19 Athiput Factory License ,, 10 3 20 Mothay Venkanna Garu, License Holder, Ellore - Kistna Dt.

ప్రథమాంధ్రాయుర్వేద వైద్య సమ్మేళనము

(2)

అధ్యక్షులతో వాగ్వివాదము

నేటిదినము తెలుగుదేశమునకు సమైక్యమున కధ్యక్షులకు ఆయుర్వేదము గ్రాంథ భిషజ్కు పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారి ఆధ్యక్షతతో వాగ్వివాదము నుండి ఈ క్రింది ముఖ్యాంశములు ప్రకటింపబడు:-

ఆయుర్వేద మన నేమి?

“ఆయుర్విరాజితమ్ వ్యాధ్యైర్వానం శత్రవం తథా విద్యతేయత్ర విద్యత్యై ఆయుర్వేదస్స ఉచ్యతే॥ ఆనైవ పురుషోయస్మా దాయ్యోదతి వేత్తీవ తస్మా న్మనీషతై రేవ ఆయుర్వేదః ప్రకీర్తితః॥” అనుశ్లోకములచే బోధితమగు ఆయుర్వేదశబ్దమునకు ఆయువును పొందుటకును తెలిసికొనుటకును సాధనమైనది అను నవయవార్థ మేర్పడుటచే దీనిని ఆయుర్వేదము, లేక, ప్రాణికాస్త్రము అని దెలిసికొన వలసి యున్నది. ఇత్యోగి వాతము, పిత్తము, కఫము అనుత్రిదోషములను, వచనము, విరేచనము, నస్యము, నిరూహము, అనువాసము అను పంచకర్మములను నాధారపడియున్నది. ఇయ్యది వనజాలకు మాత్రమే కాకాక పశు, గజ, తుంగ, వృక్షాదులకునూడ ప్రాణసంక్షేప మొనరింపి మహోద్దేశములతో గుడిస కాస్త్ర మైయున్నది. ఇట్టి భావగర్భితమగు గంభీరమగు అర్థమును దెలుపు “ఆయుర్వేదము” అను ప్రాణికాస్త్రము సామాన్యమగు హిందూవైద్యము అను లాభకరమగు పదముతో వాడుట ఆశ్చర్యము. అన్నా వైద్యులు ఆయుర్వేదము ఎ.వెరికల్ అని చులకనక చెప్పుభంగి నియ్యది సామాన్య చికిత్సాకాస్త్రము గాక మహానీయుడగు సుశ్రుతాచార్యునిచే కావ్య శస్త్ర చికిత్సలని రెండువిధములగు విభజింపబడినదై యున్నది.

మరియు నా సుశ్రుతుడే దీనిని చికిత్సల సౌకర్యమునకై శల్వతంత్రము కాలకంత్రము కావ్యచికిత్స భూతవిద్య కా మారభ్యత్రము అగదతంత్రము రసాయనతంత్రము వాణిజ్య తంత్రము అను నెనిమిదియంగములగు విభజించెను. నిపుణులగు భిషగ్యులు ఇందలి శేత్ర, శ్రోత్ర, గళ, వంతాది చికిత్సల యందును, ప్రసవ, విష, శస్త్ర, మానసిక, చికిత్సలయందును, వివిధభాగముల ప్రత్యేకముగ వెల్లుగ్రంథముల రచించి, గ్రంథభాండాగారములను ప్రత్యేకభాగముల సౌకర్యాలను నెలకొల్పి అందు విద్యార్థులకు తక్షణమును నానుర్వేదమును మహోన్నత శిక్షింపబడినందుండెడి. ఇందు చికిత్సాసామాన్యములెత్రిస్త్రంధము లనంబడు సేతులక్షణ చికిత్సా సామాన్యముల మాత్రము బోధించుటయేగాక, వీర్వ శీవన లాభ సాధనములగు రసాయనత్రయల బోధించుటచేసి, యాయుర్వేదము, లోకమునంగల వైద్యకాస్త్రములన్నిటిని నతిశయించి గణితము గాంచినది. మరియు పశు, గజ, తుంగ, వృక్షాయుర్వేదాది విషయములన్నియు నిందున గంగములుగ నుండుటండేయే దీనిని “ఆయుర్వేదము” అనియుపిస్తుండుట దెలిసి యుండెడి. ఇయ్యది వైద్యకవైద్యులు చెప్పుభంగి విచిత్రవైద్య కాస్త్రము గాదనియు సిద్ధాంతికులగు కాస్త్రగుణియు తెలిసికొనవలయును.

ఆయుర్వేద సంతకేపచంద్రము.

అష్టాంగవిజ్ఞము లగు ఆయుర్వేదచికిత్సానిధానముల పూజ్యులగు ఋష్యాచార్యులగు “మునంద్రవాచ సుకృష్ణ వాజరంజం పునర్భువానం చక్రగుః శచీభిః” (ఋ. ౧-౧౧౬-౧౧౭) “తస్మా అక్షివాచత్యాచక్ర ఆధర్మం వప్రాభివవా పవర్తక” “సహజంభూం ఆయనీం విశ్వభూమై” (ఋ. ౧. ఆ. ౮-౧౭) ఇవి మున్నగు శ్రుతులచే బోధితము లగుచున్నవి. వీరిదయాయులగు సర్వనీజీవముల చేతవైద్యులని యనేకశ్లోకముల బాగడబడినవి. మునంద్రులయందలి చక్రగుణులు ఆయుర్వేదము చికిత్సాకాస్త్రసామాన్యములకు మొదటిదియని యుగడించినవారు. సుశ్రుత వాజ్మయమున ఆనైవ కాస్త్రయాసముల భిన్నభిన్నమనరించినవారు. ఆయుర్వేద వాజ్మయమునగూడ వెల్లుగ్రంథల వర్ణములకు పూర్వ మే యభివృద్ధి మొందించినందుండి. ఇయ్యదియే ఈజ్యోగము, గ్రీను, అరబ్బు వైద్యులకు ఆని నిచ్చివేసి ప్రపంచవేసినది. మరియు నీది ఆశోకుని యొక్క బౌద్ధసార్వభౌములకులకు చేతగుంటిటను వ్యాపింపజేయబడినది.

రోము, గ్రీను చేతములలో నంతోకలహముల వలనను మహానర్మదీయులు మొదలగు వారి దండయాత్రల కలననను, విజ్ఞానంబును ఆయుర్వేదగ్రంథ సంచయంబును తొల్లింటి నాగరికతయు నశించినవి. ప్రాచీనకాలమున

ననేకగ్రంథముల వివాదములు మాన్యున గలిగినందున, నన్నా శేజః పుంజములలో వివాదాల్లెడి యాచార్యులయు సజీవమై చేతచుంటిటను సహృదయులగు పండితుల నాల్గొచ్చి యున్నది. అన్నాచారుల నేతవైద్యనిధానముల కంగతును తీసిపోని స్థితిలో ఆయుర్వేదము ఇప్పటికిని తలముత్తరమై యున్నది. పరిశ్రమగు నీయాచార్యులయందు క్రమశాస్త్రములగు పరిష్కారములు తెలిసియుంటిటచే గలిగిన వ్యత్యాసము లెప్పుడూ యుండినను స్థిరమైన ప్రాత్యక్షిక కర్మశాస్త్రములకును చిక్కిని పునాదలయందు నానుర్వేదము నాధారపడుచుండే యుండుటండేసి నాని మాహాత్మ్యము నుజ్జ్వలచే తెలియంగగలిగియున్నది.

త్రిదోషము లన నేమి?

త్రిదోషము లనగ వాయువు, పిత్తము, క్లేమము అని సాధారణముగ జెప్పుదురు. వీరిని యున్నందు ఋత్వేదమున “త్రిధాతుశ్చైవహం శుభ్రస్థితః॥” అను ఋగ్వేదం గల త్రిధాతువిద్యుచే నుదహరింపబడినది. సాచార్యులయొన త్రిదాతు అనుపదమునకు వాతపిత్తకఫములని వానికి పర్యాయ పదముల నిరూపించినవారు.

అధునాతన వైద్యకాస్త్రజ్ఞులు చెప్పు భంగి వాతము అననది వెన్నె మోలూడు నాయులకు కలుపుకొని ఉన్న పరిణామములకు కలిగించేది నరముల సమవాగులకు దెలియదగి యున్నది. అది ఇంద్రియజ్ఞానమున స్థావరములకు కలిగింపబడుచున్నది. అశ్శిశి చంద్రుని చిన్న బిలముల కదలికకు కనబడదు నరముల శక్తి బలము, లేక కదలికయందు విశక్తి యైపు ఆయుయును ననియు. గ్రహింపవలయును. ఈ విషయమున వాయువు అననది విలించుటకు గాలి కాక, కదలికయందలి గాలి అనగా వాని వైజ్ఞేయికాస్త్ర సమయము అని యాధము. మార్గమునానుగోళక నరములవాయువంత కాస్త్ర జాలము దిమ్మగు మాయలకన్నిటికినిగూడ నీవాంశజ్ఞము వర్తించుచున్నది. మరియు చేపలకన్నిటికిని ప్రకర్షణము మనస్సుకు ప్రేరకంబును నర్వేదములను ఆయాక్షిణుల యందు ప్రేరేపించుచు వానిని ధరించునదియు సకలకానన ములను ధాతువులను ఒండొంట గలియజేయునదియు అంశములను ప్రకర్షింపజేయునదియు శబ్దస్పర్శములకు ప్రకృతియు శ్రోత్రస్పర్శములకు మూలంబును మార్గశాస్త్రములకు కారణ భూతంబును ములములనుబట్టి వెడలించునదియు గర్భాకృతిని కలిగించునదియు ఆయువును ఆచరించి వానికి సాక్షి భూతంబును అయియుండును.

పిత్తమునకై వలయు పసునాడు. జీర్ణశక్తి, రసరంజక శక్తి, కననహతి సంస్కరణసాధనములుగాని నిష్ప్రయోజకములగు పలు విధములైన కట్టియు విడువదగినవిలువు చేయదగిన పదార్థ నిర్మాణము మున్నగు విధానముల వృద్ధి ప్రాసముల యొక్కయు ఉష్ణోత్పత్తి సమశీతోష్ణముయొక్కయు విధానముల కీపదమువర్తించుచున్నది. మరియు వైజ్ఞము గుణప్రధానమైన పిత్తము అనగ పదార్థములను పరిపకేయము; సాంకేతికములను జీర్ణోగ నిధింపము; బుద్ధి, మేన, అభిమానము—అనవానిచే అభిలిక్షితార్థమును అందజేయును; రూపాదులను గ్రహించును; శ్మశ్మశ్రుత ప్రకాశంబు చేయును.

కఫమునక సామాన్యముగ దృగ్గోచరమగు తెల్లని క్లేమము కాదు. ప్రధానముగ ఉష్ణగోచరమగు అనంతముగ సంధిభాగములయందలి కఫము ఇతరశ్మలములయందలి కఫము వివిధసంకీర్ణ దేహానిర్మాణము మున్నగు కార్యమునకై కఫముగ వేరు. నిద్రను స్వప్నులకైయును. కఫము అన్ని సమవాచమునకై నడంబును, రుచికరమును శేత్ర ఆస్వాదకరంబును, సంధిబంధముల నొండొంట జేర్చునదియునగును. ష్టాంగి లెట్టి వెంటు కర్మలోకే. ఆర్. కీర్తికర్ కవిరాజ గణ సాధనకే మొదలగువారు లభిప్రాముఖ్యమున్నారు. ఈరముల కరములను బాట్టబునును నూచింపబడియున్నది.

వైకమహాచిన్ విషయములచే వానియై అనాన కేవలము గాలి, (నిండే) గాదనియు. పిత్తమునకది నన దృష్టికి గోచరమగు పచ్చని నీరువంటి ద్రవముగాదనియు, క్లేమము శేత్రములకు తెలియ తెల్లని జోరువంటి పదార్థముగాదనియు అవి శరీరయందలి నాని క్రియావిశేషములచే గలగు శక్తి విశేషములని ముఖములగుచున్నవి. ఆయుర్వేద తంత్రములను గూర్చు నజ్ఞానముచే భాసాంతమున మార్పబడిన గ్రంథముల నుండి వాని పిత్ర కఫములను పదములకు గల మహాత్తములగు శాస్త్రీయోగములు నూరములై అంధములపాలగుటయే గాక సిద్ధాంతియును మూలచ్ఛేదము గూడ తటస్థించినది. ఇవి ప్రత్యేకము వైద్యకేదముల మొందియున్నవి. అవి కృత వికృతావస్థలచే శరీరముయొక్క స్వాస్థ్యాస్వాస్థ్యములకు మూలములై యున్నవి. ఇయ్యది స్వవర్ణములగు సేతువులచే ప్రహేళమును వికీర్ణములచే శీతనమును బొందుచుండును.

ఈ బోధితములగు లక్షణములచే త్రిదోషములు గుర్తింపదగి యున్నవి. ఈ మూడును సమప్రవ్యాసము యున్న త్రికిని వాని లక్షణములకును వ్యాసల వివాదమునకును అనుబంధమై గుర్తాహ్యములగు కొన్ని విషయములు నీ సిద్ధాంతములకు మిక్కిలి సులభముగ గ్రహ్యములగుచున్నవి. జౌషధముచేయు సమయము వానివిధముల గ్రహించిన వైద్యులందరి కిని చాల ప్రయోజనముకలదు. అట్టివానిని గ్రహించుట కీ సిద్ధాంతము మార్గదర్శకమగుచున్నది. సామాన్యమగు జ్ఞానము గల వైద్యులకుడ ప్రాణికాభాగమున రోగోన్నతి సేతువులను జౌషధములచేయు సమయము పథ్యవిధము మొదలగు వాని విధులకు సృష్టిపథమున నుంచుకొనవలె రోగివెంతను చక్కగ వివర్ణింప సమర్థులగు బొందుదురు.

త్రిదోష తత్త్వనిధానము నిక్కాలపు వైద్యకా నాన్వవైద్యధానమున నేదొకటిగను నదియే మనసటిదినమున మరెయొకటిగను మారుచుండునట్టిదిగా గాక శిథిలమగు సిద్ధాంతముగ నున్నది. ఇట్టి నిర్మలనాన్వవైద్యక విధానమును అందలి మాక్కుమును దెలిసికొన నాలసోపుట ఈనిధానయందలి బోధముగాదని దెలియదగియున్నది. ప్రాచీనలగు రోమక గ్రీకులకే యుండునది వాతము పిత్తము కఫము అను మూడుపదములను నానుర్వేదము నుండియే గ్రహించి గాని నాపదములకుంగల శాస్త్రీయభావముతో గూడిన అర్థమును గ్రహించి యుండలేదు.

త్రిదోషములను చికిత్సా సౌకర్యమునకై ఆయువు వివాదము అను రెండువిధముల జూపియున్నాము. జ్యోతి వ్యాధులయొక్క ఆయాకర్మయందు లంఘన ప్రక్రియయును పర్యావరణమున కేవల ప్రకృతియును నాచరింపవలయునని విరూపాచిరి. నిపుణుడైన నానుర్వేద విమలకు వైశ్యు విధముల పరిజ్ఞానము నుకరము. సామాన్యలకు దురూహ్యము. పరిశోధనా పయడగు వైద్యుడు వైశ్యులవిధములగు నుసాయములనుండి గూ నతి సులభముగ్రోగముల బాపకము. ఈ యుసాయములు వైద్యక వైద్యక విధానముల గానరావని. అగ్రాయుర్వేద వైద్యతంత్ర నిపుణులు దెలుపుచున్నారు.

పంచకర్మములు.

త్రిదోషపథ్యతతోగూడిన నీయాచార్యుల ప్రధానమగు వచనము, రేచనము, నస్యము నిరూహము, అనువాసము, అను నైదువిధములగు ప్రక్రియావిధానముల నాధారపరచుకొని దేహమందు గల దోషములను నానూ సమీపహృదయముండి సులభముగ బ్రయోజనదాయక సిద్ధాంతి చికిత్సాప్రక్రియలయొ యున్నయవి. ఈయెనింటికిని స్నేహకర్మము, ధూమము, గంధామము అంజనము మొదలగునవి నంగములకు గనుపరచియున్నాను. ఏరోగమును వదునరేచన నాని సంశోధన ప్రక్రియలచే సాధింపబడునో నయ్యది తిరిగి యున్నప్పుడుగావని “యేతు సంశోధనైః శుద్ధాః నతేహం పునశ్చిచ్ఛకః” అని ఆయుర్వేదతంత్రమును దెలుపుచున్నది ఇందు నిరూహ అనువాసములను వర్ణితములు వీర్వకాలానుకరములగు పక్షవిధాది నుహోగములను నిర్మాతలించుకై గలిగియున్నవి. వీనియందగల కేరక చేత రుచి వైద్యుల వాచకలొనున్నదిగాని యితరభాగరకేయము గాకానా. వర్ణితకర్మధానము చికిత్సాసామాన్యమున నగగణ్యుని తెలిపి యున్నాను. వైద్యక వైద్యవిధానము నీవర్ణితధానమున్నును సామాన్యమున జేసివేర్చి సామర్థ్యతో నిరూహకర్మ నిర్మింపబడుకొని ఆచార్యులతో అనువాసనస్యము పర్యవసానమై యున్నది. నస్యకర్మము—ఇన్యది కన్నులు, చెవులు, కరము, మొదలగు జ్యోత్స్నాక వ్యాధులయందు నాసాపుటములనుండి యుపయోగించు సౌమభవిధానము. ఇందలిభేదమగు శిరోనించుచును నావభోపయోగముచే శిరోరోగములు తియ్యములు మొదలగునవి దూరములు గాగలవని దెలుపబడినది. ఈ విధానములు ఆంగ్లవైద్యక పద్ధతిని గానరావు. నవనకర్మము విరేచనకర్మములు శాస్త్రీయవిధానమున నానుకలలో లేవున్ను సామాన్యముగ జేసెనువైద్యులు వానికలూ నుంచుకొనియున్నాను ఈరవర్ణములకును ప్రధానాంశమగు స్నేహ స్వేదలక్షణములను కేరక చేయనమార్గ మునరకలలో నున్నయను. భౌతిక చేతనందలి పునానిగములనుండి రోగి పీడితులు కేరమును కేరీ యాచిక్కిలనన తలచివైద్యులు బోగొట్టుకొని ఆరోగ్యమును పొందుచున్నాను. మహాత్మ్యములకును విరోధచికిత్సాధానములను యన సోమకై ద్యులు తిరిగి యాచరణమునకు దెప్పి నత్వేగములకు నదిర్చివైద్యకేయములు నువరసరి వైద్యవి సాచ్చరించినది.

శేత్రరోగముల ముదియోగిని నిరూపింపవలయు ఆంజనధానములు ఆంగ్లవైద్యవిధానముల గానరావు. శస్త్రునికై త్పచే సాధ్యములగు శేత్రవ్యాధులనుగూడ సంజనములచే నిర్మిత్తిమొందింపటము, నన్నిసాతాది వ్యాధులయందలి మూసాదకయందు సూచ్యములచే నుపయోగింపదగిన యావధములు నిర్మియోజకము లగునపుడు ఆంజనావధముల నుపయోగించి జయము నందుటయు లోక విధియు. (పశేమము.)

యనతీ విద్యాలయము - బాపట్ల

ఈ విద్యాలయమును గడచిన నెల 19 తేదీన బరిష్టించి నపుడు శ్రీవివాసమూర్తులు తేదీన ప్రాత్యహికములగు రిమాన్సుల నివారకు చెప్పియుంటిరి. దీనికి ప్రస్తుతముకలయు నహమెట్టియో దాని నెటుల జేయవలెనో ముందు ముచ్చటించునని జెప్పియుంటిరి. ప్రస్తుత మీ నిలయునకు నూలులైలు పరీక్షయం దుత్తీర్ణులయి ప్రయిస్తుకాబడిన స్త్రీలలో మొక్కొక్క ప్రధానోపాధ్యాయునిగా కలయును. ఆమెకు నె 1-కి రు 30 జీరియును రు 40 వరకు సంవత్సరమున కొక రెండురూప్యముల చొప్పున ప్రమాభివృద్ధి నును జేయవలెను. ఇట్టివారి పేరుల నాకు దెలిసి మహోపకార మొనరింప మీ పాతకుల నేరమున్నా. ఈ నురు నెకందరిపరీక్ష నిచ్చి ప్రయిస్తుకాబడిన నుత్తీర్ణులొక్క ప్రధానోపాధ్యాయునిగా కలయును అట్టివారు తమ దగ్గరనుల నంపిన కృతజ్ఞతతో జేకొనవలెను.

పాఠశాల యందలి కృతసారమును తనిఖీజేయుచుంటుండు ఈ విద్యాలయమున జేరుటకు స్త్రీల బుర్రోట్టుటకు దగిన విద్యారంతు రాలాకరిలి గల్గిన గాని పాఠశాల విజయము మొదలగును. నాభ్యాసలన వాకట్టి సహాయము గల్గినది నమ్మియుంటిని గాని వై నవకాట్టు వాకట్టి సహాయము దొలగిపోయి నయియుండదు చెలిసిక విషయమే. గాని ఇప్పుడీ విద్యాలయమునకు గల్గిన కొంతరి మోక్షుల వారి నేరనై న జేర్చునన నీ పాఠశాలకు మహోపకారులగు చున్నాను.

ఇక విర్రోమునకు ప్రస్తుత మీ విద్యాలయమున తపకొనములకు అనగా బల్లలు దుర్బిలు పలకలు బుర్రులు మొదలుగా గలవి చాలా కొంతగా నున్నవని యొప్పుకొనుచున్నాను. రెండు మూడు వందల రూప్యములతో నీ కొంత భూమి తీరగలదు. ఉపాధ్యాయుల జీతములు మొదలుగా గల నిర్బులకు నెలకొక 90 రూప్యము ఇప్పు డెట్టు లగి యున్నను ప్రకృతోపముచేత రు 50 ల మాత్రమే వెచ్చించుచున్నాను.

ఈ గ్రామములో చందాలవల్ల రాబడి స్వల్పము. అదియు క్రమంగా వసూలుగుటలేదు. గ్రామేతర వాసులలో నివాస బహుదరులదేటి కేవలగిరావు పంతులుగారు ప్రభుము నుండి రిమాన్సుముల చొప్పున సహాయముజేయుచున్నారు. క్రిందటి నెలనా ప్రత్యేకమనవి నంగీకరించి నెలకొకరూప్యముల లెక్కను పంపినారు. వీరియోధ్యామున కిదే వందలములర్పించుచున్నాడు. జేకరాజు సీతారావు పంతులుగారిక రిమాన్సుల నిచ్చెదమని వాదనముజేసి కొంతను బంపిండులకు వారినింబించుచున్నాను. వాసు గోవిందరావు పంతులుగారు నెలకొక రూపాయి వందానిచ్చుచుండిరి. అందులకు వారిని నావలన ప్రసన్నములు. జేకరాజు లిరువదియం దిట్టి యోధ్యామును జూపిన నేలూనికపని నయప్రదయ్యెనన వచ్చును. బాలికల వేతనములగూర్చి మజియొకటి ప్రశంసించవలసి యుండును.

విద్యాభ్యాసానికి పాఠశాలకు గత వత్సరమున రు 200 విరాళమునగిరి. ఇదియును కంతకన్న నెక్కుడు సహాయమువచ్చెనని యాశను గల్పించిరి. మనము ఏనియందలి యాచక్షుని క్రియాపూర్వక వెల్లడించితిమేని విద్యాభ్యాస వారు దగిన చేయూలే నుత్తరీ వానమృతము. చనకరియొక నుండుతనము. దీనిబోనిచ్చిన మిగుల యాపదగల్గునగాన నామకబందమా నీపాఠశాల బాపట్ల గ్రామమునకే సంబంధించినది యెంచక స్త్రీవిద్యావ్యాపక మత్తుమునకు బీజమని యెంచి దీని మీ యోధార్యముతో బోషింపుడు. ఎల్లర తపయోగమును ప్రతిష్ఠాపనక దీని నంగీకరింపుడు తమ జేము సహాయమున తానునాకైనను నీవిద్యాలయమును బాలించుచున్న సంఘమున కార్యదర్శిమగు తంగిరాల ఆంజనేయులుగారి కైనను బంపిన మిగుల కృతజ్ఞతతో నంగీకరింపవలెను. నా ప్రార్థన కృతగాదని నమ్ముచున్నాను.

చో. వెంకటాద్రి, బాపట్ల.

గంజాముడల్లా తెక్కెలిగ్రామమున మాజీముగా స్థాపింపబడిన కాళిదాస గ్రంథాలయమున గత నెల 25-వ తేదీన సరస్వతీపూజము మున్నగునవి జరిగినవెనుక టంకాల మూర్త్య నారాయణ శేష్టిగారు 11 పురాణగ్రంథములను 21 తాళపత్ర గ్రంథములను ఇచ్చిరి. అంతరంగములెక్కెలి సంస్థానపు దివాను జూనుకూ దిగ్గోపాలరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగి జాతీయోత్సవములను గూర్చియు గ్రంథాలయోద్యమమును గూర్చియు నుపన్యసింపబడినది.

హిందూదేశవార్తలు

(“వ్యాస”)

ఆకాశంగము మొదలగు కొందరు మనుజులచే ప్రాగంభింపబడిన బ్రాహ్మణదూషణోద్యమమును మిగులకసానుకరముగ వృద్ధి గాంచుచుండుటచే, ప్రభుత్వమునా రిట్టి జాతివైషమ్యములకు బెంపందించు వారల కప్పుబాటుతో నుండి యైనను, దండించెదమని దీనినంతయు మొదలప కల యును. ప్రతిదినము బ్రాహ్మణ దూషణము మితిమీరు చున్నది. వారిని గూర్చి త్యాగరాయశేష్టిగారు బెజవాడలో బ్రాహ్మణేతరవాడుక సభయందు చెప్పిన అధ్యక్షకోపవాదములలోని దూషణవాక్యముల గాంచి బ్రాహ్మణులు బాహ్యుగలిగి యుండుటకు జంపబడుచు. శేష్టిగారి వాక్యవత్తును లీక్రింద బొంగు పరుపబడినవి:— “బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణులు మిగుల దురాకాపకులగునండిరి. ప్రభుత్వోద్యోగముల నన్నింటిని కనుక నీ కము గావించు కొనుట తోత్తు టి యెందక, యీ సభ్యుల వారు నేక పరిపాలనము నంతయు తమ హస్తగతము గావించుకొని, తమ అధికారము నితర జాతులపై వ్యాప్తము గావించు ప్రయత్నించు చున్నారు. బ్రాహ్మణులకుతంత్రములమూలమున బ్రాహ్మణేతరులు కన్నులకు దెరచి. బ్రాహ్మణాధికారమునకును, బ్రాహ్మణ ఆహంభావమునకును అనానకాలమాసన్న మైనది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కూడ బ్రాహ్మణుల విశ్వసనీయులని గ్రహించుచున్నారు. అనేక వత్సరములవరకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు బ్రాహ్మణులను తమతోపాట క్రిందకు తీసికొని, వారలకుగృహోద్యోగముల నొసంగి, వారల నభివృద్ధికి గొనికెచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారు బ్రాహ్మణుల సంక్షోభమును, తమకు పప్పులు చెల్లించుచు జేకరా యమును కృతజ్ఞులను బ్రాహ్మణేతరుల నలక్ష్యముజేసిరి. కాని, ప్రభుత్వమువారిపప్పును బ్రాహ్మణులు నీచకృత్యముల బ్రాహ్మణులకులవారనియు, వారు తిన్నయింటి వాసులు లెక్కలెట్లు స్వభావము కలవా రనియు గ్రహించిరి.” ఈ వైవిషయముల నెల్ల నివృత్తిపాకబుద్ధితో విమర్శించియెడల నవి అసత్యములనియు, నిజస్థితిగతులు బుద్ధిపూర్వకముగనియు మార్పు పడవనియు దోషకపోదు. వీనిలూ కొన్నిటిని విమర్శించెదను.

బ్రాహ్మణులు ప్రభుత్వోద్యోగములలో నెక్కుడు సంఖ్యగలవారుగ నున్నారు (శేష్టిగారు చెప్పినట్లు వానిని సర్వమున తమవకము జేసికొనలేదు) మాత్ర మొక సేరమును వారి కాపాదించవచ్చును. కాని, యందులకు కారణము “ప్రభుత్వమువారు బ్రాహ్మణబోషణము జేయు సంతోషముగల వారగుటచే గాదని” యెల్లరకు దెలియును. బ్రాహ్మణులప్పుడొకమించిన స్థానములు వారిసామర్థ్యమువలన వారికొసంగబడినవి. ఉద్యోగముల విషయమై ప్రచురణముల గావించునపుడు “బ్రాహ్మణేతరులహక్కులు ముందుగ పరిగణింపవలె”ననుమాటలను ప్రభుత్వమువారు పయోగించు చుందురని మన కెల్లరకు తెలిసిన విషయమే! ప్రభుత్వమున ఉద్యోగముల విచ్చుటయందు మాత్రమేగాక, యీ బ్రాహ్మణేతర పక్ష పాతము వీరిజీతముల వృద్ధి గావించుటయందు కూడ కాన గగుచున్నది. మిగుల సామర్థ్యసంపన్నులను, ప్రభుత్వమువారికి ఘనసేవ జేసినట్టియు బ్రాహ్మణులు యిందగ్ర బ్రాహ్మణేతరులను కారణమున బ్రాహ్మణేతరులకు వారికంటె నెక్కుడు అభివృద్ధి గాంచునట్లు ప్రభుత్వము వారు చేయుచున్నాను. ఇట్టి విషయములు సాధారణముగ బహిష్కరణముల గావు. ఒక నేత యొకను యీ కారణమున మరుగుజెట్టి ప్రభుత్వమువారింకొక పాతువును జూపి తమ కార్యమును సమర్థించుకొనుచుండురు. ఇట్టి విషయము లిదివఱకే బ్రాహ్మణోద్యోగులలో మిగుల నసంతృప్తిని వ్యాపింపజేసినది. ఉద్యోగము లిచ్చునప్పుడు బ్రాహ్మణేతరులయెడల నెట్టి పక్షపాత మున్నను, జీతములు, పదవులు మున్నగువాని నభివృద్ధి గావించుట యందెట్టి భావములు అన్యాయములనియు, పాలనా సౌష్ఠ్యమునకు భంగకరమనియు నిశ్చయముగ చెప్పవలెను.

ఉద్యోగముల నందుటకు తగినసామర్థ్యము బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్యను మనము చూచిన యెడల, సమగ్రులగు బ్రాహ్మణుల కంటె, బ్రాహ్మణేతరులే ప్రభుత్వోద్యోగములలో నెక్కుడు సంఖ్యగలవారని తెలియకపోదు. ఇంతేగాక, బ్రాహ్మణేతరులను సంతృప్తిపరుటకే, స్పెషలు టెస్టు పరీక్షలకు బోవుటకు నూలు పైనులు సర్టిఫికేటు చాలునని ప్రభుత్వమునా రిటీవలనే శాసించి యున్నారు.

వీర్యుట బ్రాహ్మణులు స్థానికసభలలోను, శాసనసభలలోను అధికసంఖ్యాకులుగ నున్నారున రెండోసేరమును త్యాగరాయశేష్టిగారు వారి కాపాదించిరి. కాని యీ సభలలో బ్రాహ్మణులసంఖ్యను గమనింప శేష్టిగారి శిష్టి ప్రయత్నమునై చీటిగా యను నుండియు వోడముచున్నది. చెన్నపురి శాసనసభలోను యెన్నిక అనధికారసభ్యులలో బ్రాహ్మణు లల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నారు. ఇది యిటుండ, ఈ

సభలో నున్న బ్రాహ్మణుల తరహాతుల జేయునకు భంగకరముగ వర్తింపుచున్నటుల ఎట్టి నిదర్శనమునైనను శేష్టిగారు చూపగలరా? ఈ సభలో బ్రాహ్మణులచేతను బ్రాహ్మణేతరులచేతను ఉపపాదించబడు తీర్మానములను, ప్రశ్నలను జూచినయెడల, విరువురకిని ఏ కాశయులే గలవని తెలియగలదు. మరి చెన్నపురి శాసనసభము బ్రాహ్మణేతరులకునికపట్టిన ను ఛనినట్లే. అచ్చట బ్రాహ్మణుల శిష్టి అవకాశములు లేదు.

బ్రాహ్మణులు మిగుల దురాకాపకులనియు, జాతిపక్షపాతముల ఇతర జాతులవారిని తమకు లోబడ జేసికొనుచున్నావనియు శేష్టిగారు చెప్పుచున్నాను. సాచీవ కాల మన బ్రాహ్మణులు స్వాభ్యాసబుద్ధితో సారస్వత, వేదాంత పఠనము జేసికొనుచు, ఇతర జాతులను వాణిజ్య, పారిశ్రామిక విషయములలో కృషిసత్వి భవాన్వయముచేయు వదలియుండిరి. వీరు చెప్పినటుల బ్రాహ్మణులు తొత్తులే యైనయెడల, వారిట్టి బీదస్థితియందుండి యుండదు.

బ్రాహ్మణజాతికి త్యాగరాయశేష్టిగారు రాబోపించిన దోషములలో నివికొన్ని. బ్రాహ్మణులనగా హోమురాలర్లని శేష్టిగారి భావ కాబోలు? కావుననే వీరు, బ్రాహ్మణులెట్టి విషయమున ప్రభుత్వము వారిని సంస్కరణముల నొసంగుడని కలవన పరచుచు, తమ కృతజ్ఞులను వెల్లడింపుచున్నానని నుడిచియున్నాడు. కాని, ఈ సమయమున శేష్టిగారి యొక సంస్కరణ విధానమును సిద్ధముజేసి, అధిక స్వాభ్యాసము మున్నగువానికై వానించుచు ప్రభుత్వమువారిని కలవరపరచుట లేదా? హోమురాలు వారులకు గావభక్తి మాత్రమే మున్ను గోషములు నాబోపించి ప్రభుత్వమువారి కలవడి కలుగజేయుచున్నారను వాక్యముల బలికన సరే మెట్లు ఒడ్డుచుగించుట వారే తమపాత నొసంగవలసియుండ, జాతి వైషమ్యముల బెంపందించుచున్న శేష్టిగారు సుప్రభాస్వాతంత్ర్యము గలిగి యున్నటుల తోచుచున్నది. — “మదరాసు టైముస్” పత్రిక.

బెజవాడ హోమురాలు లీగు వార్షికోత్సవము:— గా. కే. వీ. రంగస్వామయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద ఈ నెల 19 వ తేదీన బెజవాడలో వార్షికసభ జరుగును. కృష్ణాపత్రికా సంపాదకులగు ముట్టూరి కృష్ణారావుగారు ఆహూరంగమున విషయమున నుపన్యసింపెదరు.

శ్రీలక్ష్మీవృసింహ పుస్తక భాండాగారము:— కృష్ణాజిల్లా, భీమవరముతాలూకా కల్లూరునందలి శ్రీలక్ష్మీవృసింహ పుస్తక భాండాగార సంఘమువారు ఈ నెల 1 వ తేదీన శ్రీచంద్రమాళి రాత్రిపాఠశాలను స్థాపించిరి. ఆయనది కుకపక్ష చంద్రునిమాడ్కి దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. రాబోవు జనవరి నెలలో నొక గ్రామసంఘ మేర్పాటుచేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈ భాండాగారమునకు నిదమర్తి వెంకటనాగభూషణరావుగారు అధ్యక్షునిగా నంగీకరింపబడిరి. మం. వెంకట్రాయయ్య, కార్యదర్శి.

ఒక ప్రోత్త పాఠశాల:— తెనాలి తాలూకా యొకల పూడిలో హిందూ ఎలిమెంటరీ స్కూలుల అరువేగ నొకపాఠశాల ప్రోత్తగా స్థాపింపబడినది. ఈ నెల 1-వ తేదీన తెనాలి రేంజిమాజ్ట్రే సబ్ ఆఫీస్మెంటు ఇనస్పెక్టరు వారిచేరయ్య శాస్త్రిగారు పాఠశాలను పరిశీలించిరి. పరీక్షానంతరము పాఠశాలలోనే జరిగిన గ్రామస్థులసభలో గ్రామయంతు విద్యుదభివృద్ధి మార్గమున పనుచున్నదని చెప్పిరి. వేదబాలరధికముగా నుండుట వలన, వారి సౌకర్యము నిమిత్తము పాఠశాల బోర్డు పాఠశాల గావించబడవలెనని గ్రామస్థుల కోరిక.

మధురానగరదిక్కష్టాన సంఘ వార్షికోత్సవము:— వైసంఘముయొక్క 42-వ వార్షికోత్సవము యీ నెల 24-వ తేదీన మధురానగరమునందలి విక్టోరియా ఎడ్వర్డు నుండిరమున సాయంకాలము 4 1/2 గంటలకు జరుపబడును. జనరాజదాన దంపతులు ఆదినము మధురానగరమునకు వెల్లెదరు. 24-వ తేదీన జనరాజదానగారు ‘యశమునకుమతాస్త్రి’మునకును, గల పశుపరవిరోధమును గూర్చి ఉపన్యసింపెదరు. 25-వ తేదీ సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు ఆ మందిరముననే ‘నిశ్శబ్దానము’ హిందువుల పరిశ్రమను గూర్చి జనరాజదాన గారు ఉపన్యసింతురు. 25-వ తేదీన శ్రీ మీ నాజీవిద్యాలయ బాలికలకు ఉపాసకులు పంచి పెట్టబడునట్లు జనరాజదాన సతి గారు సభాధిపత్యము వహించి ‘మధురా స్త్రీసంఘము’వారిని గూర్చుచుచుట్టించెదరు

అంశము, నవంబరు 16:—ఇటాలియను లిట్టు ప్రకటిం
చుచున్నాడు:—విషియాగో పీఠభూమినుండి పయోవికరమును
గల పవ్యతిరంగమున గలిగిన అవస్కందనము లభిష్టస్థి నుండి
నవి. ఫిగరంగులు విశేషముగ నుపయోగింపబడి భిక్షరముగ
నెఱింగింపబడుచున్న అవటి అవస్కందన మభిష్టస్థి నుండు
చున్నది. మేము నిలవకరించి ప్రతియుద్ధముల నొనరించితమి
మే మనేకముది ధైర్యిలను బట్టుకొని మాస్థానముల గాపాడు
కొంటిమి. పయోవీయం దంతట ఫిగరంగియుద్ధము జరుగు
చున్నది.

అంధుడు, నవలబరు 15:— నేలెత్తీను చంద్రమాన మిట్టు
 సుకువుమన్నది:— కాల్యలమున, ఆర్థికదళమును ముందునకు
 సాగుచు నేయున్నవని జననలు ఆలెన్బీ గారు వాక్రమ్యము
 చున్నారు. నానా నే, మన్నా గానద్ద రైలుమార్గములును, బెర్నీ
 బాడి మాస్సును రైలుమార్గములును మావళి మైనపురుంగళనా
 రుచున శీఘ్రపులుతు నాల నవ్వములు గడిగించితిమి. ఆదినమున
 1500 మంది ఖైదీలును, 4 ఫిరంగులను, 20 మరఫిరంగులను
 పట్టుకొంటిమి.

స్థానిక వార్తలు

(1)

జరుగజూపు సమాచారములు.

నేటి సాయంకాలము 5 గంటలకు ఘోషాంశులలో

కాంగ్రెసులీగు విధానమువై కాన్స్ట్రీగారి యువస్వామి.

19 వ తేదీ సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు మహాజన సభా మందిరమున జి. ఎస్. అరంజేలుగారి సభాధిపత్యము క్రింద పరాసు ప్రభుత్వమువారికింద నున్న భరతఖండమున 'ప్రజాసత్తా' గూర్చి ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారి ఉపన్యాసము.

19 వ తేదీ సాయంకాలము 6-15 నిమిషములకు విక్టోరియా పురమందిరమున జె. డబ్లియూ. మేడ్టిగారు చెన్నపురి మునిసిపాలిటీకాలవలకు గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు.

20 వ తేదీ మంగళవారము పగలు 11 గంటలకు చెన్నపురి కాసునారాయణసభ్యులు సమావేశమయ్యెదరు.

అదినమ సాయంకాలము 5-80 నిమిషములకు చెన్నపురి కాంగ్రెసు సభాసభ్యుల సమావేశము జరుగును.

సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యుల సమావేశము.

21 వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 4 1/2 గంటలకు సెనేటుసభ్యుల సమావేశము జరుగును.

22 వ తేదీ గురువారము సాయంకాలము 4 1/2 గంటలకు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు పట్టప్రదానసభ జరుగును.

వీరశైవ మహాసభ:— 8 వ వీరశైవ మహాసభ దిశంబరు నెలలో క్రిస్టమసువారమున జరుపబడును.

నార్త్రబ్రూకు నాక:— రేరు ఎడ్మిరలు గాంటు గారు నిన్నటినుండి మధ్యాహ్నము చెన్నపురినుండి సహి వారముగ నార్త్రబ్రూకు నాకమీద ఈస్టు ఇండియన్ రైల్వీ

చెన్నపురి వస్తుప్రదర్శనము:— డిసెంబరు నెల 21 వ తేదీని చెన్నపురి పీపుల్స్ పార్కులో జరుగు వస్తుప్రదర్శనమును రాజశ్రీతినిధిగారు తెరచెదరు.

జూరరులు:— ఈ నెల 6-వ తేదీని కోర్టుకు రావలె నని యాజ్ఞాపించబడిన జూరరులు తిరిగి యీ నెల 20-వ తేదీ మంగళవార ముదయమున 10-45 నిమిషములకు సెషను కోర్టుకు రావలెనని తెలిపిరి.

ఉపన్యాసము:— నేటి సాయంకాలము 6 గంటలకు జె. ఎం. సి. ఏ. భవనములలో రివరెండు ఆర్. సి. పోర్టర్ గారు 'బాటియాభివృద్ధికి వైదికసంకల్పము తోడ్పడుట'ను గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు.

నిమ్నజాత్యుద్ధరణసంఘము:— ఈ నెల 18-వ తేదీ ఆదివారమునా దుదయము 8 గంటలకు వ్యావరపాడి పాతకాలా భవనమున స్వామిబ్రహ్మనందగారు గీతలనుగూర్చి యుపన్యాసించెదరు.

బ్రహ్మోత్సవము:— చెన్నపట్నమున తండియా రేట సమీపముననుండు అరుణాచలేశ్వర దేవస్థానమున ఈ నెల 18 వ తేదీ మొదలు 29 వ తేదీవరకు బ్రహ్మోత్సవము జరుగజూపుచున్నది. ఈ నరంతరు 23 వ తేదీ శుక్రవారము రాత్రి 8 గంటలకు వైగా వృషభవాహన సేవజరుగును.

చెన్నపురి అన్నదానసభ:— క్రిశ్మేషులైన సి. ఏ. తిరువేంగడముశ్రేష్ఠిగారు తమ వీలులో వ్రాసిన ప్రకారము సి. వేంకటరంగము శ్రేష్ఠిగారు 100 రూపలను చెన్నపురి అన్నదాన సమాజమువారికి ఇచ్చివేసిరి. సమాజపు కార్యదర్శిగారు మొత్తమున వందనరూపకముగ నందుకొనిరి.

చెన్నరాజధాని కాంగ్రెసుసభకమిటి:— కమిటీ సభ్యులు ఈ నెల 20 వ తేదీ సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు మహాజనసభామందిరమున సమావేశమై 1918 వ సంవత్సరమునకు ఆర్ ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీసభ్యులను ఎన్నుకొనుట, రాజోపు జాతీయ కాంగ్రెసుసభకు ప్రతినిధులను యమించుట మున్నగు కార్యములను గావించెదరు.

ఉపన్యాసము:— సాహుకారుపేట ప్రాగ్ జిన్ యూనియను పాతకాలామందిరమున రేపటిదినము(18-11-17) ఉదయము 8 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ మహామహోపాధ్యాయ పండిత ఎం. లక్ష్మణమూర్తిగారు ఆధ్యాత్మరామానుజమునందలి 23 వ కథనుగూర్చి ఉపన్యాసించెదరు.

సుగుణ విలాస సభ:— విజయరంగ నాటకము:— ఈ నెల 18వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు విక్టోరియా పురమందిరమున సుగుణవిలాససభవారు ఆరవ మున విజయరంగ నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. ఈ నాటకమును రావుసాహెబు పి. సంబంధం మొదల్యారు బి. ఏ., బి. ఎల్. గారు శ్రోత్రగ వ్రాసిరి. ఇది సాంఘిక నాటకము.

శాసన నిర్మాణసభ:— కృష్ణస్వామి శర్మగారివై విధింప బడిన డిఫెన్సు ఆఫ్ ఇండియా ఆర్టు ఆజ్ఞను రద్దు చేయించుటకు బి. వి. నరసింహ అయ్యగారు తీర్మానము నుపసాదించుటకు గన్నగుగారు ఆగీకరించలేదని తెలియుచున్నది. కృష్ణస్వామి గారివై విధింపబడిన ఆజ్ఞను రద్దుపరుచుట ప్రజల కాంతికి భంగకరమని సభాధ్యక్షులు భావించినది తెలియుచున్నది.

స్ట్రోగారు శతనమందిరము:— వైదొండరపు సభ్యులు యీ నెల 12 వ తేదీని సమావేశమై 1918 వ సంవత్సరము జనవరి 1 వ తేదీ నుండియు మందిరమునకు మదరాసు మెయిలుపత్రికను తెప్పించబడుటకు ఏకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి. ఈ డిశంబరు నెలాఖరు వఱకు పత్రికకు చందాసామ్మ ఇదివరకె పంపివేయుటచే వెంటనే ఆపివేయుటకు నిలుతేకపోయినదని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

స్వదేశీ పట్టుబట్టులు:— రాజమహేంద్ర వరము నందు చేతి మగ్గులమీదను తయారుచేయబడిన పట్టుబట్టులు, రుమాళ్లు, తలగుడ్డలు, చీరలు మొదలగు వివిధరంగుల బట్టలు ఆసులధర కమ్మటకు సిద్ధముగ నున్నవి. స్వదేశీభిక్షుమాలు ట్రిప్పి కేసునందు వైక్రాప్ట్యోడంబందు 516 గృహమునకు దయచేసి నమూనాలను పంపిలిండుటకు ప్రార్థింతురు. లేకను నిండు చిరునామాలను తెలిపినయెడల నమూనాలు వారి గృహమునకు తీసికొనిరావడము.

యదుకుల మహాసంఘము:— ఈ నెల 11 వ తేదీ ఆదివారము పగలు 5 1/2 గంటలకు చెన్నపురిలోని యాదవకులస్థులందరును తిరువళ్ళిక్కడి వీరరాఘవమొదలిపిడి నెం 69 రు గృహమును సమావేశమైరి. సి. ముత్తక్కప్పశిల్లగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. కమిటీ సభ్యులచే తయారు చేయబడిన మహాజన సమానా టి. రామకృష్ణశిల్లగారిచే చదువబడి ద్రవిడములో లేబులెల్లముగ సభ్యులకు భోధపరచబడెను. వీరభ సభ్యులచే నది ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

ఆంధ్రసేవ:— ఈ మాసపత్రిక యైదవసంచిక (నవ బరునెల) మాకార్యాలయము చేరినది. ఇందు స్వరచయమున, ఆంధ్రభావను గుఱించి కూచి నరసింహము పంతులుగారు వ్రాసినవ్యాసమున, జ్యోతియన్ సీజరుచక్రమున, పురాతన పతనమును గూర్చి పానగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు గారు వ్రాసినవ్యాసమున, పాలగుమ్మి సాంబమూర్తిగారు వ్రాసిన శాస్త్రాంశములున, స్థారెన్ను చరిత్రమున, శ్వర సాయము హిమ ప్రవాహములను గురించి ప్రాచీనములైన విషయములను పోకటింపబడి యున్నవి.

దీపావళి ఉత్సవము:— శ్రీ వసంత గ్రంథాలయము వారి యాజమాన్యము క్రింద దీపావళి ఉత్సవము ఈ నెల 15 వ తేదీ సాయంకాలమున గ్రంథ నిలయాపురమందిరమున జరుపబడెను. నుందర రామయ్యగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. రాధాకృష్ణయ్యగారు దీపావళి పండుగనుగూర్చి ఉపన్యాసించిరి. పిమ్మట మఱి కొందఱు వైవిధ్యములగూర్చియు తమకు తోచిన యంశములను చెప్పిరి. అనంతరము గ్రంథ నిలయము వారి ధర్మపతనమందిరము సభాధ్యక్షులు తెరిచిరి. సభ్యులకు ఫలములు తాంబూలములు పంచివెట్టబడెను. నారాయణమదలిపిడి నెం 17 వ గృహమునకుల వై పతనమందిరము మెల్లనకును ఉదయము 7 మొదలు 9 వఱకును, మధ్యాహ్నము 4 మొదలు 7 వఱకును తెరవబడియుండెను.

నాయుడు సంఘము:— ఈ సంవత్సరము పట్టములనుబడయు నాయుడు విద్యాధుల కందఱును వై సంఘము వారు విందునుచేయ నిశ్చయించి ఏర్పాటులను జరుపుచున్నారు. విందునకు విచ్చేయవలసినదని సన్మానపత్రిక లంపబడుటకు. ఈ సంవత్సరము పట్టములను బడయు నాయుడు విద్యాధులు తమ విలాసములు ఆర్ మదనగోపాల్ నాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారికి (388 యిరులనుప్పవీధి, జి. టి. మదరాసు) అని సంక బ్రార్థింతురు. విందు ఏ తేదీని జరుగునదియు ముందు ప్రకటింపబడును.

బీదల కన్నవత్త్రముల నొసగుట.

వాదానముల నొసర్చినవారికి విజ్ఞప్తి. ఆనిది నెంటుర్కు ఆరంజేలు వాడియా గార్లు నిగ్బంధవాసమునుండి విముక్తి నొందగానే చేయబడవలసిన అన్నవత్త్రగా నము నిక నాలసింప నిలుతేడు. ఇదివరకు వసూలైన మొత్తము చాలదుగాన రైటుచోనరబులు మాంటాగూగారు చెన్నపురికి వచ్చిన తరుణమున బీదల కన్నవత్త్రముల నొసగుటకు నిశ్చయింపబడినది. కాన వాదానముల నొసర్చినవారు తామయ్యలల సిన మొత్తములను వెంటనే దయచేయగోరెదమని సి. విజయ రాఘవను, ఎస్. జేశాయి గొడరుకంపెనీవారు మాకువ్రాసిరి.

ఇంతవరకు రు 668-8-0 వసూలైనది. ఇంక రు 268 లు వసూలు కావలసియున్నది. ఆర్. జే. విజయముకంపెనీవారు రు 50 లు ఇచ్చియున్నారు. పదిమంది చెరి రు 25 ను, నలుగురు చెరి రు 20 ను, ఇద్దరు చెరి 15 ను, పదిహేనుగురు చెరి రు 10 ను ప్రకటించుగురు చెరి రు 5 లను కొందరు చిల్లర మొత్తములను ఇచ్చియున్నారు. ఇచ్చినవారిలో రూపాయికి తక్కువ మొత్తము నెవరును ఇయ్యలేదు.

జేశాయి గొండరుకంపెనీవారు రు 100 ను టి. ఎస్. రాజారాంశాస్త్రిగారు రు 50 ను సి. నాగేశ్వరరావు; పి. ఎల్. నరసింహులు శ్రేష్ఠికంపెనీ శి.మునుస్వామి శ్రేష్ఠికంపెనీ; వారలు చెరి రు 25 ను; ఎస్. ఎం. ధర్మలింగమొదల్యారు; జి. వి. రాఘవులు సెట్టి కంపెనీవారలు చెరి రు 10 ను కే. చెం చువేంకటనాగయ్యశ్రేష్ఠి కంపెనీ, కే. ఎం. పలనియప్ప శ్రేష్ఠి కంపెనీవారలు చెరి రు 5 లను మరొకొందరు చిల్లర మొత్తముల ను వాదానము చేసియున్నారు. చందాల నిచ్చిన వదాన్యుల పేరులపట్టిక మా కార్యాలయమున కంపబడినది. కాని స్థలము చాలమిచే ప్రకటింపజాలమికి చింతించుచున్నాము.

యానద్భారత మహిళా ప్రతినిధిసంఘము.

మాంటాగూగారికి విజ్ఞప్తి. భారతీయ మహిళా విశ్వవిద్యాలయము నె నెటు సంఘ సభ్యులు తమ ప్రతినిధులను పంపనున్నామని ఇటీవలే ఇండియా మంత్రిగారికి విన్నపముచేసిరి. వారిదిగుర విషయములను విన్నవింప గోరెదరు.

1 జేశహిత కార్యములందు భారతీయశ్రీలకు ప్రస్తుతమున కలిగిన విశేషయరకు నాసక్తి.

2 కాంగ్రెసు లీగువారిచే నామోదింపబడిన 19గురు శాసనసభ్యులచే నూదించబడిన సంస్కరణములను వారు హెచ్చుగ నామోదించుట.

3 ఆ విధానమున నియోజక వర్గమునను స్థానిక స్వపరిపాలనా విధానమునకు శ్రీల పోక్షేక ప్రాతినిధ్యమును చేర్చుట.

4 రాజకీయ సంస్కరణములు సఫలములగుటకు బాలురకును బాలికలకును నిగ్బంధించి ప్రాగ్భవిద్య నేర్పగుట.

5 బాలికల కంటె బాలురకు (సంఖ్యయుండు) 10 రెట్ల ధికముగ విద్య నేర్పబడు ప్రస్తుత విధానమును తొలగించి బాలికలకు బాలంతో సమానముగు విద్యావకాశములను కలిగించుట.

6 జేశకుండు బోధనా పాండిత్యముగల యుపాధ్యాయుల సంఖ్య హెచ్చింప బడుటకు బోధనా భ్యవస కారాలను వితంతు శరణాలయములను హెచ్చించి విద్యాధిని విరాళముల సధికముగ నొసగుట.

7 శ్రీలకు వైద్యకళాశాల సధికముగ నేర్పరచుట ఆప్యధికముగన్న కళువుల ప్రసవితల దురణములను తగ్గించుటగాను శ్రీల ఆరోగ్యము సభివృద్ధి సొందించుటకు స్థానిక వైద్యశాలలలో ప్రసవ విశిష్టా నిధానములను ఏర్పరచుట.

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ నవంబరు నెల 17-వ తేది

శనివారము

మదరాసు శాసన నిర్మాణ సభ.

మదరాసు శాసన నిర్మాణ సభ యీ నెల 20 వ తేదీన గూడునది ప్రకటించబడినది. ప్రజా ప్రతినిధులు 234 ప్రజ్ఞల నడిగెదరు. 35 తీర్మానములు లక్షపాదించబడును. తీర్మానముల ఫలితములు మున్నగుచే ఉపసంహతవచ్చును. ప్రజ్ఞల కిచ్చు యుత్తరములు గూడ నేటియన నుండునో చెప్పవచ్చును. శాసన నిర్మాణ సభ తరుచుగ సమావేశము గాక పోవుటచే, కార్యక్రమము సహజముగ సంతోషించుచున్నది. గౌరవనీయులగు బి. వి. నరసింహయ్యగారు, కృష్ణ స్వామి శర్మకు దేశ రక్షణ శాసనము క్రింద బంపబడిన యుత్తరపును పునః విచారణయనను తీర్మానమందిరి. ఆ తీర్మానము ప్రజాహితమునకు వ్యతిరేకమని నిరాకరింపబడినది. ప్రజా ప్రతినిధుల తీర్మానములీ తీరున నిరాకరింపబడుట ప్రజాహితమున కెటుల లాభపడును? గ్రహించలేకున్నారము. రాబోవు సభలో నడిగెడి ప్రజ్ఞలలో కొన్ని ముఖ్యములని చెప్పవచ్చును. గుంటూరు జిల్లా జడ్జిగారి యితీవలి వ్యవస్థాపనమునకు గాక, యితరులలో గాక ఆగ్రహమును పురికొల్పినది. తమకు సంబంధించిన వ్యవహారములో జోక్యము కలుగజేసింది, మానవ స్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలిగించునటుల పరిరక్షించుట పొడగట్టినది. హాంతులు సంఘములలో సభ్యులగుట గాని, స్వదేశోద్ధృతమున కైకొనినలుపుటగాని నేరమని ఏ చట్టము ప్రతిపాదించి యుండలేదు. అట్టి స్థితిలో అన్యక్షక శాసనసంఘపు కార్యమును తాము నిర్వహించునటుల హాస్యాస్పదముగ నుండెను. ఏ రిజిస్ట్రేషన్ కిందను విషయమై దేశము నలుదిక్కులందును క్షిప్రవిమర్శనలు గావించబడెను. "లా" పత్రికలు గూడ విచారణలను విమర్శించినవి. రాబోవు శాసన నిర్మాణ సభలో ముప్పురు శాసన నిర్మాణ సభ్యులీ విషయమై ప్రభుత్వము వారిని ప్రశ్నించెదరు. గౌరవనీయు లగు బి. వి. నరసింహయ్యగారి క్రింది ప్రశ్న నడిగెదరు.

(1) 19 వ తేదీనెబరు లా మైక్యుపత్రికలో 37, 38 వ పేజీలో, గుంటూరు జిల్లా జడ్జి తమ యభిప్రాయమును బోధించిన న్యాయోద్యోగులకు, స్వచ్ఛంద జ్యురీలకులలోను స్వదేశోద్ధృతములయందును చట్టానుసారము న్యాయవాదుల గూర్చి తెలుపబడుటకు ప్రకటనము సంపించుట ప్రాయబడిన సమాచారమును ప్రభుత్వము వారు గుర్తించిరా?

(2) అట్టి ప్రకటనము వెలువడిన మాటనిశ్చయమునా?

(3) దానిని మాకు జూపెదరా?

(4) న్యాయ శాఖోద్యోగులను గాని, రాజ్యాంగ శాఖోద్యోగులను గాని యీ ప్రకటనపు విషయముల గూర్చి కనుగొని దెలుపవలయు నని, ప్రభుత్వమును బాధ్యుడనిచిరా?

అట్టి ప్రశ్ననే గౌరవనీయులగు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు రమగుమ్మ, జిల్లా జడ్జిగారి క్రింద నమన గర్వగావింప నాజ్ఞాపించెదరా యని గూడ ప్రశ్నించి, పై విధముననే గౌ. రామ

య్యంగారు గూడ నడిగిరి. ఈ ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వము వారెట్టి సమాధాన మొసగెదరో యని, ప్రజల తురతతో నపేక్షించు చుండురు. ప్రభుత్వాధికారము లేకుండ జిల్లా జడ్జిగారు ప్రకటనమంపుట నిజమైనచో, వారిని తగ్గరితని ప్రభుత్వము వారు ముందలింతుట యుక్తము.

గౌరవనీయు లగు రామానుజాచార్యులవారు ఆంగ్లో హైందవ సంఘము గూర్చి యొక ప్రశ్న నడిగిరి. ఈ సంఘము రాజకీయ సంఘమో యని, దొంతనపు టద్యోగులకు సభ్యులుగ నున్నారా యనియు, అటులయినచో ఆ సభ్యుల సాంఘమునుండి తమ సభ్యత్వమును వదలికొను నటుల ప్రభుత్వము వారు తత్తవంపెనరా యనియు ప్రశ్న యొక్క సారాంశము. ఇట్టి ప్రశ్ననే రామయ్యంగారు గూడ బ. పి. యుండిరి. రామయ్యంగారి క్రింది ప్రశ్న గూడ నడిగియుండిరి. "స్వరాజ్య సమతుల్య జేరకుండ ప్రజలను ప్రభుత్వోద్యోగుల కొందరు నిరుత్సాహపరచుచున్న మాట నిజమేనా? బ్రాహ్మణులకు విరుద్ధముగ బంజేయు బ్రాహ్మణేతర సంఘములలో సభ్యులుగ జేరుటకు ప్రజలను ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రోత్సహపరచుచున్నారా? శాసనమునకు విరుద్ధముగ రాజకీయ సంఘములలో జోక్యము కలుగజేసికొనకుండ ప్రభుత్వోద్యోగులను ప్రభుత్వము వారు నిషేధించెదరా?" ఈ విషయమై ప్రభుత్వము వారు తగిన చర్య దీసికొనుట యవసరము. స్వపరిపాలనము గోరు సభలలో ప్రభుత్వోద్యోగులు పాల్గొన గూడ దను నియమ మతి కఠినముగ నాచరణ యందు బెట్టబడుచున్నదిగాని, స్వపరిపాలనము నకు ప్రతికూలముగ కృషి నలుపుచున్న సాంఘ విషయములలో గూడ వారు పాల్గొనగూడ దను నియమము ఆచరణయందు క్రమముగ బెట్టబడుట లేదను అభిప్రాయము ప్రజలలో వ్యాపించి యున్నది. ఈ అభిప్రాయమును ప్రభుత్వము వారు తేలిక త్వరలో బోధించిన, నంత శ్రేయస్కరమని నిజమిచ్చుచున్నాము. ఆంగ్లో హైందవ సంఘము రాజకీయ విషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొనుచు, ప్రజాశయములకు ప్రతికూలముగ ప్రవర్తింపుచున్నదనుట తేటతెల్లమే. ఈ సంఘము వారు మాంటాగూ గారికి రాజకీయ సామగ్రిగముల గూర్చి నిజేడించెదరని తెలిపెడిని. అటులయినచో, నీ సంఘములో ప్రభుత్వోద్యోగులుండుట శాసన విరుద్ధమనుట కేతమాత్రము సందియము లేదు. భారతీయుల కొక న్యాయమును ఆంగ్లో హైందవులకు వేరొక న్యాయమును వర్తించ వీలులేదు. ఇంతియగాక యీ సంఘము వారిటీవల, ప్రభుత్వ విధానమును విమర్శించుటకు సభజరిపిరి. ఆ సభలో రాజప్రతినిధిగారిని, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారిని కసి దీర దూషించిరి. అట్టి స్థితిలో నీ సంఘపు ప్రభుత్వోద్యోగ సభ్యులకు భారతీయులకు లేని స్వాతంత్ర్య మొసగుట న్యాయవిరుద్ధము. బిక్కపూలులో జరిగిన బ్రాహ్మణేతర సభకు ప్రభుత్వోద్యోగులు విశేషముగ సహాయము గావించిరినియు, రామచంద్ర పురములో శేపు జరుగబోవు గోదావరి మండల సభకు ప్రతినిధులుగ వెడలకుండ ప్రజలను వీరు నిరుత్సాహపరచుచున్నారనియు, వార్తలు వ్యాపించి యున్నవి. ఇంతియగాక, స్వపరిపాలనోద్ధృతములందు ఉపాధ్యాయులు పాల్గొనకుండగా, స్వపరిపాలనా ప్రతికూల రాజకీయోద్ధృతములలో ఓ. కంద స్వామిశ్రేష్ఠి, రావుబహదూర్ ఆర్. వెంకటరత్న మునాయుడుగారు మొదలగువారు భారాళముగ బాల్గొనుచున్నారు. ఇట్టి వ్యత్యాసములకు కారణ మేమియో దెలిసికొనలేకున్నారము. ప్రభుత్వము వారు వెన్వంటనే యిట్టి వివిక్షతల కేవలము లేకుండ,

ఎల్లరకును నొక్క రీతిగ న్యాయ శాసనము వర్తించునటుల గావించి, యుసాత్మక దోలగింప ప్రార్థింతులు.

కృష్ణ స్వామి శర్మ విషయమై నరసింహయ్యగారు తీర్మానము నిరాకరింప బడినను, గౌ. రామానుజాచార్యుల గారి ప్రశ్న మాత్రము గాన్నించుచున్నది. కృష్ణ స్వామి శర్మ కంప బడిన యుత్తరువేయే పరిస్థితులలో బంపబడినది? ఆ పరిస్థితు లిప్పుడు నిలిచియున్నావా? ఈ విషయమై కృష్ణ స్వామి శర్మ గవర్నరుగారి కెట్టి విజ్ఞాపనమైనను బంపియుండనా యని ఆచార్యులుగా రడిగెదరు. పూర్వపు పరిస్థితు లిప్పుడు లేవు. నిర్బంధ విమోచనముతో అశాంతి యడగినది. మాంటాగూగారి ప్రకటనముతో నూతన వాతావరణ మేర్పడినది. శాంతి పథమును ప్రభుత్వము వారు ద్రోశ్చిరి. ఇట్టి స్థితిలో శర్మ మొదలగు వాతలపై నికను నిషేధములుంచుట ఏటిన్యాయమో గ్రహించజాలము. ఇట్టి నిషేధములను త్వరలో దీసివైచి, నూతన శకారంధము నకు ప్రభుత్వము వారు దోడ్పడుట భావ్యము. కలెక్టరుల సమావేశము ప్రతివత్సరము ఉదక మండలమున జరుగుచున్నది. అం దేయే విషయ లాలోచించబడుచున్న పై ప్రజలకు గోచరమగుటలేదు. ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకు శరస్పర విశ్వాసము వృద్ధిగావలసిన యిక్కాలమున, యీ సభాకార్యక్రమమును రహస్యముగ నుంచుటకు అవసరము గన్పట్టలేదు. ఇందు విషయమై రామనాథ పురపురాజుగారు రడిగిన ప్రశ్నకు జవాబునగుటలో, యీ సభలో చర్చింపబడిన విషయముల గూర్చి వెలిబుచ్చు ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నాము.

విద్యార్థులు రాజకీయ సభలకు వెడల గూడదను ప్రసిద్ధిజెందిన 559 నంబరు ఉత్తరువును గూర్చి ప్రభుత్వము వారు కొలది కాలము క్రిందట కళాశాల పాఠ్యాయుల సలహా గైకొని రనియు, వా రెల్లరును పై యుత్తరువు నమలులో బెట్ట గూడదని చెలిపి రనియు, వార్త వ్యాపించి యుండెను. ఈ వార్త ఎంతవరకు సత్యమో, ఆ సభలో పాల్గొన్న ఉపాధ్యాయులెవరెవరో, సభాతీర్మానములపై ప్రభుత్వము వారెట్టి యుత్తరువుల గావించిరో, దెలుపవలయునని గౌరవనీయులగు ఆరుచెర్ల కృష్ణారావుగారు ప్రశ్నించిరి. ప్రభుత్వపు టుత్తరువు ప్రజలలో నధికమగు కలవరము గలుగజేసెనని ఎల్లరకును దెలిసిన విషయమే. ఈ యుత్తరువును రద్దుగావించ వలయునని, గౌరవనీయులగు రామానుజాచార్యులగారు ను, నరసింహయ్యగారు గారును, వేంకటపతి రాజుగారును, శివరావుగారును, సహాశివ భట్టుగారును, తీర్మానము లందిరి. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి, ఈ ఉత్తరువును వెంటనే రద్దుగావించి, శాంతి సమకూర్చు ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నారము. మదరాసు మెయిలు తేదీనెబరు నెల 19, 22 వ తేదీలలో వ్రాసిన ప్రధాన వ్యాసములపై ప్రభుత్వము వారు చర్య దీసికొనెనరా యని గౌ. కృష్ణారావు గారు రడిగెదరు. ఇందుకొసగబడు ప్రత్యుత్తరము దెలిసియే యున్నది. విశాఖపత్తనము నందలి వైద్యపాఠశాలను వైద్యకళాశాలగ మార్చెదరా యనియు, ఉత్తర సర్కారులలో యింజనీరింగు కళాశాల స్థాపించెదరా యనియు, రామచంద్రరావు పంతులగారు రడిగెదరు. స్పరు తటాకమువద్దజరిగిన పంచమసభలో, విద్యార్థులను మర్దించిన విషయము గూర్చియు, ఆ సమయమున ఏ. సి. పార్థసారథినాయుడుగారు రొసగిరిని ప్రకటించబడిన యుపన్యాసము గూర్చియు గౌరవనీయు

లగుచే, రంగారావులగారు ప్రశ్నించుచున్నాడు, ఇందు విషయమై ప్రభుత్వమునా రెట్టి చర్య చేసి కొనకలచిరి గూడ ప్రశ్నింపబడును. మద్రాసు గ్రామశాసనమును, మద్రాసు వైద్యశాసనమును సవరించుటకు చట్ట ములను ప్రభుత్వమునా రుప సాదింపదను.

రాజాపు శాసననిర్మాణసభ మాతన పరిశీలు లలో సమావేశమగుచున్నది. అడుగుబడు ప్రశ్నల లోను, ఉపసాదింపబడు తీర్మానములలోను, విశేష భాగము రాజధానియందు నిర్బంధ విధాన మను లులో నున్నపుడు జరిగిన విషయములకు సంబం ధించినవి. నిర్బంధ విధాన మిపుడు సడలించబడినది. ప్రజలకును ప్రభుత్వమునాకిని అన్యోన్యపైత్రి పెంపొందుచున్నది. ఇట్టితిలో పూర్వపు నిర్బం ధముల నన్నిటి చొలగించి, నూతన యుగోదయ మునకు దోహదావుట ప్రభుత్వధర్మ మని నివే దించుచున్నారము.

ప్రధమాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమైక్యము.

ఆంధ్రోద్యమ మహానిర్మాణమునకు కనక దుర్గాంబాధిపతియైన విజయవాడ యందు నేడు గూడిన ప్రధమాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమైక్య సమైక్యముఖ్యము. ఆంధ్రస్వక్రియమును వికసిం పజేయుట కవసరమైన కళలు శాస్త్రములు విక సింపించుపుడు ఆంధ్రోద్యమస్వరూపము దేశమునం దంతటను విహరించుచు ప్రత్యక్షముగ నుండును. నాగాజ్ఞానాది సిద్ధులు బసవరాజాది వైద్యవర్ణులు ప్రాచీనకాలమునందు వైద్యశాస్త్రమును నాంధ్ర దేశమునందు వ్యాపింపజేసికొనినట్లు కీర్తిని గడించెడి. ప్రజలందఱు యాయుర్వేదవైద్యమును పునరుద్ధారణము చేయుట ఆంధ్రదేశముయొక్క భావి భాగ్యోదయమున కత్యంతావసర మను విష యము దేశహితమును గోరెడివారలకు దెలిసియు న్నది. దేశక్షేమమునకు దేశభువ్వయమునకు ప్ర జలు మూల కారకులు. ప్రజల యారోగ్యము ప్రజల పరిష్కారము దేశక్షేమమునకు మూల బీజము. ఆయుర్వేదము ప్రజల ఆయురారోగ్యములను సురక్షించుటకై వెలసినది. కాని వక్రమనకాలము నందు తగిన పోషణము లేనందున నాయుర్వేద మనకు ప్రచారము తగినది. విదేశ సాలన విధా నము పోషణము లేకుండుటకు ముఖ్యకారణము. ఆంధ్రాయుర్వేద వైద్య సమైక్యములవలనను మనదేశమునం దాయుర్వేదవైద్యమునకు క్షేత్రము గలిగిన యాంధ్రుల యారోగ్యసంరక్షణమునకు మంచి సాధన మేర్పడగలదు.

తెజవాడయందు గూడిన మొదటి ఆయు ర్వేద వైద్య సమైక్యమునకు శ్రీమాన్ వైద్య నిట్టి పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగా రధ్య యులు. చెన్నపురిరాష్ట్రమునం దాయుర్వేద వైద్య ప్రచారమునకు ముఖ్యకారకులైన గోపాలాచా ర్యులుగారు సుప్రసిద్ధాంతపుత్రులు. ఆచార్యుల వారి శాస్త్రపరిజ్ఞానము, త్యాగము, సదభిమా నము, చిరకాల సాక్షిత్వానుభవము వారి నధ్యక్ష పదవి కర్హులను జేయుచున్నవి. అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసమును బరిశీలించిన వారలకు గోపాలాచార్యులగారి వైద్యనిజానము విశదమగు చున్నది. సభాధ్యక్షులు తిద్దోపతత్వములు పం చకర్ములు మొదలగుగౌరవవిషయములను గురించి చేసిన వ్యాఖ్యానము విచక్షణోపేతముగ నున్నది. వక్రమన శ్రేష్ఠ గుణగ్రహణ సామర్థ్యము ఆయు ర్వేద వైద్యమునకు కీలకంబుగ నున్నది. ఈ మూడు గుణములును వైద్యమునకు శక్తి విశేష ములు గాని పదార్థ విశేషములు గావని మహా

ద్దులు నిర్ణయించెడి. ఆయుర్వేదవైద్య టి నూత్న మును గ్రహించి ఆయుర్వేదవైద్యధర్మమునకు పాటుపడుట యుక్తము. భౌతికతత్వబద్ధమైన షా శ్వాత్మ వైద్యమున కీ నూత్న మగ్రాహ్యముగ నుండుటయందు వింత లేదు. ప్రస్తుతము ప్రజలకు పాలకులవలన గలుగుచున్న వైద్యసహాయమును విమర్శించినపు డుదారవిశ్వాసములు గలవారలకు సయితము నిస్సహ గలుగుచున్నది. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు గల 414 లక్షల జనులందును 76 లక్షల మందికి వైద్యసహాయము గలుగుచున్నది. ఆంధ్రులకై కలకు 0-6-6 వంతున 31 లక్షల రూప్యములు వ్యయమగుచున్నవి. ప్రజల కాయు ర్వేద సహాయము గలిగిన కలకు 0-1-0 మాత్రమే వ్యయ మగును. ఆయుర్వేదవైద్యవిద్య నాంధ్ర దేశమునందు వ్యాపింపజేయుట కాంధ్రభాషయె ముఖ్యసాధనముగ నున్నది. ఈ సందర్భమున సభా ధ్యక్షుని యుపన్యాసమున. దలి వాక్యములు గమ నార్హములు.

“అయా భాషల నుండి విద్యలు అభివృద్ధి పండినగాని దేశము వృద్ధిపందము. ఇట్టి సౌకర్యము మన భాషాప్రయత్న రాష్ట్రవాంఛ సిద్ధించుటకు పూర్వము ఆయుర్వేదమహామం దలి యావరమును దేశీయ తినుదనముగ ముందు మన కొంగి నది. మీరలు గాఢనిద్రనుండి మేల్కొంచి లేచి జాగరూకులై భాషాప్రయత్నాయుర్వేదాభివృద్ధికై పాటుపడ హెచ్చరిం చెదను.”

దేశ భాషాముఖమున ప్రజలయందు శాస్త్ర ములు కళలు వ్యాపించుటకు స్వకరిపాలనము ముఖ్యధారముగ నున్నది. పరిపాలనాధికారము ప్రజాధీనమునం దన్నపుడు స్వదేశ సంస్థలకు సహ జముగ పోషణ మేర్పడుచున్నది. సభాధ్యక్షుని యుపన్యాసమునందలి ఈ క్రి.ది వాక్యము లీ భావ మునై ధ్రువపరచుచున్నది.

“19 ను ప్రజాప్రతినిధుల యొక్కయు కాంగ్రెసు ముదలను లీచల వారి యొక్కయు వాంఛలు పూర్తియై యాయుర్వేదమున కక్షేత్రము ప్రధన్వంతరి త్వరలో ప్రసా దించ ప్రార్థించెదను.”

ఆంధ్రోద్యమమునకు ప్రధమాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమైక్యమునవలన మహాత్తర మైనవికాసమును నుత్తేజమును గలుగునని విశ్వసించుచున్నాము.

లోకమాన్య తిలకుగారు: మాంటాగూగారికి విజ్ఞానము.

ఈ నెల 26వ తేదిన ఢిల్లీ పత్తనమున హోం రూలు విజ్ఞాపనము మాంటాగూగారికి సమర్పింప బడును. ఆ కార్యమును నెరవేర్చు వారిలో లోక మాన్యతిలకు గారు ప్రధాను లని ఎల్లరకును దెలి యును. కాని వారు ఢిల్లీనగరమునకు వెడలుటకు పంజాబు ప్రభుత్వపు నిషేధపు టుత్తరువు బాధి చుచున్నది. ప్రధమమున పాంచాలదేశమునకు తిలకుగారు వెడలగూడదని, ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు ఉత్తరువు నువీరపుడు, ప్రజ లందువిష యమై యాందోళనము జరిపి యుండలేదు. తిలకు గారు పంజాబు రాష్ట్రమునకు వెడలవలసిన ప్రస క్తియుండదను భావముతో, ప్రజ లాయుత్తరువు రద్దుగావింపుచుని కోరియుండలేదు. కాని ఢిల్లీనగ రమునకు తిలకుగారు వెడలుట యీ తరుణమున యత్యవసరము. వారు లేకుండు, స్వరాజ్యసమితుల రాయబారము వెడలుట షరహాసాస్పదముగ నుండును. అమృతవిజారుపత్రిక వ్రాసినటుల వారు లేకుండుట హంలెట్టులేని హంలెట్టు నాటకము వలె పరిణమించును. ఈ విషయమై రాజప్రతినిధి గారు వెంటనే యోచించి, యుత్తరువును రద్దు జేయుట సమంజసము. బిసెంటుగారు హిందూ దేశ మందంతను స్వేచ్ఛగ కరుగవచ్చును. అట్టితరీ తిలకు,

పాలుగూర్గిని నిట్టి విశేషము లింకను యుగముట భాష్యము గాదు. వారికి వెంటనే స్వేచ్ఛను ప్రసా దింప ప్రభుత్వమునా విని కోరుచున్నారము. లేని చో ప్రజలతో అనవసరముగా నాందోళనము గలు గుటకు కారణ మేర్పడును. శాంతివాతావరణము స్థాపించుట కిట్టి నిషేధముల తొలగించుట ముఖ్య సాధనము. వారమురోజులలో హిందూరూలు విజ్ఞాపనము గైకొన్నాము. అందుచే, హిందూ రూలు సమితుల సభ్యులే మాత్రము తడవుజేయక, రాజప్రతినిధిగారి కీ విషయమై స్పష్టముగ దెలిపి, కార్యసిద్ధి బడయ గోరుచున్నారము.

(o)

మెసపోటామియా యుద్ధము

సిడ్నీ, నవంబరు 16:—దొరతనమువారిట్లు ప్రకటించు చున్నాడు:—నవంబరు 6, తేదీలను తెలివైన విజయవంత ముగ ముద్రములు యుద్ధము మొదలించి అచట 83 తేదీ వరకు నిలిచినవి. వారి నెదిరించిన తురుష్కదళములు 30-50 మైళ్లవరకు నుత్తరతటమునకు బోయినవి. మారాఠీవర్తకుందు దళ మొక్కటిమాత్రమే అటుల వెనుకకు బోలేను. యుద్ధ రంగమునండి తొలగిపోవుటయు, యుద్ధరంగమున కేతుల వియవగల వస్తువుల నాశన మొనరించుటయు జరిగిన పిదప మా దళములు మరల తమ సమర సన్నాహముల ప్రకారము మొ దటి ప్రదేశమునకు మరలిపోయిరి.

ప్రస్తుతస్థితి విమర్శనము.

లండను, నవంబరు 14:— తూర్పురంగమునందలి స్థితి గతులు చాల ముఖ్యములైనవి. జనరలు షార్లేసు హేయను గారు టర్కీకి బోయిరనియు వారి ప్రధానకార్యాలయము ఎరెస్టావద్ద స్థాపింపబడెననియు జ్ఞాపక ముండియుండవచ్చును. బాగ్దాదును మరల పట్టుకొనటకు ఆతడు ప్రబల ప్రయత్న ముల కొనరించుచున్నటు లతడు విశేషముగ తెలియబడు చున్నాడు. ఆ ప్రయత్నమును విఫలము చేయుటయే మా ముఖ్యలిప్తాయము. కుడిభాగమున గాని ఎడమభాగమున గాని, మధ్యమగాని తన యిష్టమువచ్చినవోటు కొట్టుట కిష్టము జనరలు సర్ ప్లాస్ మాడిగారు తగిన స్థితియందు న్నారు. తురుష్కుల టైకిటువరకును తరిమివే యుటవలననే యతిమ కేత్రువులు బాగ్దాదుమీది కేగుటకు గావించిన ప్రయ త్నముల నన్నిటిని ధ్వంస మొనరించె. కేత్రువులకు రెండు దళములు మాత్రమేయున్నవి. అందువలననే వారు ఏబదిమైళ్ళ దూరము వెనుకకు బోయిరి. కేత్రువుల సామగ్రినంతటిని పాడు చేసిన పిమ్మట జనరలు మాడిగారిష్టముతమ ప్రధమస్థలములకు బోవుచున్నారు. జనరలు ఎరెస్టాగారి నెదిరించుచు ఆదళ ములు సగము చెడినవి. ఏరెస్టాకుండియే క్రొత్తదళములు రాగలవు. ఈవిధమున జనరలు మాడి, జనరలు ఎరెస్టాగారల అవస్థుండనములు సంబంధ విరహితములు కావని తెలిసికొన దగును.

పోర్చుగలువారి యధినివేశనములు

లండను, నవంబరు 14:—చుట్ట ఆఫ్రికాను అంతర్జా తీయ మొనర్పవలసినదని కార్మికవాదులు వాదించుచుండినందున పోర్చుగలులో గందరగోళముగ నున్నదనియు, ఆయలజరిని గవనింపవలసిన దనియు పార్లమెంటు ప్రజా సభయందు ఓపేష నిలిపుగారడిగియుండిరి. వారికి ప్రత్యుత్తరముగ రాబర్ట్స్ నిలబడి ప్రభువిల్ల నెను:—పోర్చుగలు దేశపు టిధినివేశనముల నష్ట మందించు సూచనములకు దొరతనమునా వుత్తరవాదులు గాజా లరు. పోర్చుగలు దేశపు టిధినివేశనములను కేత్రువులనుండి గాపాడుదురని ఆంగ్లేయులు వాగ్దాన మొనర్చియుండిరి.

బలముగు స్థలములను వశపరచుకొనుట

లండను, నవంబరు 16:—జనరలు ఆరెస్టిగారిట్లు తెలి యజేయుచున్నాడు:—అస్కలూనన కుత్తరమున పండ్రెండు మైళ్ల దూరమున నున్న నూతన స్థానము నాక్రమింప, తురు షుక్లు ప్రయత్నించిరి. కాని కొంతకాలము తీవ్రమగు పోరు జరిగిన పిమ్మట వారు వాడిమరావనకైదు మైళ్ల వరకును తమను నడిచి. మానెసికులు మిగుల తైర్యముతో మేస్రీకు, కట్రా, ముఖల్, మున్నగు బలమగు స్థలముల నాక్రమించి, కట్రా, లెద్నారుండా సముద్రము వరకును గల ఎర్రని పండ్రి వశ పచుకొనిరి. ఒక ఆశ్వికదళమే 1,100 మంది తైరింకు, 14 మర ఫిరంగులను, 2 ఫిరంగులను పట్టుకొనెనది.

విరోధామహాసంగ్రామము

(రైతుకు విజయము)

ఇంగ్లండు

సామ్రాజ్యమహాసభను ఆదిరకాలమున రావించుట ప్రత్యుత్తరము

లండను, నవంబరు 14:—సామ్రాజ్య మహాసభ వెనుక గమనమున నాటినుండియు యుద్ధమున ననేకమగు మార్పులు కలిగినవి. కాన ముందటి మహాసభములయందును మరల సభను కావించుగా యని ప్రజల సభయందు నాప్తము గ్రహింతు గారు ప్రార్థించిరి. ఆధినివేశములతోడ సాన్నిహిత్యము కలిగి యుండుట ప్రాముఖ్యముని దొరతనమువారు గమనించుచున్నారు. ఆ దొరతనములతోడ నాలోచించి ముందటిసభ నెపుడు జరుపునదియు తీర్మానించుచు గాని దొరతనమువారి సభ్యుని నూడన నుంగీకరింపజాలరు. ఆధినివేశన మంత్రుల నిదటకు వచ్చుటకుండునట్టి ప్రతిబంధము లనేకము లున్నవి గాన త్వరలో సభను జేయింపజాలరని భావనలగాగు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

యుద్ధారంభమునుండి బ్రిటిషువారినినరించిన వని.

లండను, నవంబరు 15:—ప్రజలమందిరమున ఘోషము గాల్గుచున్నది. యుద్ధారంభమునుండి అన్నిరంగములందున్న బ్రిటిషుదళములు 1,66,000 ల బందీలను 800 తుపాకులను పట్టుకొనిరి. అందు 1,01,534 గురు బందీలను, 509 తుపాకులను పట్టుకురంగమున 1916 వ సంవత్సరము జూలై 1 వ తేది యారంభము గ బట్టుకొన బడినవి. ఆ తేదీనుండి బ్రిటిషువైద్యులు నుమారు 1,28,000 చదరపు మైళ్లభూమిని జయించినవి. రెండవపర్యాయముజయింపబడిన ప్రదేశము వైశాల్యమును ఇందు లెక్కింపబడినది. ఈయమ్మనైన కలలో 80,197 గురు బందీలను 186 తుపాకులను పట్టుకొనిరి. పేలవైననుండి పూర్వ సమాచార మింకను తెలియలేదు.

నె. పి. డి. పట్టాచీగారు హిందూదేశ సభలో తమ పని నారంభించిరిని తంతిచ్చినది.

వలసదేశీయ వైనికులలో దెబ్బలుతగులుట వలనను జబ్బు పడుటవలనను యుద్ధము చేయుటలని వైనికులకు ఇండ్లకుపోవుటకు ముందుగా సొక సంవత్సరము విశ్రాంతిద్యాయములందు గాని సాంకేతిక పాఠశాలలందుగాని పాఠములకెప్పుట తేర్చి రుపబడినది. ప్రస్తుతము కిరణుని నిధి మొదలగు వాటినుండి వారికి విద్యార్థి వేతనములొసగబడుచున్నవి. వలయువేతనముల నీయవలసినదని వలసదేశీయదొరతనముల వారు కోరబడిరి.

శాంతివాదుల కార్యక్రమము.

లండను, నవంబరు 14:—ప్రజల మందిరమున బుచ్చుర గాల్గుడిగిరి. ఆపక్వసంధి కనుకూలముగ గావించు కార్యక్రమమును గూర్చి దొరతనమువారు తగిన ప్రయత్నముల జేయుచున్నారా?

శేవుగాల్గులు బదులుపలికిరి:—దొరతనమువారు నిరాశ్నాటముగ సభికారమునుపయోగించుచున్నారు. శాంతివాదుల కర పత్రములు పేలకొలది పట్టుకొనబడి తగులబెట్టబడినవి. కొన్ని సమయములో ప్రకటనాపత్రుల కిషింపవలసినదనియు నుత్తర వొసగబడెను. కాని ననేక కరపత్రములు పోలీసువారి విచారణ కోరబడకయే తగులబెట్టబడినవి. న్యాయము ప్రకారము ప్రకటనాపత్రులు తమ నాయకులగుడ ప్రకటింపవలసిన వారయ్య కరపత్రములమీద నట్టి పేర్లు గన్నించ కుండుట యుగలదు. అటుల నుదహరింపవలయుట విధింపబడిన క్షితి అంత గొప్పదికాదు. అందుచేయుద్ధమును గూర్చిగాని సంధిని గూర్చిగాని ప్రకటింపబడు కరపత్రములమీద వ్రాసినవానిపేరును ప్రకటించినవానిపేరును ముద్రించిన వానిపేరును వారిచిరనమును ప్రకటింపబడవలయును. మరియు యవి వారా సంఘమువారి కంపబడవలయును. గ్రేటుబ్రిటనులో రాజ్యాధిపతి ముగావించ బయల్పించుచున్న వారినిగూర్చి యడిగినప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పమ శేవుగాల్గులు పలికిరి. పోలీసువారింను గూర్చి విచారణల చేయుచున్నారు. ప్రస్తుత మాచారజా ఫలితముల ప్రకటించుటవలన మన శేమియు లాభముండజాలదు సరే; దా శత్రువుల కవితి సహాయము సేసరింప లదు.

నార్మన్ల ప్రభువుగారి కోపము

లండను, నవంబరు 16:—వైమానికమంత్రిగారైన పని చేయ తిరస్కరించుచు నార్మన్ల ప్రభువుగారు లాయకు బార్నిగారి కోక యుత్తరమును వ్రాసిరి. ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు కనడాలనుండి వచ్చినవచ్చుట నతిప్రాముఖ్యము లగు కేంద్రీకృత వైనికాధికారము, రాజ్యాధిపతివాతనము, వైదీకసంగ్రహణము, ఆహారపదార్థ నిర్బంధనము మొదలగు అంశముల నిశ్చయించుటలో వెనుకముందు నాలోచించుచు కాలము వృథాచేయు నిట్టి మనుష్యులతో గలసి పనిచేయుటన్న ఆ తని కి దు సాగ్యము గ గన్నించుచున్నది. తేఖా పరిశీలనాధికారులు క్రమముగ తమ ఆధికారముల వినియోగించు చున్నారు. ఆయుధాస్త్రముల నుండి తొలగింపబడి శిక్షింపబడవలయు మనుష్యులలో కొందరి నట్లనేయుంచుట మరొకటి నింకను ఉన్నతస్థానము లందు నియోగించుటయు గన్నించుచున్నది. బ్రిటిషువల ఉత్సాహము నతడు విశేషముగ ప్రశంసించు చున్నాడు. ప్రపంచమందంతట నాయది బలవత్తమ మైనదని అతని అభిప్రాయము. మాన్యుషేగుగారు మహాసేనానలలో సొకడు మనయుద్ధప్రయత్నములలో విశేషవృద్ధి త్వరలో గన్నించ వన్న అ. సంగ్రాహములవారు యుద్ధమునందలి క్రధాన భాగమును వైకొనక మానరని అతడు తెలియబరచెను.

నావికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. వైమానికులు వైమానికాలయముమీద బాంబులను వేయబ్రయత్నించిరి. అయినను వారు ప్రజలముగ పీడుటవలన వారు ఉద్దేశించిన ప్రదేశముల జేవనేరకుండిరి. అనంతరము మేము హెండ్లెయియివద్ద నున్న వైమానికశాలలమీద బాంబుల వేసితిమి. ఆయనగ్రంధమున మేము రెండు శత్రువిమానముల ధ్వంసముచేసితిమి. రెండింటిని నేలగూర్చితిమి. రెండింటినిని స్వాధ్యము లగునట్లు తఱిమివైచితిమి. మావిమానములన్నియు నురక్షితముగ మరలివచ్చినవి.

ప్రాము

నాకల రాకపోకలు.

లండను, నవంబరు 15:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:—గతవారమున పరాసువారి శేవులములకు 883 వర్తకనాకలు విచ్చినవి. వాటినుండి 839 నాకలు బయలుదేరినవి. 1600 టన్నులకు వైబడిన నాకలు రెండు ముంపబడినవి. నాలుగునాకల దెలిరింపబడిన గాని యపాయమునందలేదు. ఆంగ్ల నాకాధికారి లిట్లు ప్రకటించిరి:—గత వారమున 2125 నాకలు వచ్చినవి. ఆంగ్లదేశపు శేవులనుండి 2807 నాకలు బయలుదేరినవి. 1600 టన్నులకు వైబడిన నాక యొకటియు అంతకు లోబడిన నాకలైదును ముంపబడినవి. నాలుగునాకలను జలాంతగ్గాము దెలిరించినవి. చేపలపట్టునాక యొకటి ముంపబడినది.

మిత్రమంత్రి దళములు; ఇటలీ.

లండను, నవంబరు 14:—మాన్యుషేగుగారు నేటి సాయంకాల మిట్లు ప్రకటించిరి. మెనిసుకోస్టన్ కుత్తరమునందు పోల్లెవహాయికు వనము సమీపమునను విప్సచూటీ కుత్తరమునను మేము శత్రువుల దాడివారలను తఱిమివైచితిమి. వెనెసియానుందలి పరాసు బ్రిటిషు దళములకు జనరలు ఫాయితిగాని సర్వసేవానిగా నియమించుటను గూర్చి బ్రిటిషు దళములు తమ వైవాధిపతుల యాజమాన్యముననే యుద్ధము సుంఠింతురని యుద్ధకార్యాలయమువారు తెలుపుచున్నారు.

శత్రువులు పట్టుదలతో పోరుట.

లండను, నవంబరు 16:—బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. నేటి యడయము మొదలకడనే శత్రువులు మెనిసుకోస్టన్ కుత్తరమునందున్న ప్రదేశముల ముట్టడించిరి. అనంతరము కొలదికాలముననే వారి పరాతిదళములు ముందున కరుగ నారంభించినవి. మా ఫిరంగిదళములు విజయవంతముగ వారిని తఱిమివైచినవి. మరొకొత్తమంది శత్రువైనికులు పాచ్యెండెయిలీ కిశాన్యటమున సమీపింప బ్రయత్నించిరి. కాని వారును తఱిమివేయబడిరి. పాచ్యెండెయిలీ ప్రాంతమునను, దక్షిణోత్తరములందును శత్రు ఫిరంగిదళములు మరల భయంకరముగ ఫిరంగులను గాల్పించి.

స్థాండర్సునందు గొప్పఫిరంగియుద్ధము.

లండను, నవంబరు 15:—ప్రధానకార్యాలయమునద్ద నున్నరైటుగారి విశేషబడిట్లు తంతింపుచున్నాడు. పాచ్యెండెయిలీ ప్రాంతమునందు మహావీరముగు ఫిరంగియుద్ధము జరుగుచున్నది. రెండు దినములనుండియు శత్రువులు స్థాండర్సుగ కనేడియను దళములమీద ఫిరంగుల ప్రయోగించు చున్నారు. శత్రులు ఘోరముగ ఫిరంగుల గాల్పుచున్న మేము స్థాండర్సుముగ ఫిరంగులు గాల్పుచున్నాము. మా ఫిరంగి దళముల పరాక్రమమును దెబ్బలు తగిలిన కనేడియను వైనికులు విశేషముగ ప్రశంసించుచు శత్రువుల పదాతి దళములవలన నెప్పుడైన బాధ గలుగునని భీతియున్న మా ఫిరంగిదళముల శత్రు రంగము నంతటిని పదాతిదళ మేదియు బ్రతుకజాలనిరీతిని తుడిచివేసి ఆధయమును బాపివేసెనని పలుకుచున్నారు. మరియు మా ప్రతి యుద్ధ ఫిరంగిబాధ కాగజాలక జర్యములు తమ స్థలముల నిలుపుకొనుట నిరంతరము కష్టతర మగుచున్నదని గ్రహించుచున్నారు.

శత్రువుల నూతనప్రయత్నములు విఫలము లగుట

లండను, నవంబరు 14:—నారాంతపు విమర్శనమందు జనరలు మారిసుగాల్గులు చెప్పుచున్నారు. స్థాండర్సు రంగము నందు మేము ముందున కరిగినవేటనై ప్రతియుద్ధముల జేయు పద్ధతిని శత్రువులు ప్రారంభించుచున్నారు. అయిన వారి తక్కిన సంరక్షకప్రయత్నములనై నీ ప్రయత్నములును విఫలము లగుచున్నవి.

ప్యారిసు మంత్రివర్గము.

ప్యారిసు, నవంబరు 15:—క్లెమెంకో గారు మంత్రివర్గము నెలకొల్పు నంగీకరించిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, నవంబరు 15:—శత్రువిమానములు నాలుగువారి పంక్తులయందు గూల్చబడినవి. మరినాలుగు విమానములు వైమానికులకు లొంగక శత్రుకంధకపంక్తులయందు పడిపోయినవి. మల్టాకు ప్రదేశమున నున్న శత్రువైనిక స్థానములవై మా విమానములు బాంబులను వేసినవి. మంగళవారమునాటి రాత్రి జర్యనీయుల విమానములు కేలే ప్రదేశమున బాంబులను పడవేసెను. సివిలియనులు కొందరు చనిపోయిరని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

భయంకరముగు ఫిరంగియుద్ధము

లండను, నవంబరు 15:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. మ్యూజునది యెడమభాగమున బ్రెమాను లెయోనే కుత్తరమున అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధము భయంకరముగ జరుగుచున్నది.

లండను, నవంబరు 15:—మాన్యుషేగుగారు నేటి సాయంకాలమిట్లు ప్రకటించిరి:—నిన్న రాత్రి మేము ఫాంపాక్సున కిశాన్యమున విజయవంతముగ దాడినొనరించి పాయిల్గావెల్లి కుత్తరమున మాపంక్తులజేరుటకు శత్రులు ప్రయత్నింపగా వారలకు తఱిమివైచితిమి.

నూతన పరాసు మంత్రివర్గము.

ప్యారిసు, నవంబరు 16:—ఎం. క్లెమెంకో గారు మంత్రివర్గము నేర్పరిచిరి. అందు ప్రధానమంత్రియు, యుద్ధమంత్రియు క్లెమెంకో గారు; ఎం. టెయిలుగారు న్యాయశాఖామంత్రి; వైకాసుగారు విదేశమంత్రి; పాన్యుగా రాంతరంగికమంత్రి; క్లోట్సుగారు ఆర్థికమంత్రి; బార్బిజేయ్యుగారు సావికమంత్రి; క్లెమెంటెలుగారు వాణిజ్యమంత్రి; ల్యూయిగారు ఆయుధసామగ్రిమంత్రి; నైమనుగారు వలసదేశీయమంత్రి.

లండను, నవంబరు 15:—నిర్మితముకానున్న అంతర్జాతుల సభను గూర్చి వ్రాయుచు, “డెయిలీక్రానికల్” పత్రిక, చిత్తువిధానమును బ్రిటిషుమంత్రివర్గమువారు సిద్ధముచేసి, వైనికాధికారవర్గములయెడట నుంచబడి, జనరలు సర్. హెన్రీ విల్సనుగారిచే నామోదించబడినదని నుడివినది. లాయసుబార్బిగారు వచ్చినపు డిది ఇటలీ, పాప్యూజీములచే నంగీకరింపబడెను. జనరలు స్కట్సు గారి కి విధానమునుగూర్చి బాగుగ తెలియును. ఈ సభ యుద్ధవిషయముల చర్చించునపుడు, లాయసుబార్బి గారితో పీఠవేశ్యగలు. లెయోవలగర్. ఎరిల్ గడ్డెను గారు గాని, బాల్బుగు గారు గాని పాదురురు.

రుష్యా

రుష్యా విశేషములు.

లండను, నవంబరు 15:—రుష్యాపరిమితిగూర్చి వచ్చుచున్న లన్నియు ఫిన్లండు సరిహద్దులనుండి స్వీడను మార్గమున వచ్చుచున్నవి. కావున వాని నమ్ముటలో కొంచెము జాగ్రత్తగా నుండవలయును. ఫిన్లండు సరిహద్దులనుండి ఇటీవల వచ్చిన వార్తలను బట్టి రుష్యా రాష్ట్రములందు అరాజకము విశేషముగ ప్రబలియున్నదనియు మాస్కోలో రెండువేల మంది ప్రజలు చంపబడిరనియు, కీపు, వారానేషు మొదలగు పట్టణములలో నల్లరులు విశేషముగ నున్నవనియు తెలియుచున్నది.

స్తావహము, నవంబరు 15:—ఫిన్లండునుండి హాపరాం దాకువచ్చిన ప్రయాణికులు పెట్రోగ్రాడులో నగ్నిభయము విశేషముగ నున్నవని చెప్పుచున్నారు.

కెరెన్స్కిగారు పెట్రోగ్రాడును సమీపించుట.

లండను, నవంబరు 15:—18 వ తేదీన పెట్రోగ్రాడు నుండి ఒకతంతి యిటు వచ్చుచున్నది.— సాంఘిక ప్రభుత్వము నొకదాని నెలకొల్పటకును, కీపుముగ సంధిని గావించుకొనుటకును, భూమి సంకీర్ణిని భూవ్యవహారసంఘమువారి కిచ్చివేయునటుల జేయుటకును, కాసనసభను సమావేశము జేయుటకును తమసహాయ మొనరింప వలసినదని సాంఘిక నాయకులు బాల్కేవిట్సు కక్షవారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల నడపుచున్నారు. దొరతనమునందు ప్రతినిధు లుండవలయునని బాల్కేవిట్సు కక్షవారు గట్టిగ పట్టుపట్టియున్నారు. ఇట్టియేర్పాట్లదివరలో తిరస్కరింపబడెను గావున దానిమరల నాలోచించిన సంధికి మే మొడపడెదమని వారు చెప్పుచున్నారు. ఎం. కెరెన్స్కిగారి దళము లిప్పుడు పెట్రోగ్రాడును సమీపించినది. సాంఘికవాదు లీక్రింది మరతులతో రానుబారముల నడపుచున్నారు. రెడ్ గార్డులను విగతశక్తుల జేయుట, పెట్రోగ్రాడు పటాలముల వై సభికారము పురపాలక సంఘమువారి కిచ్చివేయుట, పెట్రోగ్రాడులో ప్రవేశించిన పిమ్మట తుపాకుల గాల్పుమనియు, ప్రతియింటను వెదకుట, బంధించుట మొదలగు వాని నావింపమనియు పూచీ పడవలను బాల్కేవిట్సులు త్రేచుముగ పురమును విడచుటకు పూచీపడుచు అధికారము (ప్రిమియరీ) పార్లమెంటు, విప్లవాద్యుల సంరక్షక సంఘముల సంస్థాపనసంఘముల కియబడవలయునని కెరెన్స్కిగారు ప్రకటించిరి.

కీపులో ప్రబలమగు యుద్ధము జరిగినటులను, ఉభయ కక్షలందును విమానము లుపయోగింప బడినటులను, అనేక మంది మరణించిరనియు, మాస్కో నగరము నందలి తాత్కాలిక సంధి గడచిపోయినదనియు తెలియుచున్నది.

ఇటలీ

ఏషియాగో సమీపమున

ఇటలీయనులు వెనుకకుపోవుట.

లండను, నవంబరు 15:—ఇటలీ అధికారు లనధికారముగ నిట్లు చెప్పుచున్నారు.— ఏషియాగో పీఠభూమి యందున్న సైన్యములు తమయేర్పాటుల నన్నిటిని పూర్తిగా విందుకొనినపిమ్మట మాంటిలంగారా విడిచిపెట్టబడెను. ఇటలీ వారివెనుక నుండు సైన్యములు నాలుగుదినములు శత్రువుల ఘోరయుద్ధముల నెదిరించి 10-వ తేదీన తాత్కాలికముగ గేలియో, హంటుప్రాలను బట్టుకొనినశత్రుదళములను ముట్టడించినవి. అ యి దు క్రొత్త దళములను దీనికొని వచ్చినను వారిన్ని ప్రతియుద్ధములను తరిమివేయుచుండిరి. క్రొత్తపంతుల ఏర్పాటులన్నియు పూర్తియైనంతవరకు లంగారా విడువబడలేదు. ఆసమయమున నె వార్ నుగుణావద్ద నున్న వెనుకటి దళములును, ఫోర్టిఫికేషన్లు ఆక్రమింపబడినవి. ఆర్మీకు తరమునను ఈశాన్యమునను ఉన్న దుర్గముల నన్నిటినుండి శత్రువుల దడుమగొట్టిన పిదప ప్రధానపంక్తిని జేరుకొనినవి. వైయోలివద్ద శత్రువులు తమ ప్రయత్నముల నింకను విడువలేదు. సాండినా, ఇంపెస్టాడూరాల సమీపమున నడిచి దాటిన దళములు మరల తిరుమగొట్టబడినవి. జెన్నువద్ద ప్రధానశత్రుదళములచే నాకమించుకొనబడిన ప్రదేశము నిరంతరము తగ్గి పోవుచున్నది. వైయోలి వంతెనకు తరమున వైసోలీలానదీముఖ సమీపమునకుకుడిటమునందున్న ప్రదేశమును శత్రువు లాక్రమించుకొనిరి. అచ్చట దట్టముగనుండు వైరును, ఎత్తుగనుండు కీరములును వారు దాగియుండుటకు చాల అనువుగ నుండెను. అయిన నీ దళములు మీదికి పోకుండ సంరక్షకదళము లాపి నేసినవి.

శత్రువుల ఎత్తుగడలు.

లండను, నవంబరు 15:—ఇటలీ ప్రధానశిఖరము వద్ద నున్న రైటరుగారి విలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.— శత్రువు లిటాలియనులను కత్తెరలో బెట్టి నొక్కవలెనని ప్రయత్నించుచున్నాడు. కత్తెరకొనలలో నొకటి ఆర్మీ యాగోపీఠభూమి నుండి వారిని నొక్కుచున్నది. మరొకటి పయేవీనదీ ముఖమునుండి వారి కొత్తిడిగలిగించుచున్నది. వై సెడిజాలోయలో బ్రవేశించుటకు ఆస్ట్రీయను లిప్పడొనరించు ప్రయత్నములు 1916 వ సంవత్సరము మొయి నెలలో నొనరించు ప్రయత్నముల వలె నున్నవి. ఇంతవరకు ఇటాలియనులు శత్రువుల యెత్తుగడలను నిష్ఫలములుగ జేయుచున్నారు.

శత్రువులను తొలగగొట్టుట.

లండను, నవంబరు 15:—ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించిరి:— ఏషియాగోనుండి పేవులాయవరకు నుండు మా పర్వతమధ్యరంగమున శత్రువులు తమయత్నమును తీవ్రమొనర్చిరి. సిసిమాలు మార్ట్టపర్వత రంగమున మంగళవారమునాటి రాత్రి వారొకరినొకరు ముట్టడులను తొలగగొట్టితిమి. నిన్నటిదినము వారు తరమున బ్రెంట, సిస్టులద్వారా యొనర్చిన ముట్టడులుగూడ తొలగగొట్టబడినవి. సిస్టు, పేవు, రానోగ్ను పర్వతముపై నొనర్చబడిన ముట్టడులగూడ తొలగగొట్టబడినవి. ముందటి భాగముననుండి సైనికులను వెనుకకురప్పించితిమి. టూమాటికు పర్వతముపై పేవునదిని దాటుయత్నముల మరల జరిగినవి గాని యీ యత్నములు సాగినవికావు.

ఏషియాగో సమరసన్నాహములు

లండను, నవంబరు 14:—ఇటలీ ప్రధాన శిఖరము వద్ద నున్న రైటరుగారి విలేఖకు డిట్లు తంతి నంపుచున్నాడు.— ఆల్ఫ్రే పర్వతముల మీద తేసియును పల్లపు ప్రదేశములలో శత్రువులు వెసాంజో రంగ విచ్ఛేదన సమయమున గావించిన ప్రయత్నముల మరల నారంభించుచున్నారు. ఆర్మీద్యోకు యూజీను గారిచే నడిపింప బడుచున్న సైన్యములు ఏషియాగోకు పోవు లోయలయందున్న పంతుల భేదింప బ్రయత్నించుచున్నవి. వైయోలి కుడిభాగమునందున్న ఇటాలియను సమాహముల వెనుక నుండి యెదిరింపవలయు నని వారి ఉద్దేశము. శత్రు సైన్యములు చాల అధికముగ నున్నవి. అయినను ప్రస్తుతము సంరక్షక దళములు దృఢములుగ నున్నవి. ఏషియాగో కు తరముననుండు లోయలన్నిటిని కొంచె మెచ్చుతక్కువగ శత్రువులు భేదించిరి. ఆ సమయమున వెనుక నొక శిఖరమునుండి ఆల్ఫ్రేవీధిలోను లొక్కచూరుగ ఆస్ట్రీయను దళములమీది కురికెను. వారి భయంకర యుద్ధమునకు వెనుచి శత్రువులు పలాయనమైరి. అనేకమంది సైనికులు మరణించిరి. దెబ్బలు తగిలిన సైనికులను, మరణించిన సైనికులను, వైదీలుగ పట్టుపడిన సైనికులను విడిచిపెట్టి వెనుదిరిగిచూడకుండ వారు పరువురెత్తిరి.

అమెరికా

నాకాసహాయపు టేర్పాటులు.

వాషింగ్టను, నవంబరు 15:— యూరపు దేశమునందలి ఉత్తర తాటస్థ దేశీయులతోడను, జాపానుతోడను గావించిన రాయబారముల మూలమున అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు మిత్రమండలివారికి సైన్యములు సామగ్రిలు మొదలగు వాని సంపుటకు మరికొన్ని లక్షలుటన్నుల బరవుగల నౌకల నిర్మించుట కంగీకరించినవి. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల నుండి ఆహారపదార్థముల వై కొనుట కంగీకరించిన వారు తమ నౌకల నెరువిచ్చుట కంగీకరించిరి. ఉక్కుమార్కముగ నిచ్చిన జపాను అనేకటన్నుల బరవుగల నౌకల నిచ్చివేయుటకు సన్నతించినది.

న్యూయార్కు, నవంబరు 15:—జనరలు విల్సనుగారి కిని దొరతనపు దళములకును బజినాకావద్ద యుద్ధము జరుగుచున్నదని “అస్సోసియేటెడ్ ప్రెస్” వారికి వ్రేసిడియోనుండి తంతివచ్చుచున్నది.

బ్రెజిలు ప్రత్యామ్నాయ చట్టము.

రయోడిజనైరో, నవంబరు 16:— శత్రు దేశీయులతో గావించుకొనిన ఖరారు నామాల రద్దుపరచుటకును, అనుమానాస్పదుల నిర్బంధమునం దుంచుటకును, కలసదేశముల కిచ్చిన భూలాభాంగీకారముల మరలనాలో చించుటకును దొరతనము వారి కధికార మొంగుచు ప్రత్యామ్నాయ చట్టమొకటి ఆంగీకరింపబడెను.

మిత్రమండలివారి సందేశములు.

రయోడిజనైరో, నవంబరు 15:— బ్రెజిలియను సైన్యమునకు ఫ్రెంచి సైనికసందేశము మొకదాని నంపుటకును, నావికాదళమునకు బ్రిటిషు సందేశమును గాని లేక అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రముల సందేశమును గాని బ్రెజిలను కంపుటకును అధికారమొసగుచు తయారుజేయబడిన టిల్లు మొదటిపర్యాయము ప్రతినిధిసభలో ఆంగీకరింపబడెను.

జపాను

జాపాను, అ|| స|| రాష్ట్రములు,
చీనాల యొడంబడిక

లండను, నవంబరు 14:—చీనాదేశమువందు లాభముల నొసగుటలో జాపానునకు ప్రత్యేకస్వాతంత్ర్యమున్నదనియు వాణిజ్యలాభముల మిత్రమండలివారికంటె నెక్కువ గలిగియున్నదనియు సంయుక్తరాష్ట్రము లొప్పుకొనినవా, ఒప్పుకొనిన చీనాలో జాపానువారికి ప్రత్యేకాధికార ముండుటకు బ్రటను సచ్చుతించినవా? అని ప్రబలించుచున్న కింగుగారు ప్రశ్నించిరి. అందులకు బొల్షరుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరము మొసగిరి:— మిత్రులగు విదేశ మొకరించు ఒడంబడికలో నేమి యధాంతరమున్నదో లేదో పరీక్షించుట బ్రిటిషు దొరతనమువారి పనికాదు. ప్రశ్నయందలి చిరభాగమును గూర్చి, బ్రిటిషు దొరతనమువారి వైఖరియందలిదల నెట్టియాయులు గలుగలేదు.

చీనాయాత్రేపణ.

వాషింగ్టను, నవంబరు 14:—జాపాను అమెరికాఒడంబడికనుగూర్చి చీనావారు గావించిన యాత్రేపణ మూత్రప్రకటనమునకే గాని వేరు కాదు. అందులకు అమెరికా సం|| రాష్ట్రములు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట ఆవశ్యకము కాదు. తక్కిన జాతులకు జరిగిన ఒడంబడికలకు తనకేముచు బాధ్యతలేని చీనాప్రకటించినది.

స్పెన్ సరుకరపెరి:—స్పెన్ గుటక లోని స్పెన్ సరుకరపెరి భవనములలో ఒకనాటిగొలిచి బెల్లి అను వాడు ప్రవేశించి కొన్ని రూపాయలను అపహరించినట్లు కేసుచేయబడెను. బెల్లికి రెండుమాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్.

సం|| 1874 స్థాపితము హెడ్ క్వార్టర్సు, బొంబాయి.

నిలవ సొమ్ము 5 క్రోట్లరూపులు.
ఇంతవర కిచ్చివేసినది 5 క్రోట్లరూపులు.

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెను, ఎండోవమెంటు భీమాకన్న సురక్షితమగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసిదారునకు వృద్ధాప్యదశ యందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయే గాక, పాలిసిదారునికి అకాలమరణ మగునేని ఆతనికిటుంబుమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబీకులకును ఇది చాల సౌకర్యమగు మార్గము.

WANTED Agents & Canvasers in Telugu Districts.

Apply to:—
The Superintendent of Agents
ORIENTAL LIFE OFFICE
C/o Post Master,
BEZWADA.
OR TO:—
The Branch Secretary
ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

[Reuter's Agency]

Russia

News About Russia.

To be Accepted with Reserve.

LONDON, November 19.

All news regarding the situation in Russia is coming "via" Sweden from the Finnish frontier and must be accepted with reserve. This applies equally to vague reports and statements emanating from apparently sound and authoritative sources such as Scandinavian Consulates or Russian officials abroad. The latest rumours from the Finnish frontier include reports of whole sale anarchy in the provinces, of two thousand people killed in Moscow, and veritable pogroms in Kiev, Voronezh and other towns.

LONDON, November 16.

A telegram from Stockholm says that travellers arriving last night from the Swedish and Finnish frontier report that the general impression in Russia is that there will be much bloodshed. The better class of Petrograd people are afraid to appear in the streets, only Extremists and soldiers being seen. There is a hopeless situation in Finland. Anarchy is increasing and there are frequent assassinations by Extremists in broad daylight.

Kerensky Near Petrograd.

Negotiations Going on for Settlement.

LONDON, November 19.

A telegram from Petrograd dated the 13th instant says that Kerensky is negotiating with Bolsheviks for the establishment of a Socialist Government with a programme of rapid conclusion of peace and the delivery of all land to Land Committees and summoning of the Constituent Assembly. Bolsheviks insist on representation in Government which has been refused and they are in a position to concentrate close to Petrograd. Socialists are negotiating upon the following terms:—Disarmament of Red Guards, control of Petrograd. Garrison to be transferred to the Municipality, military operations to cease, guarantee that Mr. Kerensky's army on entering Petrograd would not fire and would abstain from house to house searches and arrests. Kerensky has issued proclamation guaranteeing the clearing out of Bolsheviks and transference of power to an organisation comprising the Preliminary Parliament and Committee for safeguarding the Revolution.

Heavy Fighting at Kiev.

Heavy fighting is reported from Kiev aeroplanes participating on both sides. Casualties have been numerous. Armistice in Moscow has expired.

Great Britain

Lord Northcliffe Thunders.

Threat to the Government.

LONDON, November 16.

Lord Northcliffe has sent a letter to Mr. Lloyd George deciding the invitation to take charge of the new Air Ministry. He says that on returning from the virile atmosphere of the United States and Canada he finds it impossible to hold office with those who are dallying with most urgent questions like the unity of war control, eradication of sedition, mobilisation of manpower and compulsory rationing. He finds that censorship is being abused and men in various positions of authority who could have been punished have been retained and some even elevated. On the contrary he pays a tribute to the splendid spirit of the people of Britain and to the army which is the most efficient in the world and to Marshal Haig as one of the greatest generals. He mentions that his mission to the United States comprised five hundred officials with ten thousand assistants whose work should have been better known. Unless there is swift improvement in our methods the United States will take into its own hands the entire management of a great part of the war.

The Pacifist Propaganda.

Interesting Questions in Parliament.

LONDON, November 16.

In the House of Commons, Mr. Butler asked:—Are Government taking steps to deal with the propaganda in favour of a premature peace?

Mr. Cave replied that the Government's power had been freely used. Many thousands of pacifist leaflets had been seized and destroyed and prosecution had been ordered in some cases, but in many cases the pamphlets had not been brought to the notice of the Police until they had been partly distributed and frequently they did not bear the name of the printer as they were legally required to do. The penalty for circulation was inadequate and therefore it was proposed to make a new regulation requiring every leaflet dealing with war or peace to bear the name and address of the author and printer and to be submitted to the Press Bureau.

Replying to questions regarding alleged Bolshevism in Great Britain Mr. Cave said that the Police were investigating. On Monday a description of the inquiry at present would only assist the enemy.

Scheme Prepared and Approved in Britain.

LONDON, November 19.

Commenting on the proposed inter-allied Council, the "Daily Chronicle" declares that the draft scheme was prepared by the British Cabinet submitted to the General Staffs, approved by General Sir Henry Wilson and agreed to by France and afterwards Italy on the occasion of Mr. Lloyd-George's visit. The journal declares that

General Smuts is intimately associated with the scheme to which he attaches vital importance. He will probably accompany Mr. Lloyd George when the Council considers general military questions. Otherwise Sir Eric Geddes or Mr. Balfour will attend.

The Japan-U. S. A.-China Agreement.
Britain's Attitude.

LONDON, November 16.

In the House of Commons Mr. King asked whether recognition by the United States that Japan had a special interest in China implied that Japan's right to concessions and commercial interests in China was superior to that of the other Allies and, if so, had Britain recognised the special interest of Japan in China.

Mr. Balfour replied: "It is not the function of the British Government to interpret what is implied or not implied in an agreement signed by a friendly Foreign Power. Regarding the last part of the question there has been no recent change in the attitude of the British Government."

The New India Councillor.

LONDON, November 16.

Sir P. D. Pattani has taken his seat in the Council of India.

Ceylon Tea Sales.

LONDON, November 16.

9,241 packages of Ceylon tea were sold yesterday generally at maximum prices. Free tea was fetching from 2.5 to 9½ per pound.

Trade Restrictions.

A Bill in Parliament.

LONDON, November 16.

A bill has been introduced in the House of Commons, continuing for three years after the war the Government's present powers of restricting imports and exports with the object of enabling prohibition immediately after the war of imports of enemy origin, also exports except in case of certain specified classes of goods.

Mastering Submarinism.

Steady Growth of Shipping.

LONDON, November 16.

Sir Eric Geddes stated in the Commons that diminution in submarine menace was not to be regarded as indicating that the submarine menace was defeated. Steady decline in sinking since April showed that we held and were now mastering submarinism. Rise in merchant ship-building at present and that proposed showed that we were counter-acting enemy's efforts, but rigid economy and increased output from shipyards was necessary.

Air Force Bill Passed.

LONDON, November 16.

The House of Commons has passed the third reading of the Bill for the establishment of Air Force and Air Council.

Reconstruction Report Passed.

LONDON, November 16.

Speaking at Glasgow Lord Rhondda announced that Government had adopted the reconstruction report (see June 29th.) as part of Government policy after the war.

4½ Million Workers in Britain

LONDON, November 16.

It is officially stated that there are now over four and three quarter million workers in Britain of whom over a million and a quarter are employed on Government work, including six hundred and seventy thousand munition workers. Women workers have increased by nearly a million and half since the war.

France

Cabinet Making.

LONDON, November 19.

PARIS.—M. Clemenceau has accepted the task of forming a Cabinet.

The New French Cabinet.

LONDON, November 16.

PARIS.—M. Clemenceau has formed a Cabinet, including Premier and War Minister M. Clemenceau, Minister of Justice M. Tail, Foreign Minister M. Pichon, Interior M. Pams, Finance M. Klotz, Marine M. George Leggues, Commerce Mr. Clementel, Munitions M. Lucgheur, colonies Mr. Simon.

Italy

Italian Retirement Near Asiago.

Determined Resistance to Enemy Attacks.

LONDON, November 16.

An Italian semi-official statement says:—After lengthy resistance enabling troops on the Asiago Plateau to complete their movements Monte Longara was abandoned. The Italian rearguard stubbornly resisted furious onslaughts for four days and on the 10th put out of action the enemy battalions who had momentarily captured Gallo and Mount Ferragh. After that five fresh battalions were brought up and repeatedly repulsed counter-attacks, and Longara was not evacuated until

the new lines of the main army were completed. At the same time the rearguards in the Val Sugana and mounted troops near Feltre rejoined the main line after stripping all the forts north and northwest of Arso including the Forts which the enemy claimed to have stormed. The enemy continues this attempts on the Piave. Detachments which crossed near Sandona and Intestadura were driven back into the river. The zone occupied by important enemy detachments at Zenson is being continually reduced. The enemy reached an inlet north of the Piave Bridge, on the right bank near the mouth of the Frisole river where thick vegetation and high banks assisted concealment. The defenders, however, checked the advance of these detachments.

The Enemy's Plans.

Foiled by Italian Resistance.

LONDON, November 16.

Reuter's correspondent at Italian headquarters, in a message dated yesterday, says:—The enemy is attempting to squeeze the Italians in pincers, one end pressing from the Asiago Plateau and the other upon the mouth of the Piave. It is estimated that in the fighting described in to-night's semi official statement the enemy losses were twenty to one Italian. It is recalled that the present Austrian attempts to débouch into the valleys leading to Vicenza are similar to the attempts frustrated in May 1916. So far Italian resistance is foiling enemy plans.

Importance of Piave Line.

General Maurice's Statement.

LONDON, November 16.

The Allies' main problem, remarked General Maurice in his weekly review of the war was Italy. If the Piave could not be held, the situation would be extremely critical. Everything depended on Italy's ability to hold on till reinforcements arrived. The British and French could not arrive at the front for some days. Apart from the fact that the present Italian line covered Venice, it was shorter than any line behind would be. The enemy had hitherto not crossed the Piave in great force. General Maurice added, that it was indisputable that the Germans opposed to the Italians at the opening of the present offensive consisted of three divisions in front and three in support.

Enemy Tactics at Asiago.

Seeking a Weak Place in Italian Lines.

LONDON, November 16.

Wiring on Wednesday, Reuter's correspondent at the Italian Headquarters said:—On the Alps above the Venetian plains the enemy is repeating the tactics adopted when breaking through on the Isonzo front. Troops commanded by Archduke Eugene are daily testing the Italian lines along the valleys leading to Asiago, hoping to find a weak spot from which to sweep down in the rear of the Italians massed on the right bank of the Piave. The assailants are numerically stronger, but the defence is at present unbroken. The enemy nearly broke through in the valleys north of Asiago when from a precipice in the rear Alpini fell upon the Austrians with such violence that the latter finally fled leaving behind numbers of dead, wounded and prisoners.

Reuter's correspondent at Italian headquarters, wiring last night, emphasises that more numbers are not so efficient to stop the Austrians and Germans, but adequate artillery is essential.

The Italian communique says:—Operations on mountainous front from Asiago Plateau to Piave have developed and are continuing in spite of intense fire and violent attacks. We resisted and counter-attacked taking prisoners and retaining all our positions. Cannading continues across the Piave.

America

The Chinese Protest.

LONDON, November 16.

WASHINGTON.—The Government regards the Chinese protest against the Japan-American Agreement as in the nature of a declaration of principle, not necessitating any reply by the United States, as China has merely declared that she does not regard as binding upon herself any agreement between other nations.

Brazil Reprisal Bill.

LONDON, November 16.

RIO DE JANEIRO.—A Reprisal Bill has been adopted, authorising Government to cancel contracts with enemy subjects, to intern suspects, and to revise concessions of land to colonists.

Allied Missions to Assist Forces.

LONDON, November 16.

RIO DE JANEIRO.—The Chamber of Deputies has passed the first reading of a Bill authorising the despatch to Brazil of a French Military Mission for the Brazilian Army and of a British or United States Mission for the Navy.

NEW YORK.—Mike Odowd has knocked out A. L. McCoy in the sixth round, winning the world's middle weight championship.

General

Singapore's Contribution to War.

LONDON, November 14.

SINGAPORE.—The Colonial Loan has closed, subscriptions totalling forty-one million dollars.

TELEGRAMS.

On the motion of the Sultan of Perak, the proposal that the Malay States do contribute an additional half-million sterling to the Imperial war expenditure was carried.

A further ten thousand will be given to the Belgian Red Cross Fund, and five thousand each to the Montenegrin, Rumanian, and Serbian Red Cross Societies.

LONDON, November 16.

AMSTERDAM—The Kaiser has conferred with the Emperor Karl and the Tsar Ferdinand on the Italian front.

Mesopotamia

The Mesopotamia Campaign.

Present Position of Forces.

SIMLA, November 16.

A Press communique states: Our forces, after the most successful advance at Teheran, on the 5th and 6th November, remained at that place until the 8th, the whole of the Turkish forces opposed to them having been withdrawn 30 to 50 miles northward, with the exception of a small detachment at Ahwanja. The clearance of the battlefields and the removal or destruction of everything of value having been accomplished, our troops returned to their original positions according to the plans drawn up prior to the advance.

The Situation Reviewed.

LONDON, November 19.

The developments in the eastern theatres, says General Maurice in his weekly review of the war, were of great interest. It must be remembered that General Falkenhayn had gone to Turkey with his headquarters at Aleppo, and he was advertising great preparations for the recapture of Bagdad. The keynote of our operations was the defeat of that enterprise. General Sir Stanley Maude was now in a position to hit on the right, left, or centre, as he desired. By driving the Turks back to Teheran he had destroyed the enemy's preparations for his advance on Bagdad. The enemy had two divisions and had been forced to fall back fifty miles. General Maude was now returning to his original position, after having destroyed enemy material, etc. The forces opposing General Allenby have lost half their effectiveness. Reinforcements could only come from Aleppo. Thus it was easy to see the connection between General Maude's and General Allenby's operations.

Palestine Front

British Warships Sunk.

LONDON, November 16.

A submarine has sunk a British destroyer and a small monitor which were co-operating with the army in Palestine. Seven men are missing from the destroyer and twenty-six from the monitor.

Strongly Entrenched Posts Captured.

1,100 Prisoners Taken.

LONDON, November 16.

General Allenby reports:—The Turks attempted to take up a new position twelve miles north of Ascalon, but were driven after stiff fighting five miles to Wadi Surar, eight miles south of Jaffa. Our troops showing magnificent dash, captured the strongly entrenched posts of Masmiar, Katreh, and Mughar, and held the line of El Ineh, through Katreh and Bedna to the sea. One mounted division alone took 1,100 prisoners, fourteen machine-guns and two guns.

LONDON, November 16.

A Palestine communique says:—General Allenby reports that the infantry and mounted troops continue to advance. We now hold the railway line near Naneh and Mansurb, including the Beersheba-Damascus railway with the line of Jerusalem. We inflicted heavy losses on Tuesday and buried four hundred at Katreh alone. We took 1,500 prisoners that day, four guns, and twenty machine-guns.

Another Successful Drive.

LONDON, November 16.

General Allenby has driven the enemy seven miles northward to Kedron which covers the Jaffa-Ramleh-Jerusalem railway, taking eleven hundred prisoners and several guns.

Wady Sukarir Fighting.

LONDON, November 16.

Wiring on the 13th instant, Reuter's correspondent at Egyptian headquarters said:—Since yesterday there has been severe fighting on Wady Sukarir, the enemy rearguards resisting desperately. The Scottish captured Burkan Ridge, but the Turks vigorously counter-attacked and regained some ground which the Scottish immediately recovered. A further vicious counter-attack was repulsed with heavy losses. Since this morning the fighting has been general along a considerable front. We have advanced to a point seven miles from Ramleh, which is the Turkish head-quarters and centre of their positions. Our left crossed Wadi Kubin and occupied the important hamlet of Yerna and also Kuteibah, and our right and centre, despite stubborn resistance, gained considerable ground. Everybody worked like a Trojan, impressed with the necessity of striking again before the enemy had reorganised or extensively entrenched. The captured guns total sixty. The inhabitants of Gaza whom the Turks removed, are being settled in Asia Minor to replace the massacred inhabitants of Armenian villages.

Petrograd in Flames.

A Rumour.

LONDON, November 16.

ST. CROIX—Travellers who have arrived at Haparanda from Finland bring the rumour that Petrograd is in flames.

East Africa Fighting: Result of a Fortnight.

LONDON, November 16.

MAN-GE—Total enemy killed or captured in East Africa, during the fortnight ending 10th inst., was 436 whites and 661 Askaris. Eighteen guns, including enemy's last two four inch guns, were captured. The main force of enemy is hard pressed and being driven towards Tachwata 19 37 south altitude and 39 7 east longitude. A captured letter mentions that the German Commander-in-Chief instructed the Commander in the North that the Colony must be held at least until January 18th. Another letter reports the statement of the German Governor that there will be peace this year.

Western Front

The Admiralty says:—Aircraft attempted to bomb Wykerke Aerodrome yesterday but high winds prevented them from reaching the objective. We thereupon bombed aeroplane sheds at Hanczemo. During the offensive by patrols we destroyed two enemy machines and drove down two car of control. All our machines returned.

LONDON, November 16.

Marshall Haigh's communique this afternoon says:—We made a successful raid last night northeast of Pampoux and repulsed an attempt to approach our lines north of Poulcapelle.

Persistent Enemy Attacks.

Driven off Successfully.

LONDON, November 16.

A British communique says:—Early this morning the enemy bombarded positions northward of the Menin Road and his infantry shortly afterwards attempted to advance. Our fire successfully repulsed the attack. Another party endeavoured to approach north-eastward of Passchendaele, but was also driven off. Hostile artillery again showed great activity in the neighbourhood of Passchendaele, also north and south.

New Enemy Tactics Fail.

LONDON, November 16.

In the course of his weekly Review General Maurice said that the enemy in Flanders was now adopting a method of counter-attacking as quickly as possible after our advances, but this, like his other defensive plans, was failing.

Violent Artillery Duel.

LONDON, November 16.

A French communique says:—There was a violent artillery duel north of Bray-en-Laonnais and on the right of the Meuse.

Great Artillery Battle in Flanders.

British Dominate German Guns.

LONDON, November 16.

Reuter's correspondent at headquarters wiring to-day says:—An extremely violent artillery battle rages in the Passchendaele area. The enemy has been shelling for two days with the utmost violence the advanced lines of the Canadians, but if the German shelling is heavy ours is heavier. Wounded Canadians speak of our artillery work with the greatest admiration and say that whenever there has been a threat of an enemy infantry attack our barrage has settled down like a curtain so sweeping the ground that no infantry could live. Moreover under the volume of our counter-battery work German gun positions are growing more and more difficult to maintain.

Latest Report.

LONDON, November 16.

The French communique says:—German attack on Point D'Appui north of Veldhoek in Belgium completely failed, enemy suffering appreciable losses. Artillery duel continued to be lively on the north of the Meuse. German aeroplanes bombed the region south of Nancy. There were victims.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Plague in India.

Sanitary Commissioner's Memorandum.

DELHI, November 16.

The following memorandum by the Sanitary Commissioner with the Government of India on the present aspect of the prevalence of plague in India is issued:—In no year since 1904 has the plague mortality of India in the month of October exceeded that of last month. There were approximately 42,600 deaths reported as compared with 23,800 in the corresponding month of the previous year. A study of the behaviour of plague in India during the last 20 years leads one to expect a steady rise in plague mortality from October to March or April and thereafter a rapid decline at first sight then the outlook is extremely black but the situation is not quite as serious as it appears to be. The Bombay Presidency has contributed 46 per cent of the total plague mortality for October 1917. The outbreaks of plague in this area usually reach their height about the present season of the year. The next month or so is likely to see a decline of plague mortality in Bombay though the distribution of the disease indicates that this decline is likely to be less

rapid than usual. The most reassuring feature of the situation is the present limited distribution of infection in the Punjab and in the western districts of the United Provinces. Of this six hundred plague cases reported from the Punjab in October five hundred occurred in Rawalpindi. This condition would be relatively satisfactory in this part of India were not the atmospheric humidity at present being reported as appreciably in excess of the normal. The excessive humidity in the winter months in the Punjab and the United Provinces has been the invariable precursor of severe plague epidemics. The distribution of infection in the east of the United Provinces indicates outbreak of rather more than average intensity in the districts surrounding Ballia and in the adjoining district of Behar. There are also indications of an outbreak of some severity in the Jaunpur district a part of India that has suffered very little from plague in the past. Hyderabad is experiencing a more severe outbreak than that of last year where the conditions are unlikely to show any marked improvement before January. The most uncertain factors in the situation are prevailing conditions in Central India and Rajputana Native States. In Central India where the disease is wide spread the outbreak has probably reached its height. In Rajputana where the disease is very much more prevalent than ever before at this time of the year each epidemic except one has attained its maximum intensity in March or April. The climatic conditions that have been experienced this year in Rajputana are so abnormal as to render any attempts at a forecast more than usually hazardous but it can be said that the plague outlook there gives occasion for anxiety. To sum up the present plague outlook in India is black but provided that the cold weather months in the Punjab and the United Provinces be not characterized by atmospheric humidity appreciably in excess of the normal it is unlikely that India will experience anything approaching a repetition of the disastrous outbreaks of 1904-05, 1906-1907 and 1909-1911.

Congress-League Deputation.

To be Received by Mr. Montagu on the 26th.

ALLAHABAD, November 16.

The deputation of the United Provinces Chamber of Commerce will be received by the Secretary of State and the Viceroy on Tuesday the 20th instant and the deputation of the United Provinces Congress Committee will be received on Monday the 26th instant at 11-30 a.m. The joint deputation of the All-India Congress Committee and the Council of the All-India Muslim League and the deputation of the Home Rule League for India will be received on the same day (Monday November 26th) while the deputation of the All-India Hindu Sabha will be received on Thursday the 29th instant.

His Highness the Maharaja of Jhind has offered to present a dome aeroplane valued at Rs. 45,000 which has been graciously accepted by His Majesty the King-Emperor.

Messrs M. E. Couchman and B. N. Basu resigned seats in the Imperial Legislative Council.

The non-official additional members of the Bengal Legislative Council have been asked to elect a member in the place of Mr. B. N. Basu before the 10th January 1918.

Mr. G. S. Khaparde has been elected Additional Member of the Imperial Legislative Council, vice Mr. M. B. Dadabhai whose term has expired.

Private Interviews with Mr. Montagu.

His Excellency the Viceroy and the Secretary of State gave interviews to the following gentlemen at Delhi on the 15th instant:—Rai Phare Lal Sharma and Dr. M. A. Ansari, representing the Indian Association Delhi, Major Malik Sir Umar Hayat Khan Bhopal, Nawab Sir Fateh Ali Khan Quazilash and the Hon'ble Khan Bahadur Malik Mohamed Amin Khan, representing the Punjab Muslim Association, and Hazrat Mirza Asad-ud-din Mahmud Ahmed, head of the Ahmadiyya community, Qadian.

Calcutta

Reforms.

Joint Meetings of Indians and Europeans.

CALCUTTA, November 16.

A series of informal meetings which have been held recently in Darjeeling and Calcutta to enable Europeans and Indians to exchange opinions on coming reforms in India reached important conclusions on Thursday afternoon at a meeting held in Calcutta. The scheme of constitutional change which has been formulated and discussed at earlier meetings was embodied in an agreement containing originally fourteen points. Two of these have been amended and other minor changes made and signatures were then obtained to the following statement. Those who have attached their names to this document have done so as private individuals representing no one but themselves. Having found no difficulty in agreeing upon points which seem to them essential they have decided to invite other private individuals to join them. The members of political associations are also invited to bring these proposals before such bodies for discussion. There were about 35 present, some 15 being Europeans and 20 Indians. The Europeans included Messrs. C. B. Gregson and Madanprasad Zamindar, A. R. Murray of Messrs. Thomas Duff and Co., R. L. B. Gail, Col. A. J. Pugh, W. R. Eise, A. D. Pockford Juts, E. Roy of Messrs. Macneil and Co., and J. P. Wyness. Two well known Europeans were not able to subscribe to the agreement in view of the official positions they hold. The Indians included Maharajadhiraj of Bardwan, Maharaja of Nadia, Maharajah Sir P. K. Tagore, Sir K. G. Gupta, Kumar Arun Chandra Sinha, Messrs. B. C. Mitter, Govash Chandra Mitter, C. R. Das, S. R. Das, C. G. Ghosh, R. C. Pal, Sirajul Islam and Dr. Sankarwardy.

Mr. Lionel Curtis was Present.

Among the Europeans who have interested themselves in the discussions but were not actually present at Thursday meeting may be included Sir Archy Birkmyre, Sir Hugh Bray, Major Cran, Col. Rice, Mr. Ironside and Mr. Chaplin.

The full text of the scheme as stated is—

TELEGRAMS.

We are agreed: - 1. To accept the Imperial Government pronouncement of the 20th of August as common ground within the limits of which discussion can take place.

2. That having accepted the pronouncement we are not only free but also bound to consider the new situation created thereby with open minds.

3. That the existing areas need not be assumed to be areas suitable as basis for responsible Government but such areas must be settled at the moment when the first attainment of responsible Government is granted.

4. That the first steps towards responsible Government cannot be taken in the sphere of Central Government.

5. That during the period of transition governments of two types must co-exist, one responsible to the electorates for specific powers and the other to the Secretary of State for all other powers. That the responsibility of each must in fact be a real one and their powers must be sufficient to enable them to discharge that responsibility efficiently.

6. That a share of the consolidated revenue of the province should be handed over to the provincial State governments, proportionate to the cost of the functions transferred to them, in addition to which should be handed over certain specific powers of taxation such as would fall on the provincial state electorate itself.

7. That further additions to the powers of Provincial States and to their share of existing provincial revenues should be considered by Commissioners reporting direct to Parliament at intervals of, say, seven years, such interval to be specified at the outset and that in the intervening periods no demand for further executive powers or for further share of existing revenues should be entertained.

8. That legislation passed by Provincial State Governments affecting commercial and industrial undertakings should be reserved for the sanction of the Secretary of State and a limit of time should be laid down within which representations from interests affected can be received by him, and further that instructions to this effect should be included in the schedule attached to the Act of Parliament in which the scheme of reforms is embodied.

9. That provincial Governments responsible to the Government of India and the Secretary of State shall have power to do or repair public works upon which the value of invested capital depends, the neglect of which is due to default of provincial Government and to charge the cost thereof to the revenues assigned to the Government in default.

10. That the Government of India must have a right to recall the powers which have been abused or neglected and in extreme cases to suspend the Governments of Provincial States. Such powers shall always be subject to the sanction of the Secretary of State and Parliament, but in cases of emergency the Government of India may exercise power subject to subsequent sanction of the Secretary of State and of Parliament.

11. That whatever landed interests be affected or industrial and commercial interests are located, adequate representation should be accorded to those who control them and adequate representations be accorded to special interests.

12. That specific points to which our agreement relates and outlines of the scheme sketched in these proposals be laid down in the act of Parliament, but all questions within these outlines relating to franchise, constitutional powers, finances and such like details, be remitted to not more than five commissioners named under the Act to be dealt with in India by Commissioners in consultation with the Governments and people, arrangements of Commissioners to be given the force of law by orders in Council.

Two further points were eliminated as the result of discussion. The first urged the creation of permanent Civil Service Commission who would advise on all cases of over or under employment, of overlapping and deficits of organisation. In the Government declined to take their advice it would have to state its reasons. This would relieve the elected councils ultimately of the demoralising burden of patronage. Retention of this provision was strongly approved by a majority, but the opposition was sufficiently defined to occasion its disappearance. The second point was the provision that all export and import duties should be reserved by statute from the outset to the Government of India. It was pointed out in opposition that protection of overseas trade was sufficiently ensured by paragraph (8) and the provision as it stood, was faulty since it laid itself open to legal interpretation, that since these two categories of duties were reserved explicitly to the Government of India therefore by implication no other imports were considerable. A cleavage of opinion took place over the position of land holders. The Zemindars who were present, urged that the permanent settlement should be explicitly safeguarded with the interests of landholders protected by a paragraph similar to Provision (8) which dealt with commerce and industry. Finding that the others present, both European and Indian were opposed to their view they withdrew from the Conference. Further negotiations are however proceeding to secure their adhesion. And discussions proceed further movement will be made to secure adhesion of leading men whose views on coming constitutional changes have seemed hitherto to be irreconcilable. It is anticipated in some quarters that the amount of support to be obtained will be sufficiently adequate to enable the scheme to be placed before the European Association with a request that it shall formally adopt it and that similar steps may be taken with respect to the Congress.

Secretary of State.

Cannot be Present in Calcutta During

Xmas Week.

CALCUTTA, November 16.

Rai Balendra Nath Sen Bahadur, Chairman of the Reception Committee of the Indian National Congress, has received the following telegram from the Home Secretary, Government of India: "The Secretary of State thanks you for your telegram of welcome. He regrets that he cannot be present in Calcutta in the Christmas week."

DOMBAY NEWS.

Rao Bahadur H. C. Arsal, I. S. O., a non-official has been nominated President of the Belgau District Local Board (Bombay) vice the Collector of the District.

Burma

Home Rule a National Disaster. Anglo-Indian Patriots' Opinion.

RANGOON, November 16.

The Burma Branch of the Anglo-Indian Empire League have sent a memorial to Mr. Montagu in the course of which they state that the memorialists desire to express their disapproval of the demand of a section of Indian people for Home Rule and are of opinion that it would be a national disaster if Home Rule were granted. They sympathise with the desire of the educated Indians for greater share in the Government of the country and consider that such desire should be met by gradual extension of representation by election on Local, Provincial and Imperial Councils. They urge that it is essential to the welfare of the country that the British character of the administration should be maintained. They desire to express their disapproval of the demands that have been made by other memorialists from Burma for a Legislative Council with four fifths of the members elected and Executive Councils with one half composed of members elected by the Legislative Councils, and are strongly of opinion that it would be a rash and unworkable experiment to entrust the Government to an Executive Council elected by the members of the Legislative Council. In no circumstances should the executive Council be elected direct but that every member should be nominated by the Governor such proportion as may be deemed expedient being selected from the elected members of the Legislative Council. The European and Anglo-Indian committees are part of the Indian Empire and have a right to the representation on all councils in the Empire which right up to the present, so far as Anglo-Indians are concerned, has been absolutely ignored. There should be no division of distinction between Europeans and their descendants. The memorialists feel it would be a deplorable error to give separate representation to Europeans as a class and to their descendants as another class and submit that it is the duty of every good Government to discourage as far as possible racial, religious, class and other distinctions. The memorialists are not now asking for reforms and hold the view that the present

Clamour for Home Rule is Unpatriotic

and that no scheme for representative Government should be put forward for published by the advisers of His Majesty until the war is over and peace declared. The memorialists believe not even one per cent of the inhabitants of Burma understand what Home Rule means or the effect of separation of Burma from India. There is no desire among the bulk of the people one way or the other either in regard to Home Rule or separation. The memorialists submit that separation from India would be detrimental to the trade and progress of the province and the interests of Burma should be in closer connection with India. One of Burma's most pressing needs at the present moment is railway communication with India. They believe that the cry that has been raised in some quarters for

Separation from India

is due to the desire to avoid competition and to the mistaken belief that Burma will progress if isolated and protected. There is, however, the memorialists believe a unanimity of opinion that the province of Burma is at present neglected and that the local Government has not sufficient control over its revenues and that the parsimonious treatment of Burma by the Government of India in the past has retarded its progress and prevented development of its resources. The memorialists are of opinion that the status of the province should be raised to the Governorship and that a High Court should as soon as possible be established with jurisdiction over the whole of Burma.

United Provinces

A. W. P. Moslem Meeting.

LUCKNOW, November 16.

A public meeting of Mussalmans representing different provinces met yesterday at Kaiserbag, Lucknow, on the invitation of the Hon'ble the Raja of Mahmudabad and the Hon'ble Wazir Hasan to discuss important questions affecting the welfare and interests of the community. Nawab Mohamed Ishaque Khan, Secretary, Mohomedan Anglo Oriental College, Aligarh, presided. Discussion was carried on the merits of the Congress League Scheme with special reference to adequate safeguards, and protection of Moslem interests, the constitutional changes and the recent misconceptions respecting the sufficiency of the Congress League proposals, lasting several hours and a resolution was passed by an overwhelming majority adhering to the Congress League schemes. Incidentally attempts lately made in certain quarters to create dissension among the Mussalmans by discrediting the Congress League scheme as affording inadequate protection to Mohomedan interests, were completely shattered. The Hon'ble Syed Raza Ali made a speech exposing the misrepresentations and the scope and character of the scheme from the Moslem standpoint. Shaik Abdulla, Vakil, Aligarh opposed the resolution. The meeting decided upon an All-India Moslem deputation to Mr. Montagu respecting exclusively communal interests including Mahomedan Leaders from all parts of the country.

Respecting Arrah disturbances a resolution affirmed the deep grief of the community, also amazement that the Government remained seemingly ignorant of the trend of events which made an extensive and protracted disturbance of peace possible. A resolution asked for the appointment of a commission of enquiry. The whole proceedings of the meeting will be submitted to the All-India Moslem League for consideration. Another resolution was also unanimously passed asking for the immediate release of Messrs. Mohamed Ali and Shaikat Ali, reflecting the universal feeling of the community.

Departure of Lieut.-Governor, U. P.

An Interesting Farewell Function.

ALLAHABAD, November 16.

Before His Honour Sir James Montagu left Allahabad an interesting ceremony took place at the Government Secretariat, when the clerks presented a farewell address to the Lieutenant-Governor. The function was attended by all the Secretaries and Under-Secretaries to the Government. His Honour was met by the Registrars

and Superintendents of the Office and shook hands with them. Mr. F. E. Lowe, Senior Registrar, read the address which was presented in a handsome silver stand. A beautiful silver Rose-bowl was also presented on the pedestal of which was an etching of the Secretariat Offices at Naini Tal. His Honour made a brief reply and bid a cordial farewell to the members of the Committee.

—:O:—

RANGOON, November 16.

A petition is being submitted through the Lieutenant-Governor, Burma, on behalf of the Rangoon Dravidians and Pariah Mahajana Sabha of Madras. In the petition the petitioners enter an emphatic protest against the grant of Home Rule to India at the present stage. The appeal to the Secretary of State to safeguard their interests as a community in the reforms proposed to be formulated by the Government. The Petitioners view with abhorrence the contemptible use of the word "pariah" as applied to the community, as it is now synonymous with everything that is mean and degrading. Petitioners some of whom are graduates of recognised universities are afraid of calling themselves as panchamas or pariahs, on account of the social restrictions placed on them by other caste Hindus, who often boycott them in public offices. They pray they shall be represented on the provincial Legislative Council, Municipal councils and Local Boards of the presidency. They shall be provided with additional schools and drinking wells by Government. Facilities shall be afforded by Government to acquire land. They shall be given free education, ancient and proper name dravidian shall be given, and recognised by Government instead of the name Pariah. They shall be given communal representation in any scheme of reform that may be given to the country at large. A department of enquiry consisting mainly of European officials shall be created to listen to the grievances of Panchamas and the Pancha graduates in particular and to recommend them for a position of trust and responsibility without submitting them to competitive examinations, along with members of more advanced communities especially Brahmins who have regular monopoly of gazetted appointments.

Punjab

THE UNIVERSITY OF THE PUNJAB.

III Lecture.

The Indian Wages System.

LAHORE, November 16.

Professor Radhakumuda Mukerjee delivered his third lecture on Indian economics at the University Hall on the 10th November, under the presidency of the Hon'ble, the Vice-Chancellor. He began with criticising Maine's status to contract theory. It is not true he said that progress implies the gradual substitution of contractual relationships for natural and personal relationships. Status is the result of a naturalistic adaption to certain vital instincts and elements in human nature. No society in the west or east can conduct itself on the sole basis of contract without undergoing risks of dissolution. In the west there is a gradual and increasing movement towards the regulation of economic relationship according to ethical standards. The living wages and fare among the munition workers and the regulation of their conditions of work and efficiency now best illustrate this tendency. In the Indian village communities the rate of wages is regulated according to the plane of living of the labourers and in particular occupations is different according to sociological conditions. India has developed the purely economic concept of the place of living into an ethical concept. Professor Mukerjee gave figures from village records in the Punjab showing the fluctuations of wages in different villages according to such conditions of demands and supply as are responded by the number of Kamins the number of villagers the amount and quality of the work they demanded, as well as changes of prices current in cities. But wages are never based on ethical rate which correspond to the labourer's standard of living.

వర్తకనిబంధనలు

లండను, నవంబరు 16:—ప్రస్తుతము దిగుమతి ఎగుమతులను గూర్చి దొరతనమువారి కీయబడిన అధికారములు యుద్ధానంతరము మూడేండ్లవరకును శత్రువుల చేత తమరు చేయబడు వస్తువుల నష్టము గలిగించుచున్నట్లు మొదలగువానిపై వారికి తగినంత అధికార ముండుటకు ప్రజలమందీరును మొక బిల్లు ప్రవేశ పెట్టబడినది.

—:O:—

జలాంతర్గాముల నణచుట

లండను, నవంబరు 16:—సర్ ఎరిక్స్ గెడ్డిసు గారు ప్రజల మందీరుమున జలాంతర్గాముల వలన నష్టములు తగ్గిపోవుచున్నంత మాత్రమున జలాంతర్గాముల బాధ లాడెక్కినవని తలచునదగదని చెప్పిరి. ఏదేని మానమునుండియు జలాంతర్గాముల నష్టములు తగ్గిపోవుచుండుట జూడ బ్రతిఫలవారు జలాంతర్గాముల నణచినేయుచున్నారని విచిత్రము కాగలదు. వర్తకనౌక లభిస్తున్న నొందుచుండుటయు, అభివృద్ధి నొందునందుటయుజూడ శత్రుప్రయత్నములు విశేషముగ నిష్ఫలములుకాగలవు. అయినను అర్థికస్థితి యందు జాలమితముగ నొంచుటయు నౌకలజేయుటలో నభివృద్ధి గాంచుటయు నత్యంతావశ్యకము.

ఈక్రిందివారలు మాంటేగుగారిని ప్రత్యేకముగ 15-వ తేదీనడిల్లీలో సందర్శించ ననుమతించబడిరి.— రాయపు యారీలార్ సాహెబుడాక్టరు ఎం. ఎ. అన్యార్గారు (ధర్మ భారతసంఘము); మేజరుమర్రిక్ ఫర్ మార్ హయతుఖానుతి వాని, వావాహ్ హాతీపేట్, హరీఖాన్ క్యాజిర్ బామ్, ముఖాజ్ బహద్రుర్ మల్లిక్ మహ్మదు అమీన్ ఖాన్ గారులు (పంజాబు మహ్మదీయ సంఘము); హజరత్ మిర్జా బషీరుద్దీన్ మహ్మదు అన్వారుగారు (మహమ్మదీయ సంఘము).

విద్యావిషయకోపన్యాసము.

ఈ నెల 15 వ తేదీ సాయంత్రమున హిందూ ప్రామాణ్యమున గౌరవించబడుచున్న పి. రాజగోపాలాచారిగారి ఆధ్వర్యమున జరిగినది. ఈ విద్యాసాహిత్య గారు విద్యావిషయమును గూర్చి యుపన్యాసించిరి.

అధికారసంకలనము పదమునకు తామే సర్వజ్ఞులమని భావించి అధికారమంతయు కరగలే మొనరించుకొని తామే యూహించి ఆ ఫలితమును తమకాభి కంఠమున వర్తింపజేయుటయే యగ్రము మనస్సు. ఈ సంకలనము వలననే ఏదీ శ్రేష్ఠమో అది మాకేగాని మరి ఎవ్వరికిని తెలియదనుభావము కలిగినది. దొరతనమువారి భావముతో పనిచేయుచుంటున్న వలననే విద్యాభివృద్ధి దిట్టి చెడుగులును అనర్థములును కలుగుటకు కారణమయినది. పరిశ్రమగ్రంథములను నిరంతరమును మార్చుచుండుట, వ్యయ ప్రదమును అసాధ్యకరము నగు వస్త్రధారణనియమును నేర్పరుచుట, హెచ్చుజీతములు పుచ్చుకొనుట, పరిశ్రామిక పాఠశాలల నేర్పరుచుటకు మున్నగు వనర్థకములు ప్రాథమిక పాఠశాలలనుండి ఉన్నత పాఠశాలలవరకు వ్యాపించియున్నవి. వీనివలన యువకుల మేధాశక్తి క్షీణించుచున్నది. అభ్యాస కల్పన అంతరించుచున్నది. జాతియొక్కాహము నశించుచున్నది. వేలకొలది యువకుల జీవితములు నిష్ఫలము లగుచున్నవి. పెక్కువేల కుటుంబములు పేదరికమునకు పాలగుచున్నవి. ఈ యగ్రము తొలగించుట వెనుకటి పద్ధతివలన మాన్యుచు వలెను. అధికారసంకలనవిధానము నంతయు చీల్చివేయవలెను. ప్రాథమిక పాఠశాలలను ప్రత్యేకముగ నేర్పరుపవలెను. అధికారులు తమ కేవలమందిరి తోమి మే దానినే గాని నేరొకదానిని యనకు నేర్పరుండు పద్ధతిని మానుకొనవలెను.

దామావాస రెండేసిగ్రామముల కొక ప్రాథమిక పాఠశాలవలన నున్నది. దేశీయులకే అధిక స్వాతంత్ర్యమున్నచో వారు ప్రతిగ్రామమున కొక పాఠశాలవలన విద్యనుపకమనకు. మరియు ప్రాచీనకాలమునది శ్రేష్ఠతమగు ప్రాథమిక విద్యావిధాన మంతరించినది. బిడ్డల స్వభావమును జాతివివిధానమును ప్రస్తుతవిధాన మేమియును పాటించుటలేదు. నవీన కాలమునది శ్రేష్ఠతమగు ప్రాథమిక పాఠశాలగూడ ప్రాచీన కాలమునది విధిబడికి సాటికాకాలదు. పరిశ్రామిక తెగలకు పరిశ్రామిక పాఠశాలల నేర్పరుచుటకు బదులుగ నందరికినిమామూలు ప్రాథమిక పాఠశాలలనే ఏర్పరుచుచున్నారు. వ్యవసాయ రంగమున మున్ను వడము తాపీపని లోహములపని మున్నగు కర్మవిద్యల ప్రావీణ్య మంతరించినది. ప్రాథమిక విద్యయందు వలెనే పరిశ్రామిక విద్యయందుగూడ నధికారసంకలనము విఫలమైనది. ఉన్నత విద్యాఫలితముగూడ నిడుటకు భిన్నముగా నుండలేదు. విద్యార్థి కార్యమును తిరిగిండులకు భనము నంతరించుటయే ఫలితముగ నున్నది. దేశభావము పూర్తిగా పరిశ్రయంపబడినది. బి. ఏ. హా నర్సుపరీక్షకు గోతివ అంగ్లోసాక్షుల ప్రవేశమునకుట కేవలము జాతియంతావిధ్వంసమే గాని మరి యెందుగాదు. అధికారులు ఏర్పరచినమేరకు గుణములను బడలుజాలని నేరమునకు వేలకొలది విద్యార్థులు జీవనములు వృథాచేయుచున్నవని. వారేయే విషయములందు వాదించునో వానిని వారికి గరపు విధానము నేర్పరుపకాలక పోయిరి కాన సారస్వతపాఠశాల తోపాటు పరిశ్రామికపాఠశాలలను గూడ నేర్పరుపవలెను. సారస్వతమున కృతార్థులు కాకాలనివారికి వెంటనే పరిశ్రమలను నేర్పరలెను. అవి విద్యాసాహిత్య గారు నుడిచిరి.

ప్రాచీన విద్యాపద్ధతులు శ్లాఘనీయము లను భావము నకు అనుభవము వలన బలము కలుగుట లేదని ఆధ్వర్యము చిన్నతనమున తాము పల్లెటూరిబడులలో చదువుకొనిన నాటి అనుభవమును వివరించి ఆ నాటి యుపాధ్యాయుల అనర్హులనిరి. విద్యాభివృద్ధి వారు అధికార సంకలనము కొరకు గాక క్రమ పద్ధతి నేర్పరుచుట కొరకు కల్పించు కొనవలసి వచ్చుచుండును. కార్తికవృత్తు లభివృద్ధి నొందకుండుటకు ఎల్లరును కులభగ్గుములను పాఠశ్రమ తిరుబిడ్డలు గొప్పయుద్యోగములను బడలగలవనని నారికి ఆంగ్లవిద్యను నేర్పటయే ముఖ్యకారణము. ప్రాథమిక పాఠశాలల లోటు ముఖ్యకారణముగాదు. పరిశ్రామిక విద్యాగ్రహణకార్య అవిద్య కర్మ నారి నుండుండక ఇతరుల యందుండి యుండవలెను. విద్యార్థి సమీపమున నుండవలెను. వస్త్రధా

సమకాలికాభిప్రాయము.

(0)

సాంఘిక వాంఛలు - రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము.

వంగ రాష్ట్రమున నైవేమి చన్న రాష్ట్రము నందైన నేమి అగ్రకులమున జనన మొందిన హైందవులు తమరి పెక్కుకతాబ్దులులనుండి నీచపదవులయందు అణగక్రొక్కి తమ సాంఘికాభివృద్ధి కెట్టి అనకాళములు కలుగజేయుటంద నున్నవారనియు తమరిని న్యూనతతో జూచుచున్నవారనియు కొంతమంది దుగ్భ్రుంతులయందు హోమరూ లుద్యమమునకు ప్రతికూలులై తమ సంఘాభివృద్ధికి ప్రమాదమును తెచ్చుకొనుచున్నవారు. మనలో కొంతమంది ఆంగ్లో యుడియుల చేతులయందు కీలుబొమ్మలవలె నాచుచున్నవారు. సాంఘికాభివృద్ధికి గాని నిన్ను జాత్యుద్ధరణమునకు గాని తమ మిత్రులగు ఆంగ్లో యుడియులు గాని మన దేశము దివుడున్న విగతభాధికార ప్రభుత్వమువారు గాని ఎట్టిఉపకారమునుజేయుటకు సమర్థులు కారని ఎఱుంగగను.

మనము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున ఇంచుమించుగ 200 సంవత్సరములనుండి సాఖ్యులు లనుభవించు చున్నవారము. కాని జాతివైషమ్యమును తొలగించుటకు ఎన్నిప్రయత్నములు కలుపలేదు. ఈ యుద్యమమునకు వారు పూనుకొనకుండుట చాల సమంజసముగ నున్నది. లేనిచో హిందూ దేశమును వారు విడనాడుకొనవలసినదయ్యును. దేశసంబంధము సాంఘికవిషయములయందు ప్రభుత్వమువారు రెంత మాత్రము జోక్యము కలుగజేసికొనరాదను. దీనికేవి తే ఆఫ్ కె నెంట్ బిల్ల ప్రమాణము. అకా హైందవుల సమ్యక్తినిబడ నుండక ప్రభుత్వమువారు ఎట్టివ్యూహకార్యమైనను జోక్యము కలుగజేసికొనరాదను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రెంతవరకు భరణిభాదమున హైందవ మహమ్మదీయుల సాంఘికాభివృద్ధియందు చొరపాడవలెను. హైందవులు మహమ్మదీయులు ఇంకను తమ హిందూ మహమ్మదీయశాస్త్రముల ప్రకారమే తమ వ్యవహారములను పరిష్కరించుకొనుచున్నవారు. ప్రభుత్వమువారు రివిషయమై యిటుకై నను జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు ప్రారంభించలేదు.

హైందవ సాంఘిక సాంప్రదాయములయందును మతాచార విషయములయందును ఇంతవర కే ప్రభుత్వమువారు చొరబడలేదు. చొరబడినచో తిప్పక ముప్పువాటిల్లును. చొరబడిన ప్రభుత్వమువారిలెరు పలుబాముల బాల్లెరి. ప్రభుత్వమువారు యుద్దేశము మంచిది గావచ్చును. సాతితులకు లాభకరముగ నుండవచ్చును. అయినను వారెల్లు చొరగూడదు. తాము తాకిన జలమును అగ్రకులజాలకు కొంత మంది హైందవులు త్రాగరని నామశాస్త్రములను మనమున సంకటపడుచున్నవారు. ఇంగ్లాండులో కూడ ఎవరికిప్రము లేమన్నను వారు తమ కనకరములేని పదార్థములకు భుజించవలయునని నిర్బంధములు లేవు. ఇష్టమైన భుజించవచ్చును, త్రావవచ్చును. లేనిచో మానవచ్చును. కాని సద్వ్యవహారము అధిక్యముగల కొంతమంది బ్రిటిషు ప్రజలు ఇంగ్లాండులో కూడ తమ వర్తకులతో కలిసి భుజించుట నివృత్తిపరు. తమ రయితులతో కూడ సహపంక్తిని భుజించరు. ఇంగ్లాండులో వర్తకులు భుగాజానునిషి ఆగుటకు మూడుపురసాంతరములు పట్టునను లోకొక్రొకటి గలదు. ప్రజాస్వామ్యవాదులగు పార్లమెంటు వారికి కూడ ఈసాంఘిక దౌర్బల్యమును నివారణజేయుటకు స్వాతంత్ర్యము లేదు. ఏతత్కారణముగ మనసాంఘికాచరణముల నెఱుంగని విదేశ ప్రభుత్వమువారు హైందవసంఘమున కృశించుచున్న

రణమున చాల వ్యయపథికమైనదనుట నిశ్చయము. నాగరికత హెచ్చుచుండుటచే వస్త్రధారణమును గూర్చి భండితులగు నియమముల నేర్పరుప వీలు లేదు. ప్రస్తుతకాలము విద్యాభ్యాసకృతములు చాల హెచ్చునవి. అటులనే అన్ని వ్యయములను గూడ చాల హెచ్చినవి. నేనిట్లునుటవలన విద్యాభివృద్ధి పరిపాలనమున లోపమేమియులేదని నేను నుడువుటలేదు. చాల లోపములు కలవని నేను బాగుగా నెరుగుదును. ఈ విధానమున విద్యార్థులకు వలయునంత మనోనిశ్చయమును పట్టుదలయును కలుగుటలేదుగాన వారు న్యాయమూర్తిపదవులు మున్నగు న్యాయశాఖోద్యోగములను నిర్వహించగలిగినంత శ్రేష్ఠముగ న్యూనివర్సులు కవివానరులుగను దేవాలయధర్మకర్తలగు తమవిధులను నిర్వహింపగలకుండుట ఏలయునన న్యాయశాఖోద్యోగములలో అధికారపరిశీలన ముండుటవలన లోపములు సవరింపబడుచున్నవి. స్వతంత్రముగ కార్యములు నిర్వహించు దక్షత కలుగుటని విద్య నేర్పబడవలెనని ఆధ్వర్యమునుడిచిరి.

నిన్ను జాతుల మధ్యను ట సంభవము. వర్తమానము కంటెను సాంఘిక చారములు 50 సంవత్సరముల క్రిందట మరింత ఎక్కువ కష్టముగ నుండెడివి. వర్తమానమున కల్గినమార్పులు జాననవిద్యాభివృద్ధివలనగాని అధికారివర్గమువారి ఉత్తరవుల వలనగాని చేయబడలేదు. ఆధునికపరిస్థితులననుసరించి ఆధునిక విద్య నభ్యసించిన విద్యార్థులకు లెల్ల దీనికి కారణభూతులు. అంతయుగాని ప్రభుత్వమువారు రెంతమాత్రము గారు. ప్రస్తుతోద్యమ ప్రచలనమే ఈ మార్పులను వీలుగజేసినది. గతించిన 50 ఏండ్లనుండి బ్రాహ్మణులు కాయస్థులు, వైద్యా జాతివారును తమసంకుచితభావములను తొలగించికొని ఉదార భావస్వరూపులైరి. నిన్ను జాతుల వారందరును మనతో పాటు సమాన హోదాలను నైకొనవలెను జేయుచున్నవారు. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యోద్యమవాదులును సాంఘికాభివృద్ధికి పాటుబడువారును సమానముగ కలసి పనిచేసినచో ప్రస్తుతమున వంగ రాష్ట్రమున తమకు అన్యాయము కలుగుచున్నదని విలపించు నామ శూద్రులకు గాని చన్న పురియుండు పరిశీలించు పంచములకు గాని వెతజెందుట కెట్టి యనకాత ముండజాలను. స్వాతంత్ర్యోచ్చగల కొంతమంది గత శతాబ్దమున సంఘ సంస్కరణోద్యమమునకు పూనుకొనిరి. కాని రాజకీయ విషయములందు ప్రవేశించుటచే వారు యాత్యయములు ఫలోద్భూతము గాంచలేదు. అవాంతరములు ఘటిల్లినవి. కొంతమంది మనము జాతి మతభేదములను త్యజించవలెనని ప్రోత్సహించిరి. కాని వారితో మనమేకీభవించలేదు. సంఘసంస్కరణోద్యమమును వదలుకొంటిమి. గత 25 సంల నుండి కలుగుచున్న సంఘసంస్కరణోద్యమ ప్రచలనమునకు ప్రతికూలుర బయజూపుటకు అగ్రమున జనకు యూపుకేశవంగు నివ్యాసమును మన యజమానులయందు నమ్మకమును లేకపోవుటయే ముఖ్య కారణము.

ఈవిషయముల నించుక బ్రాహ్మణ స్వేచ్ఛ తిలకించి నచో విదేశీయులగు పరిపాలకవర్గమువారి సాయముచేత సాంఘిక పునర్వ్యవస్థలను బడయగలరను మాట కల్ల యని గ్రహింపకల్లుదురు. అత్యంతాధికారముగల బ్రిటిషుపారసేవో ద్యోగిగాని బ్రిటిషు పోలీసు సూపరింటెండెంటుగాని బ్రిటిషు వర్తకుడుగాని మన సంఘదౌర్బల్యమును తొలగించలేదు. బ్రాహ్మణునికాయస్థునితో భుజించవలయునని ఎట్టి అధికారమును ఎవరికినిలేదు. ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరవు లేమియు కొరగావు ఏ బ్రిటిషుద్యోగస్థుడు కూడ ఇట్లు చేయనాహనింపకాలదు. అట్లుసాహనించెనేని హోమ్యూలు ప్రతికూలవాదులవైరమును మరింత ఎక్కువ జాతి వైషమ్యమును పెంపొందజేయును. అద్రానంజేసి అగ్రకులజాలకు హైందవులు నిన్ను జాతుల హక్కులను గమనించుట మానివై చెదరు.

హోమ్యూలు కలవని స్వల్ప సంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థులకు కొంతమంది వాదించుటచే వీరికి ప్రభుత్వమువారి ప్రాపకము కలిగిన కలుగవచ్చును. కాని అగ్రకులజాలందరును వీరిని ప్రతిసాంఘిక సుదర్భమున బహిష్కరించినచో ప్రభుత్వప్రాపకమెట్లు వీరి కుపకరించును? తమ తాజేదారులు గూడ వీరిని దరికిచేరనీయురు. కాన వారి జీవనము దుఃఖభాజనమగును. సాంఘిక జీవనమునకు వెలియగుదును. తమ ఉద్యోగ సామమునగూడ వీరు ఏకాకిగ నుండవలసినదయ్యును. అట్లుగాక హోమ్యూలు ప్రతికూలవాదుల వలన తగుల్కానక అభివృద్ధికరముగ రాజకీయోద్యమమున నిడుచుననుతో ప్రవేశించి పనిచేసినచో మాతృదేశ స్వాతంత్ర్యము నకై పాటుపడు భావ్యవర్గములో చేర్చుకొనవలదురు. అగ్రకులజాలకు హైందవులతో తక్షణము సమానహక్కులను పొందకుండైనను, క్రమక్రమముగ అంతరింగి వనభోజనముల యందును తదితర సుదర్భములయందు వారు చేర్చుకొనబడుదురు. వారితో సమానముగ సాంఘిక విషయములందు సంపూర్ణముగ జేర్చుకొనబడుదురు.

కాన బుద్ధిచుంతులందరును లేనిపోని వైషమ్యములను బెంచుకొనక హోమ్యూలు ప్రతికూలుగందరును హోమ్యూలు అనుకూలవాదులతో సమాకారభావముతో తోడ్పడవలయును ఇతరుల అత్యవసరము. కొంతమంది పుడు తిప్పవారులను బట్టి తమ కొంపకు తామే చిచ్చునెట్టుకొనుచున్నవారు. హోమ్యూలు ప్రతికూలవాదులవలంబించు మార్గములు తమ రాజకీయములకే గాక తమజాత్యభివృద్ధికి కూడ భంగకరముగ నున్నవి. ఇంచుచే తిప్పక కీడుమానును. ఇట్టి పద్ధతులు వీరు అవలంబించుట కేవలము అత్యహత్యను జేసికొనుటయే. వీరు అభివృద్ధిని పొందజాలరు. తమపరి యిట్లు వివేకముగ ప్రవర్తించుటచే తమస్వదేశీయుల కెల్లరకు చిరోధులగుదురు. బంధుమిత్రులకు దూరలగుదురు. (అప్రత బహు)

ప్రజాభిప్రాయములు

(౧)
విలేఖకులకు సూచన.

టి. సరసింహారావుగారు.—చ్యవతీసికొనిన తరువాత గాని విషయము ప్రకటింపబడజాలదు.

దేవులపల్లి వేంకట రామయ్యగారు.—ఈ జవాబులం ప్రకటనకే పంపవలెను. కనిగ్రుడ్డి వినిచెవుడు.—(ప్రకటిం పబడజాలదు. (ఆ. ప. సం.)

మా ర్కెట్టు వక్రకుల స్థితి.

అయ్యా,

విశాఖపట్టణము పురపాలక సంఘమువారు మెయిన్ రోడ్డు వక్రకులపైని చేసిన క్రిమినల్ కేసులలోని ఒక కేసును విశాఖ పట్టణ హజారు డి ప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు గారు 19-9-17 తేదీన విచారించి తొట్టివేసినారు. మార్కెట్టు గార్మెన్టులపైని కేసులలో పెరి మిషన్ పుచ్చుకొనడా దుకాణములు పెట్టివారని వైకేసులు గాబడినవి. మార్కెట్టు గార్మెన్టులపైని కేసులు మెయిన్ రోడ్డు అయియ్యవచ్చు. మెయిన్ రోడ్డుకు యిరుప్రక్కలను దుకాణములువచ్చును. ఈ దుకాణములు చిక్ కాలమునండి యుండి యున్నవి గాని దరిమెలాది యెంతమాత్రము కావు. మెయిన్ రోడ్డు యిరు ప్రక్కలనువచ్చు దుకాణపుకొట్టు కాపురపు యింద్లయందును మ్యూనిసిపాలిటీవారికి యేవిధమైన హక్కున్న లేదు. మెయిన్ రోడ్డు ప్రక్క కాలనకు దుకాణముకొట్టునుమారు పదిగజములు దూరము ఉన్నవి. అందుకల్ల గాని చేయవలసిన భంగములేను. ఇట్టి స్థితిలో మెయిన్ రోడ్డు చాలాభాగము అనవసరముగా మ్యూనిసి పాలిటీవారు పట్టికుమార్కెట్టుగా యెన్నుకొనిరి. మెయిన్ రోడ్డు పశ్చిమభాగమున కురుపాంమార్కెట్టు కట్టించబడి యు న్నది. అది ప్రజల సౌకర్యముకొరకు కట్టించబడినది. కాని అది పల్లమగుటచేత నీటినిల్చి కొట్టలొనన్న సరకులకు పడుకెక్కి పాడైపోవుటవల్లన, యింకా మరికొన్ని యిబ్బందులు కలిగి యుండుటవల్లన వక్రకులకు చేరములేక ఆమార్కెట్టులో నుం డడమునకు కష్టముగ నున్నది. ఏది యెట్లున్నను పాపము కొందరు వక్రకులు వైవాటికి సహించి దుకాణములు నెట్టుకొని యున్నారు. మరికొందరు అచ్చట నుండలేక వైకివెల్లిపోవచ్చి నారు. చిరకాలము నుండి మెయిన్ రోడ్డులో దుకాణములు పెట్టుకొని అమ్ముకొనుచున్న వక్రకులకు మాపురపాలక సంఘమువారు అనవసరమైన ఆందోళనమును కలిగించి నష్టప రుచుట కనుశోచ నీయమైయున్నది. ఇటువైని అట్టి ఆందోళ నములు కలిగించక వక్రకులకు నెమ్మదిని కలుగ జేసెదరని నమ్ముచున్నాను.

బెండపూడి కోదండ రావు.

II తేలుప్రోలుఎట్టేలు రయితులు: రానున్న యిక్కటులు.

అయ్యా,

రయితులు సామాన్యముగా ఎల్లతేలను కొనవలసివచ్చును. గిడలు. క్యవసాయమే నుఖ్యతనాధారము. లాభమయినను నష్టమయినను వారు దానిని విడువజాలరు. అందు గత కెండు, మూడు సం॥లనుండి భూములెంత ఫలించుచున్నది. ఎంతెటుల వుండి ఎంతతరగిగియ్యవలసి బోకవిడిచియు. మాగానిధూము లు నిన్నానయిరానుచున్న ఫలకాగ్రాసమున్నది. రయితులు విద్యాభ్యాసముకే పోయి యీట అవకాశములు జరుగుచున్నది వారికి బోకవలెను. ఇట్టిస్థితిలోనుండి వచ్చులభాగము, అధిక కారవర్గమువారి భాధలు, తమగిడ గ్యాము, అవ్యాసముగ్యాము జమీరంగ పన్నులు యిచ్చుకొనుచు, బాదిదురదృష్టమువలననే నిండించుకొనుచు నివారణమార్గము తెలియకపోవుచు కలెం చి చేపునిమిద భారముంచి యెట్లెంతో జీవము చేయుచుండిరి. ఇట్టితర యిదివరకున్న పన్ను తే భారము, కొట్టుకొనుచుండే తేలుప్రోలుఎట్టేలువారు వారి యెట్టేలు గ్రామములకు అలాగే తేట్టినిచారింది తిరిగి వారిగ్రామములలో భూముల తీరములు హెచ్చించ బూనియన్నట్లు చేయించుచున్నది. ఇదివరకు "గొడకలు" అదిగాకల గాగ్రములు దాదాపు జరిగి ఉన్నది న్యాయస్థానమువర కరిగి తిరిగి మామూలుగలుకే నిర్ధారణ కానిదనిది. అప్పటి అప్పులు ఇప్పటికిని తీరక గయితులు

బాధనొందుచుండ ఇది వచ్చినది. ఈ తీరకలులూ ఎట్టేలులో మధ్యారు వగయిరా కొన్ని గ్రామములు వీధివీకాకానిలు వరకువెళ్ళి వచ్చినవి. మామూలుగేట్లే భూముల పడినవి. అంతా రిపు కద్దతి బాత్తుగా నిషేధింపబడినది. ముందుగా ఆందోళనలు జరిపి దయచేయులను శ్రీరాజాగారి కద్దరికి విన్నవించి యిట్టి ప్రయత్నములు కొన్ని విధుల విజ్ఞాపనచేయుదు. లేకున్న యిది వారి అధికారవర్గమువారి పన్నుగడలో కనుగొనుడు? రైతులు త్వరలో తగు ప్రయత్నము లొనర్చునున్న కష్టముల పాలుకాగలరు. అలసింపక తగు ఆం దోళనలు ఆ ఎట్టేలు గ్రామముల రయితులందరు జరిపి రాజా గారికి విజ్ఞాపనము జేసికొని తగుయత్నములు జేయకొరెద. రయితులకు, జమీదారులకు, ఏదో పర్మనెంటు సెటిలుమెంటు కానన బద్ధముగా ఏర్పడుతున్న పన్నయిక్కట్టులు తీరవు.

"ఒక జమీందారి గయితు"

III

లింగాయతులు—ప్రస్తుత రాజకీయ స్థితి.

అయ్యా,

అఖిలభారత కన్వేషనుకు సంబంధించిన సమస్యల నతి బాగరూపకతో పరిశీలించి సంస్కరణ విధానమును వెల్ల డించిన దేశీయమహాజనసభ మహమ్మదీయమహాజనసభల విధా నములకు భిన్నముగా మన బ్రాహ్మణేతర సోదరులు విచిత్ర మయినట్టియు బాధ్యతారహిత మైనట్టియు దొరతనము నాకాం ఓంచుచున్నారని తెలుపుటకు విచారము కలుగుచున్నది. రాజకీయ పరిజ్ఞానముగల వారందరూ దేశీయయిక్క సామాన్యభావమున మనమున నుంచుకొని వ్యవహరించుట లభ్యగాని స్వాధీపరతతో గోరిన ఫలనిరహిత విజ్ఞాపనమున లాభములేను. అబ్రాహ్మణోద్ధ్యమము మూలమున ప్రతి చిన్న కాళుల వారును తమకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మకనరమని తెలంచుచున్నారు. నిజముగా నాలొచించి చూచిన బ్రాహ్మణేతరులలోని యే సంఘమునకును మరియొకసంఘముతో నేమాత్రమును సంబంధ ములేను. బ్రాహ్మణులకును తమకు నెట్టాయితే బ్రాహ్మ ణేతరులలో సెకరికొకరు సంబంధ బాంధవ్యములు లేకుండ గా హిందూసంఘములోని బ్రాహ్మణులమాలేము విడదీసి తక్కినవారొకరు మహాసంఘమని యితర దేశీయులనుకొనన ట్లాందోళనము చేయుచున్న రా. బి. పి. త్యాగరాయశ్రేష్ఠి టి. ఏ. గారున వారి దక్షిణ హిందూమహాజన సభయును బ్రాహ్మణేతరులలోని కుల బాధితులముల వైమనగ్రములకు బాధ్యులగుచున్నారు. త్రిత్రియాలను వైఖ్యలును తమ కీయు ద్యమముతో జోక్యములేదని ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ము వైమాత్రము కాదను కాజ ధాని సంఘమువారి విజ్ఞాపనావక్యము సత్యమైనను నీ బ్రా హ్మణేతరోద్ధ్యమపుక్కుత్రిమదాస్యమునబడియుండ కంగరంపని ప్రతిపాదనా స్వరంఘు లాభమునకై బ్రయత్నించుట తప్పు కాదు. ఈ మధ్య రాజమహేంద్రవరమున సుమారు 600 విశ్వ బ్రాహ్మణులు పురమందిరమున సభచేసి కాంగ్రెసు విధానము ను బ్రాహ్మణేతరోద్ధ్యమవాదుల యాశయాలను చర్చించి తమ పూర్వచరిత్ర ప్రకారము తాము బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణే రులలో నెవరియందను చేరవలెనని తాము కాంగ్రెసు సం స్కరణముల వ్యాధయ పూర్తిగా నంగీకరించుచు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును కోరుచున్నామనియు తీరుమానించివారు. అ ఖిలభారతకన్వేషనుకు సంబంధించిన సమస్యల నద్దకొనక స్వ లాభమునకు ప్రయత్నించుట దోషముకాదు. మోలాపురమున లింగాయతులు సమావేశము కానున్నారని పులికల్లో ఒక టింపబడినది. వీరి యాశయము లింకను వెల్లడికాలేదు. నదరా ను మహాజన తెప్పట్టున నూడుకొనుట శ్రేయోబాధకముకా దు. విశ్వబ్రాహ్మణులవలెనే కాంగ్రెసు పద్ధతి బాహునించి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునకు ప్రయత్నించు ఉదమమై యున్న యింట్ల లింగాయతులు (బంగులు) విశ్రాంతి పొంది యింకా మేలుకొనకగిడ నెచ్చరించుచున్నారు.

గాజువల్లి.

IV

గోదావరిజిల్లా భోగ్గవారి బాకవిన్న విషయ.

అయ్యా,

రామనంద్రపురము తాలూకాలోని మాచవరమురేవు లగాయతు, బలభద్రపురమువలకుగల రోడ్డునుండి, రామ నరమునకు తీరమనమన్న ముటుగుకానువయొక్క ఉత్తరపు

గట్టుమీదుగా, వేరురుసాకనుండి కొంకుదురువరకు గల రో డ్డుతోగల పుటటు లోకల్ ఫంక్షనరారు మార్గము ఏర్పాటు గావించి రెండువర్షములై బాగుచేయించి నారు. ముసి నాము బాడవలవద్దను, బోటాళిపనిపుంతవద్దను, వెదురుపాక నమిప మునను సవరు కాలువగట్టువరకు బోలములనుండి ముటుగునీరు వచ్చెడి మూడుగాడులు గలవు. ఆగాడులు మూడింటి కా వత్సరముననే తాటిబద్దలచే మరెనలు నిర్మించిరి.

ఆ మరెనల కెంతసాము కల్పాల్పన కిచ్చియండిరో, నిర్మించుటకు వారెంత ఖర్చుపడినదిగాని వేయబడిన స్వల్ప కాలముననే అవి నీరగా కూలిపోయినవి!

ఈ మార్గము, సావరము, వెదురుపాక, కొంకుదురు బండ్లు పోవుటకును; సావరము, వెదురుపాక, రాయవరము బోలములనుండి ధాన్యము, తెల్లము మున్నగునవి తోలితెచ్చు కొనుటకును అత్యవసరమయినదిగా నున్నది. తెల్లముగు దోలు దినములలో బండ్లవాండ్లు పడెడి కష్టములకు మితిలేదు! కొం కుదురు, వెదురుపాక, సావరము బండిమోదించోవు ప్రయాణికు లీమార్గము చెడి యుండుటవలన, రాయవరముననే బండిని నడచిపోవలసివచ్చుచున్నది!

వడ్ల యిటువున ముటుగుకాలున ఏమగిరెల నీరువా టుటవలన, సావరము, కొంకుదురు, వైస, రాజుపాలెము, చిం తిపల్లి, మామిడాడ, పూలపల్లి, చిక్కివోలు గ్రామములకు వెళ్లు, వచ్చువారలు రోడ్డురేవునదో నెబాటి నదరుకానువగట్టు గుండ ప్రయాణము చేయవలయును. సనీవిడ్డలు, యవములు, వృద్ధులు, మొదటిగాడిని దాటుట లోక బడు శ్రమ చూచి తీరవలయునే గాని చెప్పదరముగాదు! కాలబాటిక వో నిలువుల కొలదికి బాటు నానీటిగాడులలో బడి చార వలసినదే.

ఈ త్రోవను గత వత్సరమునకై బ్రయాణ మొనరించి, కష్టములను స్వయముగక జిత్తగించి, మూడనగాడి దాటు టలో విశేష శ్రమనందిన అశ్వేక్కి వేంకట్రామయ్య (వెద్దా పురము తాలూకాబోర్డు వైసుప్రసిడెంటు) గారు లోకల్ ఫంక్షనరారికి వ్రాసివారని వినియున్నాడను. మఱియు వెదు రుపాక, సనాతనధర్మపథవా రొక మహాజర్జి నంపిన్టుకూడ విన్నాడను. కాని యిందఱు కాగాడులకు మరెనలుగట్టిక కట్టించు ప్రయత్నములుజరిగినట్లు కనిపింపదు.

ఈ నీటిగాడులకు మాయ కిచిడిబొంతులవలె తాటిబద్ద లచే మరెనలుగట్టుటవలనకై బ్రయోజనముండదు. ఇనుపగొట్టుముల నమర్చి, సరాసరిగ మార్గము నేర్పాటుచేయుటగాని, ఇటుక తో దూముల గట్టించుటగాని జరిగించి, మనుజూలు, పశువు లు, పడు మితిలేని యిక్కట్టులక బోనడచుటకు వందనపూ ర్యకముగక బ్రాధించుచున్నాడను.

మాచవరము రేవు లగాయతు బలభద్రపురమువలకు బోవు రోడ్డు సుమారి యరవేండ్ల క్రిందట వేయక బడి నది. ఇప్పటికి మాచవరము రేవు నుండి మై రిక్కి వ ఆ కు కంకరవేయించిరి. 7.8 సంవత్సరముల క్రిందట బలభద్రపురము వైపునుండి 2 మైళ్లవఱకు కంకర వేసినారు. కాని అదంతయు నీక ప్రయోజనములే! ఇక సుధ్యున్న 2½ మైళ్లదూరమున కంకరమొగ మెటుగను! ఈరెండుమైళ్లన్నరలో నర్చుటచ్చట గొంత తెరిపిగనున్న విశేష భాగము మో కాలులలోను, కొన్నిచోట్ల తొడలలోనును గూడ బుడగా మాయయిన్నది. ప్రయాణికులు పశువృద్ధులకు కంకరులే! బండ్లు పంక మునక గూర్చబడి నిలిచిపోవుచున్నవి!! పశువులు నకడకాల క "బేజ"మని యాహ్నుచున్నవి!! ప్రకృతము రాయవరము దగ్గరగానున్న బంధను కాచిన నెట్టి బలకాలిత్రేసుల మనసు చలించి, నమము గుడలిపోవు నటు యితోయొక్క కాగల యు. లోకల్ ఫంక్షనరారివలనను, గ్రామస్థులవలనను, ఈవిషయ మును బాగుగా తెలిసికొనగలరని నమ్ముచున్నాడను.

పంకభూయిష్ట మగు నీ మార్గమును, గతవత్సరమున, మాతాలూకా తహసీలుదారు టి. వి. గోపాలరావు నాయుడు గావన, నిరుడే వెద్దాపురము డిప్యూటీకలెక్టరు అభిషేక్త పట్నాయక్ గారును జిత్తగించి యున్నారు. శ్రీవా రివిను యనకు జిల్లాబోర్డునకై బ్రాధింతులు. డిప్యూటీకలెక్టరు వారిద్వారా నొక సహజరీతికూడ వెంక సంపుటించి యుం టిమి. ఈమధ్య కొంత కంకర రావై యున్నట్లువిని ఆబా. గోపాలమును ఆనందముచు బోలుచుచున్నాడను. ఈ మార్గము సుధ్యును. చాగల్ నాడు బోవు ప్రజలయొక మొగమున కత్తెల సరమైనవి. ఇక చుట్టుపట్ల గ్రామవాసులములు గ్రామ నక్కలయే లేదుగదా? కాబట్టి యామార్గమునకు దృష్టిగా, బూర్తిగాక గంకరవేసింది, ముటుగుకాలునకు కదతెగట్టింది మాత్రం గల యిబ్బందులను నిర్మూలన చేయగలదులకు బ్రాధించుచున్నాడను.

ఏతద్విషయమై తాలూకాబోర్డు మెంబరులకు సభ్యుల పద్ధత్యరేడిగారు(కొంకుదురు)కు, భోగ్గపురబోర్డుమెంబరుగారు, శ్రద్ధపూనక గలంబలకు బ్రాధింతులు.

చుట్టిడి ప పుల్లిడి. రాయవరము.

సుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 31- లేదిలోపు అమృతాంజనము దీనివారి రు. 5 అ మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా కవాబుదారి యుండదు. కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలగవంతులకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	పండ్లపాడి	మోహనిలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము

చక్కని డబ్బీతో, వెల్లూరు 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రు. 5-4-0.

పోసుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డి పో,

109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

వాధాపీడితులకు వరము: బహుదాకా సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిలా

అపరిమితపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటుమువంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను, ండ్లను, ప్రాతకోపులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్షుభ్రకారిణి (22)

వనోపధిసారసవరిలా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కిరీటుమువంటి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది తెన్నులకంటి అస్పారాయ విచిత్రము. కల 0-4-0 పోష్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర వర్ణకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే ప్రణయించబడినది. వెల 0-4-0 పోష్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రవత్సర కార్యాలయము, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినీయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెస్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నువయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లిక వర్కువారు బాగుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

మదరాసు

389

(పై కామోజిషన్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక చేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

"స్వీటు స్నాక్."

939

శిరస్సులో యేర్పడిన జలదోషము, జలుబు, తలనొప్పి, ముక్కు అడుచుకొనుట, పీనస్ యొక్క వ్యాధులకు పై చెప్పిన "స్వీటు స్నాక్" రెండు చిటికెలు పీల్చినట్లయితే ముక్కునందు ఒక విధ మైన కరిముళము కలిగించుచు తక్షణమే వ్యాధి నివర్తించును. పనిపాటలయందు ఉత్సాహము కలుగజేయును. అధికతెంపు కలుగజేయునట్లు అతిశయోక్తి కాదు. కావున ఉపయోగించి దాని యొక్క ఫలమును పరీక్షించుటకు మిక్కిలి కోరుచున్నాము.

12 శులముల ధర అణాలు 10.

కావలసినవారు అమ్మా అండ్ కంపెనీ.

మన్నడి, మదరాసు,

వాణిజ్రాసి వి. పి. ద్వారా తెప్పించుకొనవచ్చును.

అమృతార్ణవ అవలేవ్యాము.

ఈలేవ్యాము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి

కాశ్యోతసుఖము నొసంగును. 219

ఆరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు

ప్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,

ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అత్యద్భుతమైన జోస్యము

మీ జననకాలమును తేదీని గాని లేక మీ వయస్సును నక్షత్రమునుగాని లేక మీరు జాబును వ్రాయువేళను గాని తెలియజేయుదు. మీ జీవితఫలములు సంపూర్ణముగ ఒక సంవత్సరమునకు తెలుపబడును. ఇందులకుగాను మీ రొకరూపాయిని మాకు పంపవలెను. మా జోస్యముయొక్క శ్రేష్ఠతను గూర్చి అనంతపురపు నివాసియగు పి. హనుమంత రావు బి. పి. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

మీరు చెప్పిన సాంవత్సరికపు ఫలితములు ఒకటికూడ తప్పు కుండగ దాఖలా యిచ్చినందులకు ఆశ్చర్య నిమగ్నుడనైతిని. ఇనుమంతయు విరుద్ధములేమండ నిజమైన దృష్టాంతమువిచ్చినది. దీ కలింగ అస్సోలాజికలు బ్యూరో

902 చోడవరము, విశాఖపట్టణముజిల్లా.

కారణం బ:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరు జదివితీరవలయును. వెల 0-4-0 పోష్టేజి చేలు. ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుషిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు. ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకములన్నియు న్యాయమైన వెలకుదొజును. క్యాటలాగు ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (946) మేనేజరు.

జీవితచరిత్రములు.

- (932) 1. మహాదేవగోవింద రాణడే వెల 0-8-0
 - 2. రామశ్రీధర్స్వామి ఎం. ఏ. 0-8-0
 - 3. నివేదితపోదరి 0-8-0
 - 4. హర్షింజుప్రభువు 0-8-0
 - 5. విదవ జాడ్డిచక్రకర్తి 0-8-0
- ఈ 5 గ్రంథములను నొకేపర్కాయము కొనువారికి పి. పి. ఖర్చులను మేమే భరించి పంపెదము.
- ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అండు కో, నల్లూరు.

పరమరహస్యము

అద్భుతమగు డిప్లెక్టివునవల. 256 పేజీలు క్యాలికోలెండు 1.8-0 చందాదారైన 1-0 ముద్రమే ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము:— (928) నిడదవోలు, కృష్ణాజిల్లా.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.

క రోలా.

వాసన తెలు, ఏరుచిలేదు, కడుపుబ్బము, పులిలేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రస్థితి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.

1 పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
రూ. 2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జరుగారి లీవరు టానిక్.

వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంధించు తల పోషి. అజీర్తికి, చెడిన కార్యముల గలగు బాధలకును, అలవతకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.

సీసా వెల రూ. 1-8-0.

కుల్ హట్టి.

ఎరుపుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. స దోష లి త ము శాశ్వతము.

ఈ సోల్యూషన్ డై వెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd డబ్లియు. ఇ. స్ట్రీట్ అండుకో.,
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక జేరునుదాహరించ గోరెదము

368

619 **లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ**

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువానికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవానికి వృద్ధయశోకము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖముననుభవించును. ఈసాలా మిసిరి మురబ్బ సేవించిన యెడల అట్టి దుఃఖము లోలగి విశేష బల వీర్య సంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టి కలుగును, స్వప్నస్థితితము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలిసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవాగ్ధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువయగును, చక్కగ మలవిసర్జన వగును. సాలామిసిరి అనునది ఒక జాతిపండు. ఇది కాబూల్, కాందహార్ జేశములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆ దేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలముపొందుటకై గొప్ప మందులతోజేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ బలముకలుగును. 2-రి డబ్బాలు సేవించినచో జన్మాంతరము వరకు సుఖమిచ్చును. అనుపానపత్రిక పార్కులతో పంపబడును.

15 తులారు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తచాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం. 5, అవన్యూరోడ్, బెంగుళూరు సిటీ.

“ఆమెకో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయింపబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేర్టీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడవగలదు.

వెల అతిసులభము, కనిచేయించుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6 బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మా వద్ద స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దియచేసి మా కిట్లు వ్రాయును.

జెస్ట్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు
ప్రొవైడెంట్ నెం. 63 మదరాసు.

327

Hope for the Hopeless!

SANTI OIL
TO BE USED EXTERNALLY

It speedily and permanently cures nervous debility, etc. No mark nor irritation. Absolutely safe and agreeably flavoured. Correspondence strictly confidential. Particulars Free.

The HEALTH HOME, Samta, Bengal.
Please mention this paper when writing to us.

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వు
కుంకుమ

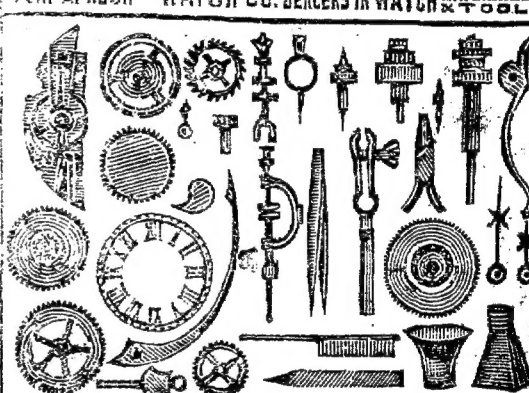
కుంకుమ
పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(58) 21, హమ్మం వీధి, బాంబాయి

కాలట్రాగు
ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH CO. DEALERS IN WATCH MATERIALS & TOOLS

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.
(881) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

దంత చూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.

ఈ దంతచూరముతో పండ్లతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటిదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లముత్యములవలె తెల్లగానుండును. శర్య సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
గొర్రోజము, మంచిది ,, ...	7-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి ...	0-10-0
అదిపచ్చికానా లేక జాన్న ,, ...	8-8-0
బాలామృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0
తాంబూలమూత్రము, సువాసనగా నుండును 50-కి	0-8-0

అన్యుతాంజనం డిపో, 8, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

హనుమాన్ బోరక్కు సబ్బు.

దీనియందు సంచీవి తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చేర్చి సంబంధముగ పుండ్లు, దురద, గడ్డి, పొడలు మొదలగు నర్మ వ్యాధులు అత్యశక్త్యముగా తాగును. చర్మమునకు వృదుత్వమును, నునుపును, నాణెమును ఇచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతిబిళ్లపై మా హనుమాన్ గుర్తు జాగ్రత్తగా గమనింపుడు. (751)

రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.